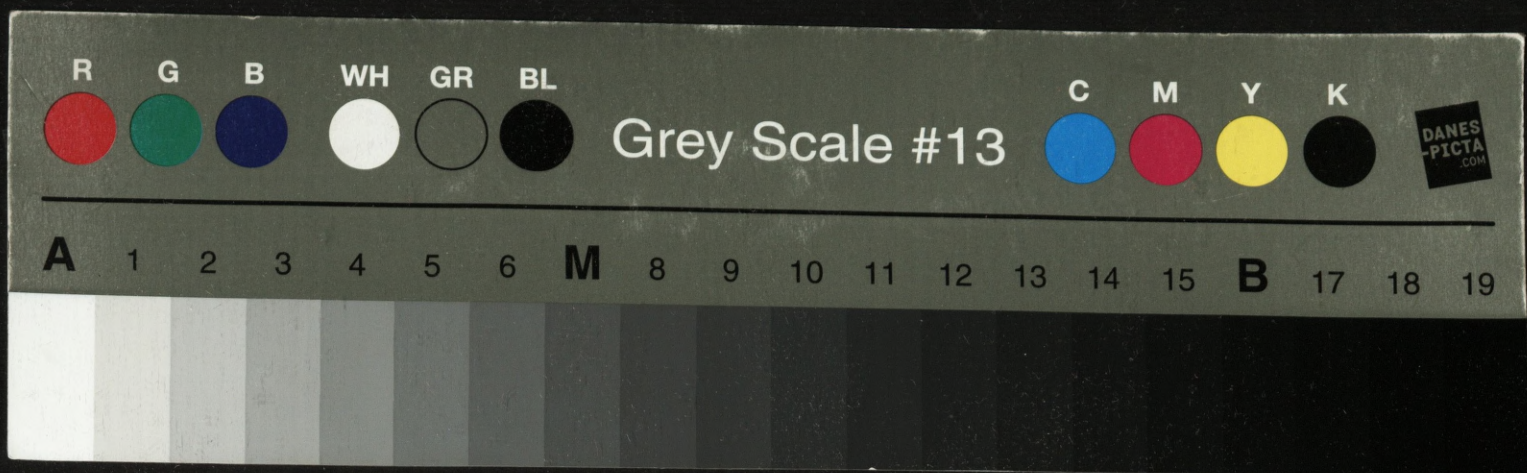

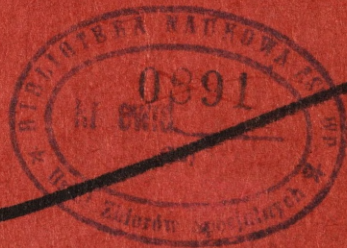

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
SZTAB GENERALNY WOJSKA POLSKIEGO

JAWNE

Sygn. Szt. Gen.

Egz. Nr 1

REGULAMIN SŁUŻBY SZTABÓW W POLU

42488

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1980

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
SZTAB GENERALNY WOJSKA POLSKIEGO

JAWNE

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Sygn. Szt. Gen.

Egz. Nr **1**

REGULAMIN SŁUŻBY SZTABÓW W POLU

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
Sztab Generalny Wojska Polskiego

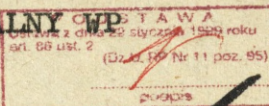
42488

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1980

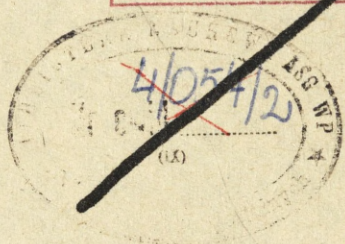
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

SZTAB GENERALNY WP

JAWNE

Sygn.Szt.Gen. ...

Egz.nr 1

PRZEKLASYFIKOWANO
- Protokół Nr 12657

REGULAMIN SŁUŻBY SZTABÓW W POLU

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

42488

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1980

perla

Warszawa, dnia

~~SECRET~~
~~SECRET~~
~~SECRET~~

R O Z K A Z Nr ...

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku Sił Zbrojnych
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej "Regulamin służby sztabów
w polu".

Regulamin zawiera podstawowe zagadnienia pracy sztabów
związków operacyjnych, związków taktycznych i oddziałów
wojsk lądowych.

Jednocześnie traci moc obowiązującą "Regulamin
służby polowej sztabów" - Szt.Gen.382/66.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

gen.armii Wojciech JARUZELSKI

1

sh. 2

T R E Ś Ć

Strona

Rozdział I.

OGÓLNE ZASADY DOWODZENIA WOJSKAMI	7
1. Istota i treść dowodzenia	7
2. Zasady dowodzenia	7
3. System dowodzenia	11

Rozdział II.

PRZEZNACZENIE I OGÓLNE OBOWIĄZKI DOWÓDZTW	13
1. Rola dowódcy w dowodzeniu	13
2. Przeznaczenie i obowiązki organów dowodzenia	14
2.1. Sztaby ogólnowojskowe	14
2.2. Organy polityczne	16
2.3. Szefostwa rodzajów wojsk i organy kierowania tyłami	19
3. Wymagania stawiane sztabom	27
4. Zasady współpracy organów dowodzenia	30
5. Podział obowiązków w sztabie	35

Rozdział III.

PUNKTY DOWODZENIA	50
1. Przeznaczenie i organizacja punktów dowodzenia ...	50
2. Rozmieszczenie i funkcjonowanie punktów dowodzenia	57
3. Organizacja łączności	67

Rozdział IV.

ZBIERANIE, OPRACOWYWANIE I PRZEKAZYWANIE INFORMACJI	70
1. Zbieranie i opracowywanie informacji	70
2. Przetwarzanie informacji za pomocą elektronicz- nych maszyn cyfrowych	76
3. Przekazywanie informacji, meldunki i sprawozdania	77
4. Ochrona informacji	87
5. Zabezpieczenie informatyczne dowodzenia	88
6. Studiowanie i rozpowszechnianie doświadczeń bojowych	89

Rozdział V.

PRACA SZTABU PODCZAS PRZYGOTOWYWANIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH	91
1. Planowanie działań bojowych	91
2. Organizowanie działań	103
2.1. Przekazywanie zadań bojowych	103
2.2. Organizacja współdziałania	111
3. Kierowanie ruchem wojsk na obszarze kraju	122

Rozdział VI.

PLANOWANIE I ORGANIZOWANIE ZABEZPIECZENIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH	124
1. Rozpoznanie	124
2. Obrona przed bronią masowego rażenia	132
3. Powszechna obrona przeciwlotnicza	136
4. Ubezpieczenie	137

	Strona
5. Zabezpieczenie inżynieryjne	138
6. Zabezpieczenie chemiczne	141
7. Maskowanie	143
8. Obrona radioelektroniczna	147
9. Zabezpieczenie hydrologiczno-meteorologiczne	150
10. Zabezpieczenie topograficzne	152
11. Zabezpieczenie tyłowe	153
12. Służba porządkowo-ochronna	159

Rozdział VII.

PRACA SZTABU W TOKU DZIAŁAŃ BOJOWYCH I KONTROLOWANIE DZIAŁAŃ WOJSK	163
1. Praca sztabu w toku działań bojowych	163
2. Odtwarzanie dowodzenia	177
3. Zwalczanie systemów dowodzenia nieprzyjaciela ...	180
4. Zmiana podporządkowania wojsk	183
5. Uzupełnianie strat w czasie działań bojowych	186
6. Kontrola działań bojowych	188

Rozdział VIII.

DOKUMENTY BOJOWE	193
1. Przeznaczenie i podział dokumentów bojowych	193
2. Zasady opracowywania dokumentów bojowych	194
3. Mapy robocze	201

G. Mielnic

Rozdział I.

OGÓLNE ZASADY DOWODZENIA WOJSKAMI

1. ISTOTA I TREŚĆ DOWODZENIA

1. Dowodzenie jest to działalność dowódców i organów dowodzenia^{x/} mająca na celu zapewnienie wykonania przez podległe wojska postawionych im zadań bojowych.

Istota dowodzenia polega na podejmowaniu skutecznych decyzji oraz konsekwentnym wprowadzaniu ich w życie, a także na narzucaniu nieprzyjacielowi swojej woli przez oddziaływanie na niego wszystkimi dostępnymi siłami i środkami.

2. Dowodzenie wojskami obejmuje: utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego wojsk i ich gotowości bojowej; ciągle zdobywanie danych o sytuacji oraz wykrywanie prawdopodobnych zamiarów nieprzyjaciela; terminowe podejmowanie decyzji i przekazywanie zadań podwładnym; organizowanie i utrzymywanie współdziałania; zabezpieczenie działań bojowych; kontrolowanie wykonania postawionych wojskom zadań i udzielanie im pomocy.

2. ZASADY DOWODZENIA

3. Podstawowymi zasadami dowodzenia są: partyjność, celowość, przewidywanie, jednosobowość, centralizacja, ekono-

^{x/} Przez organy dowodzenia będzie się rozumieć zastępców dowódcy i szefów rodzajów wojsk wraz z podległymi im sztabami, zarządami, oddziałami, wydziałami, szefostwami, służbami itp.

miczność, operatywność, ciągłość, stanowczość, elastyczność i skrytość. Twórcze stosowanie tych zasad zapewnia sprawność dowodzenia.

4. Partyjność dowodzenia polega na uwzględnianiu w nim i konsekwentnym realizowaniu polityki partii, na twórczym stosowaniu metodologii marksistowsko-leninowskiej w realizacji przedsięwzięć dowodzenia oraz aktywnym udziale dowódców i organów dowodzenia w działalności partyjno-politycznej.

5. Celowość dowodzenia polega na świadomym dążeniu do osiągnięcia wytyczonego, realnego celu operacji /walki/ - zgodnego z możliwościami zarówno wojsk własnych, jak i nieprzyjaciela oraz konkretną sytuację.

Cel działań bojowych dowódca określa w zamierze operacji /walki/, a dla podwładnych - w zadaniach bojowych.

Wszelkie przedsięwzięcia dowodzenia i działania wojsk powinny być rozpatrywane przez dowódców i organy dowodzenia z uwzględnieniem stopnia, w jakim ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia celu operacji /walki/.

6. Przewidywanie polega na określaniu, na podstawie wnikliwej i ciągłej oceny sytuacji, możliwych zmian w charakterze i przebiegu przyszłych działań bojowych i wynikających z nich konsekwencji dla dowodzenia wojskami.

7. Jednoosobowe dowodzenie polega na osobistym powzięciu decyzji przez dowódcę i realizacji najważniejszych przedsięwzięć dowodzenia zgodnie z uprawnieniami przyznanymi mu w regulaminach i rozkazach wyższych przełożonych.

Każda osoba funkcyjna ponosi odpowiedzialność za realizację

zadań zgodnie z decyzją dowódcy i zakresem obowiązków wynikających z pełnionej przez nią funkcji.

8. Centralizacja dowodzenia polega na ukierunkowywaniu przez sztab i pozostałe organy dowodzenia wysiłków podległych wojsk stosownie do zamiaru dowódcy i planu działania, opracowanego zależnie od sytuacji ramowo bądź bardziej szczegółowo. Stopień centralizacji dowodzenia powinien odpowiadać konkretnej sytuacji i warunkom działań bojowych.

9. Ekonomiczność dowodzenia polega na stosowaniu takich sposobów działania wojsk i takim wykorzystaniu techniki bojowej w konkretnych warunkach, które pozwalają osiągnąć cel operacji /walki/ w jak najkrótszym czasie i kosztem najmniejszych strat własnych.

10. Operatywność dowodzenia polega na sprawnej realizacji w jak najkrótszym czasie niezbędnych w danych warunkach przedsięwzięć dowodzenia, która umożliwi wykonanie zadania bojowego. Osiąga się ją przez zapewnienie sprawnie działającego systemu rozpoznania, systemu informacyjnego i łączności, stosowanie właściwych metod podejmowania decyzji i przekazywania wykonawcom zadań bojowych oraz wprowadzanie do wyposażenia wojsk technicznych środków dowodzenia i umiejętne ich wykorzystywanie. Operatywność dowodzenia powinna zapewnić powzięcie decyzji i przekazanie wykonawcom zadań bojowych w czasie, który umożliwi skuteczne oddziaływanie na nieprzyjaciela, stwarzając tym samym sprzyjające warunki do uzyskania nad nim przewagi.

11. Ciągłość dowodzenia polega na zapewnieniu dowódcom

i organom dowodzenia możliwości nieprzerwanego wpływu na przebieg działań bojowych. Osiąga się ją przez: utrzymanie nieprzerwanej łączności z przełożonym, podwładnymi i współdziałającymi związkami /oddziałami, pododdziałami/, odpowiednie urzutowanie, rozmieszczanie i przesuwanie punktów dowodzenia oraz ich zabezpieczenie, meldowanie przełożonym o sytuacji oraz informowanie o niej podwładnych i sąsiadów, organizowanie pracy i odpoczynku organów dowodzenia, sprawne odtwarzanie naruszonego systemu dowodzenia.

12. Stanowczość dowodzenia polega na bezwzględnym, uporczywym wcielaniu w czyn powziętej decyzji w celu dokładnego i terminowego wykonania zadania bojowego. Osiąga się ją dzięki silnej woli, zdecydowaniu i przytomności umysłu dowódcy i oficerów organów dowodzenia w każdej, nawet najtrudniejszej sytuacji.

13. Elastyczność dowodzenia polega na korygowaniu poprzedniej decyzji lub powzięciu nowej oraz postawieniu zadań stosownie do zmian sytuacji. Osiąga się ją przez wprowadzanie we właściwym czasie do decyzji i planu działania, zmian odpowiadających konkretnej sytuacji.

14. Skrytość dowodzenia polega na zachowaniu w tajemnicy przed nieprzyjacielem wszystkich przedsięwzięć i całego systemu dowodzenia, a zwłaszcza systemu łączności oraz punktów dowodzenia. Osiąga się ją głównie dzięki przestrzeganiu zasad maskowania i przepisów o ochronie tajemnicy.

3. SYSTEM DOWODZENIA

15. System dowodzenia stanowi uporządkowany zgodnie z zasadami sztuki wojennej zbiór dowództw^{x/} wraz ze środkami dowodzenia powiązanych pod względem funkcyjnym, informacyjnym i technicznym.

Głównymi komponentami systemu dowodzenia są osoby funkcyjne dowództw, techniczne środki dowodzenia oraz zorganizowane z nich punkty dowodzenia.

Decydująca rola w systemie dowodzenia przypada dowódcom. Istotne znaczenie ma w nim aktywna, zgodna z decyzją dowódcy i ustalonym zakresem odpowiedzialności, działalność sztabów oraz wszystkich organów dowodzenia i osób funkcyjnych.

16. Metody pracy dowódców i organów dowodzenia zależą od treści zadań i czasu na ich wykonanie, aktualnej sytuacji, stopnia zaangażowania dowództwa w kierowaniu wojskami realizującymi poprzednie zadania, stanu ukończenia organów dowodzenia i ich wyposażenia w techniczne środki dowodzenia.

Gdy ilość czasu na przygotowanie działań jest ograniczona, stosuje się metodę pracy równoległej, a gdy jest wystarczająca - metodę pracy kolejnej.

17. Metoda pracy równoległej jest podstawową metodą stosowaną na wszystkich szczeblach dowodzenia. Polega ona na równoległej realizacji przedsięwzięć planistyczno-organizacyjnych przez dowództwa kilku szczebli dowodzenia. Realizację tych

x/ Przez dowództwo będzie się rozumieć dowódcę i organy dowodzenia, przy pomocy których dowodzi on podległymi wojskami.

przedsięwzięć rozpoczyna się zazwyczaj po otrzymaniu zarządzenia wstępnego. Warunkiem stosowania tej metody jest systematyczne informowanie podległych dowódców i sztabów o sytuacji i charakterze przyszłych zadań, sukcesywne przekazywanie im zarządzeń i wytycznych dotyczących przedsięwzięć przygotowawczych, które należy realizować niezwłocznie, oraz danych niezbędnych do powzięcia decyzji w miarę rozwiązywania przez dowódcę i organy dowodzenia poszczególnych problemów planistyczno-organizacyjnych, bez czekania na zakończenie planowania działań bojowych.

Metoda pracy kolejnej polega na tym, że dowódcy i sztaby podległych wojsk przystępują do podejmowania decyzji i planowania działań bojowych po zakończeniu tej pracy przez sztab nadrzędny.

18. Techniczne środki dowodzenia służą do przesyłania, zdobywania, przetwarzania, przechowywania i zobrazowywania informacji, zapewnienia osobom funkcyjnym dogodnych warunków pracy na punktach dowodzenia oraz przesuwania tych punktów w toku działań bojowych. Kompleksowe zastosowanie technicznych środków dowodzenia, zwłaszcza elektronicznej techniki obliczeniowej, zapewnia mechanizację i automatyzację procesów dowodzenia.

19. Dla zapewnienia sprawnego przesyłania informacji organizuje się system łączności. Utrzymanie ciągłej i niezawodnej łączności jest jednym z niezbędnych warunków sprawnego funkcjonowania systemu dowodzenia.

Rozdział II.

PRZEZNACZENIE I OGÓLNE OBOWIĄZKI DOWÓDZTW

1. ROLA DOWÓDCY W DOWODZENIU

20. Dowódca dowodzi wojskami osobiście i przez sztab, a także przez swoich zastępców, szefów rodzajów wojsk i służb. Ponosi on odpowiedzialność za stan moralno-polityczny i gotowość bojową podległych wojsk, przygotowanie ich do działań i wykonanie przez nie zadań bojowych.

Dowódca podejmuje decyzję o działaniach bojowych, stawia zadania podległym związkom /oddziałom, pododdziałom/, organizuje współdziałanie, dowodzenie, zabezpieczenie działań bojowych i szkolenie wojsk.

21. Dowódca zobowiązany jest stale troszczyć się o poziom wyszkolenia organów dowodzenia, we właściwym czasie stawiać im zadania i wymagać twórczego, pełnego inicjatywy ich wykonania, informować szefa sztabu o swojej decyzji i wydanych wojskom zarządzeniach.

Przed powzięciem decyzji dowódca może wysłuchać wniosków z oceny sytuacji i propozycji decyzji szefa sztabu, a także danych przygotowywanych przez inne kierownicze osoby funkcyjne dotyczących interesujących go problemów.

2. PRZEZNACZENIE I OBOWIĄZKI ORGANÓW DOWODZENIA

2.1. SZTABY OGÓLNOWOJSKOWE

22. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ jest głównym organem dowodzenia wojskami. Odpowiada on na terminową organizację działań bojowych wojsk oraz stanowcze i ciągłe kierowanie nimi w każdej sytuacji. W pracy kieruje się decyzjami i wytycznymi dowódcy oraz zarządzeniami sztabu nadrzędnego.

23. Do podstawowych obowiązków sztabu ogólnowojskowego należy:

- utrzymywanie wysokiej gotowości bojowej wojsk;
- ciągle zbieranie, studiowanie i ocenianie informacji o sytuacji oraz przygotowywanie obliczeń i danych niezbędnych dowódcy do powzięcia decyzji;
- planowanie działań bojowych, przekazywanie wojskom zadań bojowych, zabezpieczenie organizacji współdziałania i utrzymywanie go w toku walki;
- utrzymywanie stałej współpracy ze sztabami sąsiednich związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/, wojsk wspierających, wojsk OPK, a na obszarze własnego kraju - także z terytorialnymi sztabami wojskowymi i organami obrony cywilnej;
- organizowanie i zapewnienie realizacji zabezpieczenia działań bojowych i służby porządkowo-ochronnej;
- ustalanie dla wojsk limitów zużycia amunicji strzeleckiej, czołgowej i przeciwpancernych pocisków kierowanych

do bojowych wozów piechoty oraz lotnictwa wojsk lądowych;

- organizowanie punktów dowodzenia i łączności;
- terminowe składanie meldunków i sprawozdań sztabowi nadrzędnemu i systematyczne informowanie o sytuacji sztabów podległych, wojsk wspierających, współdziałających i sąsiadów;
- odtwarzanie zdolności bojowej wojsk;
- uzupełnianie związków /oddziałów, pododdziałów/ oraz prowadzenie ewidencji stanu osobowego, uzbrojenia i techniki bojowej, a także stopnia napromienienia wojsk;
- organizowanie i realizowanie przedsięwzięć dotyczących ochrony tajemnicy państwowej i wojskowej;
- studiowanie i rozpowszechnianie w wojskach doświadczeń bojowych;
- ciągle doskonalenie dowodzenia wojskami;
- ciągle kontrolowanie wykonania zadań przez podległe sztaby i wojska i udzielanie im pomocy.

24. W celu utrzymania wysokiej gotowości bojowej wojsk sztab powinien:

- systematycznie studiować i znać skład, możliwości bojowe, silne i słabe strony nieprzyjaciela oraz przewidywać prawdopodobny jego zamiar;
- studiować i oceniać właściwości teatru działań wojennych /kierunku, rejonu działań/ i stan jego przygotowania;
- we właściwym czasie opracowywać i uaktualniać plany doprowadzenia związków /oddziałów, pododdziałów/ do stanu gotowości bojowej;

- przygotowywać zawczasu i w porę rozwijać punkty dowodzenia, organizować łączność i zapewnić jej utrzymanie z podwładnymi, sztabem nadrzędnym i sąsiadami;

- organizować dyżury bojowe wydzielonych sił i środków, a także systematycznie kontrolować gotowość wojsk oraz dyżurnych sił i środków do natychmiastowego podjęcia działań bojowych;

- zapewniać terminowe i skryte przegrupowywanie, ześrodkowywanie, rozmieszczanie i rozwijanie wojsk w celu zaskakującego rozpoczęcia działań bojowych;

- utrzymywać wysoki stan moralno-polityczny żołnierzy;

- w porę organizować przedsięwzięcia zabezpieczenia działań bojowych i zapewniać ich realizację;

- organizować szkolenie podległych wojsk i sztabów, uwzględniając w nim doświadczenia bojowe;

- informować podwładnych o wszystkich nowych środkach i sposobach walki stosowanych przez nieprzyjaciela i wojska własne;

- kierować uzupełnianiem związków /oddziałów, pododdziałów/ w ludzi, uzbrojenie i sprzęt techniczny.

2.2. ORGANY POLITYCZNE

25. Szef organu politycznego /zarządu, wydziału/ - zastępca dowódcy do spraw politycznych - jest odpowiedzialny za kierowanie, organizowanie i prowadzenie pracy partyjno-politycznej wśród podległych wojsk oraz działalność propagandowo-

-psychologiczną wśród wojsk nieprzyjaciela i ludności w strefie działań bojowych.

Do obowiązków organów politycznych należy:

- ciągle analizowanie sytuacji polityczno-militarnej, politycznych i psychologicznych aspektów działań, zadań bojowych, stanu moralno-politycznego i nastrojów wojsk własnych, wartości moralno-bojowych nieprzyjaciela oraz treści, sposobów i skutków jego propagandowo-dywersyjnego oddziaływania, a także właściwości polityczno-demograficznych i postaw ludności znajdującej się w pasie /obszarze, strefie/ działań bojowych;

- określanie celów, kierunków i zadań pracy partyjno-politycznej;

- przedstawianie dowódcy wniosków i propozycji do decyzji w sprawie działania politycznego;

- planowanie działania partyjno-politycznego, stawianie zadań oraz kontrolowanie ich realizacji przez podwładnych;

- kształtowanie i utrwalanie przekonań ideowo-politycznych i postaw moralno-bojowych podległych wojsk, umiłowania socjalistycznej ojczyzny, przyjaźni i braterstwa broni z sojusznikami armiami, a zwłaszcza Armią Radziecką, nienawiści do wroga, wysokiej dyscypliny, właściwych nastrojów i odporności psychicznej, przykładowych postaw członków partii i ZSMP - gwarantujących wykonanie zadań bojowych;

- przygotowywanie stanów osobowych do działań w warunkach stosowania broni masowego rażenia oraz uwzględnianie

w pracy polityczno-propagandowej, prowadzonej wśród wojsk własnych, nieprzyjaciela i jego ludności, skutków uderzeń bronią jądrową wykonanych na nieprzyjaciela;

- współdziałanie z organami dowodzenia w zakresie dostosowania pracy partyjno-politycznej do zadań i sytuacji bojowej wojsk, a szczególnie wymiany informacji, polityczno-propagandowego oddziaływania na nieprzyjaciela, odtwarzania moralno-politycznej i psychicznej gotowości organów dowodzenia i wojsk do działań po uderzeniu bronią masowego rażenia;

- utrzymywanie współpracy z organami politycznymi sąsiednich wojsk, władzami politycznymi i organami administracji podczas działań na terenach własnych i sojuszniczych, a także, w zależności od sytuacji i potrzeb, z postępowymi organizacjami i ludnością na obszarze nieprzyjaciela;

- koordynowanie realizacji zadań pracy partyjno-politycznej oraz doskonalenie jej treści, form i metod z uwzględnieniem doświadczeń zdobytych w działaniach bojowych;

- opracowywanie niezbędnych dokumentów dotyczących pracy partyjno-politycznej w działaniach bojowych oraz zaopatrywanie podległych wojsk w odpowiedni sprzęt i materiały;

- informowanie dowódcy i meldowanie szefowi nadrzędnego organu politycznego o stanie moralno-politycznym, psychicznym i nastrojach podległych wojsk, wartościach moralno-bojowych i działaniach polityczno-propagandowych nieprzyjaciela, zachowania się ludności w strefie /obrzaszce, pasie/ działań oraz rezultatach i zamierzeniach pracy partyjno-politycznej.

2.3. SZEFOSTWA RODZAJÓW WOJSK I ORGANY KIEROWANIA TYŁAMI^{x/}

26. Szefowie rodzajów wojsk, kwatermistrz i szef służb technicznych pracują pod kierownictwem dowódcy i zgodnie z jego decyzją odpowiadają za gotowość bojową podległych im związków /oddziałów, pododdziałów/, przygotowanie ich do działań bojowych i wykonanie postawionych im zadań. Jednocześnie kierują oni pracą podległych szefostw /sztabów, służb/ i wykonują polecenia szefa sztabu ogólnowojskowego dotyczące planowania działań bojowych, przekazania zadań związkom /oddziałom, pododdziałom/, organizacji współdziałania, dowodzenia i zabezpieczenia działań bojowych.

27. Szefostwa /szefowie/ rodzajów wojsk i organy kierowania tyłami zobowiązane są:

- stale znać sytuację, zadania związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ i decyzję dowódcy w zakresie ich dotyczącym oraz sytuację i stan gotowości, możliwości i zadania własnego rodzaju wojsk /oddziałów i pododdziałów tyłowych/;

- przygotować niezbędne dane do decyzji dowódcy w zakresie specjalności, za którą ponoszą odpowiedzialność;

- w terminie dostarczać sztabowi ogólnowojskowemu niezbędne dane do planowania działań bojowych i współdziałać z nim w planowaniu i realizacji innych przedsięwzięć dowodzenia;

^{x/} Przez organy kierowania tyłami będzie się rozumieć kwatermistrza i szefa służb technicznych z podległymi sztabami i służbami.

- w terminie meldować dowódcy i odpowiedniemu szefowi szczebla nadrzędnego o zmianach sytuacji w podległych związkach taktycznych i oddziałach /pododdziałach/ i systematycznie informować o nich sztab ogólnowojskowy i podwładnych;

- organizować szkolenie specjalistyczne związków taktycznych i oddziałów /pododdziałów/ rodzajów wojsk /oddziałów i pododdziałów tyłowych/;

- przekazywać zadania i sposoby zabezpieczenia tyłowego podległym związkom, oddziałom i pododdziałom.

28. Do obowiązków szefostwa wojsk rakietowych i artylerii /szefa artylerii/ ponadto należy:

- przygotowanie we współpracy z oddziałem rozpoznawczym aktualnych danych o obiektach /celach/ nieprzyjaciela, które powinny być rażone bronią jądrową i artylerią;

- planowanie i organizowanie rozpoznania artyleryjskiego oraz kierowanie nim przy ścisłej współpracy z oddziałem rozpoznawczym sztabu ogólnowojskowego;

- nadzorowanie przygotowania uderzeń rakietowych i ognia artylerii w podległych związkach taktycznych i oddziałach /pododdziałach/ rakiet i artylerii;

- organizowanie skutecznego dowodzenia podległymi siłami i środkami przy ścisłej współpracy ze sztabem ogólnowojskowym;

- ustalanie dla wojsk limitów zużycia rakiet klasy "ziemia - ziemia", amunicji artyleryjskiej, moździerzowej, rakietowej i przeciwpancernych pocisków kierowanych oraz

przekazywanie tych danych służbie uzbrojenia i elektroniki;

- uzgadnianie ze służbą uzbrojenia i elektroniki kolejności, terminów przygotowania oraz dowozu rakiet i głowic bojowych do związków taktycznych /oddziałów/, a także kontrolowanie terminowości tego dowozu.

29. Do obowiązków szefostwa wojsk /szefa/ obrony przeciwlotniczej ponadto należy:

- ciągle orientowanie się w sytuacji powietrznej i jej ocenianie;

- szczegółowe planowanie i organizowanie systemu obrony przeciwlotniczej oraz kierowanie walką ze środkami latającymi - zgodnie z decyzją dowódcy - w czasie odpierania nalotów;

- powiadamianie /ostrzeganie/ wojsk OPL o sytuacji powietrznej;

- utrzymywanie ciągłego współdziałania z wojskami lotniczymi i wojskami obrony powietrznej kraju;

- informowanie stanowiska dowodzenia o zagrożeniu z powietrza;

- uprzedzanie wojsk o przelotach własnego lotnictwa;

- ustalanie dla wojsk limitu zużycia rakiet klasy "ziemia - powietrze" i amunicji przeciwlotniczej oraz przekazywanie tych danych służbie uzbrojenia i elektroniki.

30. Do obowiązków szefostwa wojsk inżynierskich /szefa saperów/ ponadto należy:

- zdobywanie, zbieranie i ocenianie informacji o wojskach inżynieryjnych i przedsięwzięciach zabezpieczenia inżynieryjnego nieprzyjaciela, a także o terenie, głównie o przeszkodach wodnych i drogach;

- planowanie i organizowanie rozpoznania inżynieryjnego oraz kierowanie nim w ścisłej współpracy z oddziałem rozpoznawczym sztabu ogólnowojskowego;

- szczegółowe planowanie zadań dla związków /oddziałów, pododdziałów/ wojsk inżynieryjnych oraz zapewnienie ich realizacji;

- koordynowanie wysiłków innych rodzajów wojsk i służb w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;

- planowanie zaopatrywania wojsk w sprzęt, środki i materiały inżynieryjne oraz kierowanie nim;

- przedkładanie kwatermistrzowi zapotrzebowań na dowóz do wojsk sprzętu, środków i materiałów inżynieryjnych.

31. Do obowiązków szefostwa wojsk chemicznych /szefa zabezpieczenia chemicznego/ ponadto należy:

- ocenianie zagrożenia poszczególnych elementów ugrupowania skażeniami chemicznymi i promieniotwórczymi;

- planowanie i organizowanie rozpoznania skażeń oraz kierowanie nim przy ścisłej współpracy z oddziałem rozpoznawczym sztabu ogólnowojskowego;

- planowanie szczegółowe zabezpieczenia chemicznego wojsk oraz zapewnienie jego realizacji;

- kierowanie działalnością systemu wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń;

- prognozowanie, ocenianie skażeń promieniotwórczych i chemicznych, a także pożarów i strat po uderzeniach bronią masowego rażenia;

- uczestniczenie w planowaniu i organizowaniu likwidacji skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia oraz w kierowaniu nią;

- planowanie i organizowanie użycia dymów oraz miotaczy ognia;

- planowanie zaopatrywania wojsk w sprzęt, środki i materiały chemiczne oraz kierowanie nim;

- przedkładanie kwatermistrzowi zapotrzebowań na dowóz do wojsk sprzętu, środków i materiałów chemicznych.

Do obowiązków stacji obliczeniowo-analitycznej należy: zbieranie danych o parametrach wybuchów jądrowych, uderzeniach chemicznych i środkami zapalającymi oraz o rzeczywistej sytuacji skażeń; prognozowanie strat, skażeń i pożarów; określanie stopnia zagrożenia wojsk skażeniami i pożarami i informowanie o tym zainteresowanych organów dowodzenia.

32. Kwatermistrz - zastępca dowódcy - odpowiada głównie za realizację zadań dotyczących organizacji tyłów, dowozu środków materiałowych /z wyjątkiem rakiet/ oraz za zaopatrywanie i obsługę wojsk przez podległe mu służby. Do obowiązków kwatermistrza, sztabu i służb kwatermistrzowskich ponadto należy:

- planowanie i organizowanie zaopatrywania wojsk w środki materiałowe i sprzęt podległych służb oraz dowozu wszystkich rodzajów zaopatrzenia /z wyjątkiem rakiet/;
- organizowanie zabezpieczenia medycznego;
- planowanie i organizowanie dowozu oraz ewakuacji wszystkimi rodzajami transportu;
- opracowywanie wspólnie z szefem służb technicznych, a także z szefami rodzajów wojsk dyrektywy tyłowej /rozkazu tyłowego/;
- uzgadnianie ze sztabem ogólnowojskowym i szefem służb technicznych zagadnień dotyczących ugrupowania, rozmieszczania, przemieszczania i zabezpieczenia jednostek tyłowych oraz tyłowego stanowiska dowodzenia;
- uzgadnianie z szefem służb technicznych planu przewozu w części dotyczącej środków materiałowo-technicznych oraz zabezpieczenia tyłowego jednostek technicznych i zabezpieczenia technicznego jednostek tyłowych;
- planowanie, organizowanie i zapewnienie realizacji zabezpieczenia drogowego i przewozów materiałowych, rozpoznania sanitarnego wojsk i ludności cywilnej w pasie działań oraz zadań produkcyjno-usługowych;
- współdziałanie z szefostwami /szefami/ rodzajów wojsk i służb, a także z pionem technicznym w zakresie zaopatrywania w branżowe środki materiałowe;
- wydzielanie grupy operacyjnej /przedstawicieli/ służb kwatermistrzowskich na stanowisko dowodzenia;
- wydzielanie sił i środków do likwidacji skutków ude-

rzeń bronią jądrową;

- organizowanie zbiórki uszkodzonego i zbędnego sprzętu;
- eksploatowanie zasobów miejscowych i zdobyczy wojennych;
- organizowanie i zapewnienie skutecznego dowodzenia podległymi siłami i środkami;
- zapewnienie żywienia jeńców wojennych i udzielania im pomocy medycznej.

33. Szef służb technicznych - zastępca dowódcy - odpowiada głównie za realizację zadań dotyczących zabezpieczenia technicznego działań bojowych. Do obowiązków szefa /sztabu/ służb technicznych ponadto należy:

- zaopatrywanie wojsk w rakiety, amunicję, uzbrojenie oraz zestawy remontowe, materiały i sprzęt techniczny;
- uzgadnianie z kwatermistrzostwem oraz sztabem ogólnowojskowym zagadnień dotyczących rozmieszczania, przemieszczania i zabezpieczenia jednostek technicznych;
- planowanie i organizowanie rozpoznania technicznego, ewakuacji i remontu uszkodzonego uzbrojenia, a także sprzętu technicznego, oraz zapewnienie ich realizacji;
- dowodzenie jednostkami rakietowo-technicznymi i ewakuacyjno-remontowymi oraz kierowanie technicznymi składami polowymi w zakresie fachowym;
- koordynowanie działalności w zakresie zabezpieczenia technicznego, ewakuacji i remontu sprzętu rodzajów wojsk;

- nadzorowanie prawidłowego użytkowania i obsługi technicznej uzbrojenia i sprzętu technicznego;
- uzgadnianie z kwatermistrzostwem przewozów środków materiałowo-technicznych do wojsk oraz zabezpieczenia technicznego jednostek tyłowych i zabezpieczenia tyłowego jednostek technicznych;
- prognozowanie strat i uszkodzeń uzbrojenia i sprzętu oraz jego odzysku;
- opracowywanie wspólnie z kwatermistrzem, a także z szefami rodzajów wojsk, dyrektywy tyłowej /rozkazu tyłowego/;
- opracowywanie zarządzeń /wytycznych/ dotyczących zabezpieczenia materiałowo-technicznego wojsk;
- współdziałanie ze sztabem ogólnowojskowym, sztabem kwatermistrzowskim /kwatermistrzem ZT, oddziału/ i szefami rodzajów wojsk głównie w dziedzinie zabezpieczenia wojsk w rakiety, amunicję oraz sprzęt i materiały innych rodzajów wojsk i służb;
- informowanie sztabu ogólnowojskowego oraz szefów rodzajów wojsk o stanie zabezpieczenia materiałowo-technicznego związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/;
- przedstawianie kwatermistrzostwu zapotrzebowań na transport;
- wydzielanie grupy operacyjnej /przedstawicieli/ służb technicznych na stanowisko dowodzenia;

- wydzielanie sił i środków do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia;

- przekazywanie wojskom sprzętu wyremontowanego /w uzgodnieniu ze sztabem/, a szczeblowi nadrzędnemu - sprzętu nie podlegającego remontowi na tym szczeblu;

- organizowanie wykorzystania miejscowego zaplecza i zdobyczej techniki bojowej;

- organizowanie i zapewnienie skutecznego dowodzenia podległymi siłami i środkami.

3. WYMAGANIA STAWIANE SZTABOM^{x/}

34. Sztab powinien tworzyć zharmonizowany zespół zdolny do zapewnienia ciągłego dowodzenia wojskami w każdej sytuacji.

Osiąga się to przez:

- wysoki poziom przygotowania ideowo-politycznego i zawodowego składu osobowego;

- dobrą organizację pracy, właściwy podział obowiązków i organizowanie wzajemnego zastępowania się oficerów w pracy;

- uzgodnienie pracy między oddziałami sztabu, a także z organami politycznymi, szefostwami rodzajów wojsk i służb oraz utrzymanie właściwych stosunków z dowódcami i sztabami podległych związków /oddziałów, pododdziałów/.

x/ Wymagania te dotyczą wszystkich organów dowodzenia.

35. Pracę sztabu powinna cechować wysoka operatywność. Osiąga się ją przez:

- terminowe i dokładne stawianie zadań szefom oddziałów /oficerom sztabu/^{x/} oraz rzetelne ich wykonywanie;
- stałe orientowanie się oficerów sztabu w aktualnej sytuacji, umiejętne wyciąganie z niej właściwych wniosków, meldowanie dowódcy i szefowi sztabu wiarygodnych danych;
- szybkie przeprowadzanie analiz i wykonywanie obliczeń taktyczno-operacyjnych, przygotowywanie dowódcy danych do powzięcia decyzji oraz opracowywanie krótkich i komunikatywnych dokumentów bojowych;
- stosowanie najbardziej wydajnych metod pracy zapewniających przygotowanie działań bojowych w krótkim czasie;
- umiejętne stosowanie technicznych środków dowodzenia i sformalizowanych dokumentów bojowych.

Sztab powinien być dla wszystkich organów dowodzenia przykładem wysokiej odpowiedzialności, dokładności i sprawności w pracy. Jest on obowiązany troszczyć się o pozostawienie podległym wojskom maksymalnej ilości czasu na przygotowanie do działań bojowych. Osiąga się ją głównie przez wydanie w porę zarządzeń wstępnych, rozkazów i zarządzeń bojowych.

36. Oficerowie sztabu^{xx/} są obowiązani:

- pracować nad podnoszeniem swego poziomu ideowo-pol-

x/ Przez "oddział" będzie się rozumieć także "zarząd", "wydział" i starszego oficera sztabu pułku.

xx/ Dotyczy wszystkich osób funkcyjnych organów dowodzenia.

tycznego, nad pogłębianiem swych wiadomości operacyjno-taktycznych, technicznych i ogólnych oraz nad doskonaleniem umiejętności pracy sztabowej;

- dokładnie znać organizację, uzbrojenie i wyposażenie techniczne oraz sztukę operacyjną /taktykę/ wojsk własnych i nieprzyjaciela;

- właściwie wykonywać obowiązki na zajmowanym stanowisku; ponadto powinni być przygotowani do wykonywania obowiązków innych oficerów;

- stale studiować teatr działań wojennych /kierunek, rejon działań/, dobrze znać jego właściwości i stopień przygotowania;

- szybko i wnikliwie oceniać sytuację, wyciągać właściwe wnioski, krótko i jasno meldować je przełożonym;

- sprawnie wykonywać kalkulacje i obliczenia taktyczno-operacyjne;

- umieć trafnie przewidywać możliwy rozwój sytuacji;

- jasno i zwięźle formułować zadania bojowe oraz szybko przekazywać je do wojsk;

- umieć szybko, na wysokim poziomie merytorycznym opracowywać dokumenty bojowe;

- umieć posługiwać się technicznymi środkami dowodzenia oraz prowadzić pojazdy mechaniczne.

Każdy oficer w ramach zakresu obowiązków powinien przedstawiać inicjatywę, uważnie śledzić przebieg działań bojowych,

kontrolować terminowość przekazywania wojskom rozkazów i zarządzeń oraz nadsyłania przez nie meldunków.

4. ZASADY WSPÓŁPRACY ORGANÓW DOWODZENIA

37. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/, w którego skład wchodzi związek taktyczny /oddziały, pododdziały/ różnych rodzajów wojsk i służb, jest sztabem ogólnowojskowym. Sztab ogólnowojskowy uzgadnia pracę sztabów wojsk podległych i współdziałających, koordynuje pracę szefostw rodzajów wojsk, sztabu kwatermistrzostwa i sztabu służb technicznych oraz współpracuje z organami politycznymi, organami wojskowej służby wewnętrznej, a na obszarze własnego kraju - także z terytorialnymi sztabami wojskowymi.

38. Skoordinowane działanie sztabów osiąga się przez:

- systematyczne, wzajemne informowanie się o sytuacji, otrzymanych zadaniach, decyzji dowódcy, wydanych zarządzeniach;

- wspólne i równoległe opracowywanie najważniejszych dokumentów dotyczących organizacji i zabezpieczenia operacji /walki/;

- terminowe przesyłanie do sztabu ogólnowojskowego informacji o położeniu i działaniach wojsk własnych i nieprzyjaciela;

- wspólne kontrolowanie wykonania rozkazów dowódcy i udzielanie wojskom pomocy zgodnie z planem sztabu ogólnowojskowego.

39. Zmiana podporządkowania i związane z nią przegrupowanie związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ podległych szefom rodzajów wojsk i służb mogą być dokonywane po uzgodnieniu z oddziałem operacyjnym i zaakceptowaniu przez dowódcę /szefa sztabu/.

40. Współpraca sztabów z organami politycznymi i organami wojskowej służby wewnętrznej polega na:

- wspólnym opracowywaniu i realizowaniu przedsięwzięć mających na celu zapewnienie gotowości bojowej wojsk i wykonanie przez nie zadań;

- wzajemnych kontaktach osobistych szefów i oficerów sztabów z organami politycznymi i organami wojskowej służby wewnętrznej oraz wzajemnym informowaniu się o sprawach wymagających wspólnego działania.

Aby zapewnić zgodność pracy z organami politycznymi i organami wojskowej służby wewnętrznej, sztaby powinny:

- powiadamiać te organa w terminie o otrzymanym zadaniu i niezbędnych danych z decyzji dowódcy oraz wytycznych szefa sztabu;

- stale informować o przebiegu działań bojowych, możliwościach bojowych wojsk własnych i nieprzyjaciela i o wszystkich innych sprawach wymagających odpowiednich przedsięwzięć organów politycznych i organów wojskowej służby wewnętrznej;

- brać udział w pracach mających na celu kształtowanie stanu moralno-politycznego wojsk własnych, przeciwdziałanie rozpoznaniu i dywersji psychologicznej nieprzyjaciela oraz

w organizowaniu i prowadzeniu działalności polityczno-propagandowej wśród wojsk nieprzyjaciela i ludności.

Organy polityczne i organy wojskowej służby wewnętrznej ze swej strony obowiązane są informować sztaby o wnioskach wynikających:

- z oceny stanu moralno-politycznego, dyscypliny i nastrojów wojsk własnych oraz ich odporności psychicznej;
- z analizy wartości moralno-bojowych wojsk nieprzyjaciela, jego dywersji psychologicznej i działalności agenturalnej;
- z oceny postaw nastrojów ludności w rejonie planowanych i prowadzonych działań bojowych.

41. Szczególnie ścisła powinna być współpraca sztabów ogólnowojskowych i szefostw wojsk OPL ze sztabami /organami dowodzenia/ lotnictwa frontowego.

Współpracę tę zapewniają przede wszystkim:

- rozmieszczanie i ciągłą styczność organów dowodzenia lotnictwa na punktach dowodzenia związków operacyjnych /tactical/;
- wzajemne informowanie się o sytuacji, otrzymanych zadaniach i niezbędnych elementach decyzji dowódców;
- uzgadnianie podziału limitu lotów bojowych według zadań i dni oraz sposobów wykonania uderzeń na obiekty nieprzyjaciela bronią jądrową i konwencjonalnymi środkami rażenia;

- ustalenie zakresu i sposobu współdziałania sił i środków rozpoznania oraz walki radioelektronicznej;

- uzgodnienie i zapewnienie realizacji zadań na korzyść lotnictwa /oprowadanie i utrzymanie lotnisk, obezwładnienie systemu OPL nieprzyjaciela na kierunku przelotu lotnictwa itp./ przez związki /oddziały/ ogólnowojskowe;

- ustalenie sposobów wspólnych działań wojsk OPL i lotnictwa oraz zapewnienia bezpieczeństwa wojskom lądowym i lotnictwu przed wzajemnym porażeniem.

42. W celu utrzymania ciągłego dowodzenia i współdziałania w okresie organizowania i prowadzenia operacji /walki/ przez związki operacyjne /związki taktyczne/ różnych rodzajów sił zbrojnych oraz przez związki o składzie koalicyjnym należy wykorzystywać grupy operacyjne /przedstawicieli/.

43. Ze związków operacyjnych /związków taktycznych/ przydzielonych i wspierających należy wysyłać grupy operacyjne /przedstawicieli/ do organów dowodzenia wojsk, którym zostały one podporządkowane lub które wspierają.

Grupy operacyjne /przedstawicieli/ podporządkowanych lub wspierających związków operacyjnych /związków taktycznych/ innego rodzaju sił zbrojnych wysyła się na stanowiska dowodzenia przełożonego lub wspieranego.

W układzie międzysojuszniczym grupy operacyjne wysyła się w zasadzie na stanowiska dowodzenia związków operacyjnych /związków taktycznych/ podporządkowanych lub wspierających. W skład tych grup powinni wejść oficerowie władający językiem

rosyjskim oraz językiem podporządkowanego lub wspierającego związku operacyjnego /związku taktycznego/.

44. Do zadań grupy operacyjnej /przedstawiciela/ należy udzielanie dowódcy i organom dowodzenia, do których zostały delegowane, pomocy w organizowaniu operacji /walki/ i kierowaniu działaniami bojowymi, utrzymanie ciągłej łączności między zainteresowanymi organami dowodzenia, uzgadnianie problemów dowodzenia i współdziałania.

W zależności od przeznaczenia i zadań grupę operacyjną wyposaża się w techniczne środki łączności, mapy, dokumenty łączności i dokumenty kodowe, dokumenty operacyjne /specjalistyczne/, materiały kancelaryjne oraz środki transportu.

W zakresie wykonywanych zadań grupa operacyjna /przedstawiciel/ podlega temu dowódcy i /szefowi sztabu/, który ją wysyła, natomiast w sprawach organizacji pracy, przestrzegania porządku wewnętrznego i dyscypliny - dowódcy /szefowi sztabu/ związku operacyjnego /związku taktycznego/, do którego została wysłana.

Wysyłanie grup operacyjnych /przedstawicieli/ nie zwalnia dowódców i sztabów z obowiązku postawienia w terminie zadań bojowych dowódcom podporządkowanych związków operacyjnych /związków taktycznych/ oraz z obowiązku organizacji i utrzymania ścisłego współdziałania.

45. Współpraca sztabów wojsk operacyjnych ze sztabami terytorialnymi i organami obrony cywilnej polega na:

- wzajemnym informowaniu się o przebiegu działań oraz

wymianie wszelkich wiadomości mających wpływ na działalność obronną;

- uzgodnieniu problemów dotyczących działalności obrony cywilnej;

- wymianie danych o skutkach oddziaływania nieprzyjaciela i udzielaniu wzajemnej pomocy w ich likwidowaniu;

- uzgodnieniu wspólnych akcji przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych;

- uzgodnieniu przedsięwzięć zabezpieczenia operacyjnego rozwinięcia wojsk własnych i przegrupowania wojsk sojusznich.

5. PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW W SZTABIE

46. Przełożeni powinni ustalać zakres obowiązków podwładnych stosownie do postanowień regulaminu, aktualnej sytuacji i konkretnej obsady kadrowej oraz przygotowania i zdolności oficerów.

47. Szef sztabu jest zastępcą dowódcy i tylko on ma prawo wydawania rozkazów w jego imieniu. O wydanych rozkazach melduje dowódcy.

Jest on odpowiedzialny za gotowość bojową wojsk, zapewnienie wykonania przez nie zadań bojowych, organizację i utrzymanie dowodzenia nimi.

48. Szef sztabu kieruje przygotowaniem danych potrzebnych dowódcy do powzięcia decyzji. Powinien on być zawsze gotowy do zameldowania dowódcy:

- położenia, stanu i możliwości wojsk własnych i wojsk nieprzyjaciela;

- możliwego stosunku sił i środków;

- wniosków z oceny położenia i propozycji decyzji;

- przedsięwzięć dotyczących przygotowania wojsk do działań bojowych i odtwarzania zdolności bojowej;

- organizacji dowodzenia wojskami.

49. Szef sztabu jest odpowiedzialny za wykonanie wszystkich zadań nałożonych na sztab. Kieruje on pracą sztabu i uzgadnia działalność szefostw /szefów/ rodzajów wojsk i organów kierowania tyłami, ukierunkowuje pracę podległych sztabów, mając na celu ich zgranie i ujednolicenie poglądów oraz metod pracy zapewniających dowódcy sprawne dowodzenie wojskami. Szef sztabu bierze osobiście udział w opracowaniu najważniejszych dokumentów bojowych.

Szef sztabu informuje zastępców dowódcy, szefów rodzajów wojsk i służb o sytuacji i otrzymanym zadaniu, precyzuje /daje/ wytyczne dotyczące terminów i sposobów planowania, przekazywania zadań bojowych wojskom, organizacji współdziałania, zabezpieczenia działań bojowych i dowodzenia.

Zastępcy dowódcy, szefowie rodzajów wojsk i służb obowiązani są przedstawić szefowi sztabu w terminie niezbędne obliczenia i dane związane z użyciem bojowym podległych wojsk, zabezpieczeniem działań bojowych i dowodzeniem wojskami.

50. Szef oddziału operacyjnego odpowiada za terminowe zapewnienie dowódcy i szefowi sztabu aktualnych danych o po-

łożeniu i stanie wojsk własnych oraz sprawną realizację zadań przez oddział operacyjny. Jest on zastępcą szefa sztabu i ma prawo powoływać szefów oddziałów sztabu i oficerów rodzajów wojsk i służb do realizowania przedsięwzięć planistyczno-organizacyjnych i opracowywania dokumentów bojowych.

Oddział operacyjny spełnia wiodącą rolę w sztabie.

Do jego obowiązków należy:

- planowanie i koordynowanie przedsięwzięć związanych z zapewnieniem wysokiej gotowości bojowej wojsk;
- nadzorowanie utrzymywania aktualnej zawartości zbiorów danych polowego systemu przetwarzania informacji /PSPI/;
- ciągle zbieranie i studiowanie danych o wojskach własnych i sąsiadach, sytuacji promieniotwórczej, chemicznej i biologicznej, terenie i warunkach hydrometeorologicznych;
- wykonywanie obliczeń operacyjno-taktycznych i przygotowanie dowódcy danych do powzięcia decyzji;
- planowanie operacyjne działań bojowych;
- ustalanie dla wojsk limitów zużycia amunicji strzeleckiej, czołgowej i przeciwpancernych pocisków kierowanych do bojowych wozów piechoty i lotnictwa wojsk lądowych;
- opracowywanie dyrektyw operacyjnych, rozkazów operacyjnych /rozkazów bojowych/, zarządzeń i przekazywanie zadań wojskom;
- ustalanie i koordynowanie wspólnych przedsięwzięć z lotnictwem i marynarką wojenną;

- zapewnienie organizacji i utrzymania ciągłego współdziałania;

- planowanie i organizowanie przedsięwzięć dotyczących obrony wojsk przed bronią masowego rażenia, ubezpieczenia, maskowania, walki radioelektronicznej i zabezpieczenia hydro-meteorologicznego;

- koordynowanie przedsięwzięć dotyczących przeciwdziałania rozpoznaniu nieprzyjaciela;

- uzgadnianie z organem politycznym użycia sił i środków propagandy specjalnej;

- planowanie i organizowanie rozmieszczenia, przesuwania, ochrony i obrony punktów dowodzenia oraz jednolitego systemu dowodzenia;

- organizowanie służb dyżurnych i dyżurów operacyjnych na punktach dowodzenia;

- organizowanie służby porządkowo-ochronnej;

- organizowanie przedsięwzięć odtwarzania zdolności bojowej wojsk;

- ustalanie z szefostwem wojsk OPL korytarzy przelotów dla lotnictwa;

- meldowanie o sytuacji sztabowi nadrzędnemu, opracowywanie meldunków bojowych i sprawozdań operacyjnych, informowanie o sytuacji podległych, wspierających i współdziałających związków /oddziałów, pododdziałów/ i sąsiadów;

- utrwalanie ustnych rozkazów /zarządzeń/ i wytycznych dowódcy i kontrolowanie terminowego ich wykonania;

- prowadzenie dziennika działań bojowych i mapy sprawozdawczej;

- studiowanie doświadczeń bojowych, ich uogólnianie i przekazywanie wojskom.

51. Szef oddziału rozpoznawczego odpowiada za organizację rozpoznania i kierowanie oddziałami /pododdziałami/ rozpoznawczymi, wykonanie przez nie postawionych im zadań i zapewnienie dowódcy i szefowi sztabu danych o nieprzyjacielu i terenie.

Do obowiązków oddziału rozpoznawczego należy:

- utrzymywanie wysokiej gotowości bojowej oddziałów /pododdziałów/ rozpoznawczych;

- planowanie rozpoznania, przekazywanie zadań wykonawcom i kontrolowanie ich wykonania;

- uzgadnianie z szefami rodzajów wojsk i służb zadań i działania podległych im pododdziałów rozpoznawczych;

- organizowanie działań bojowych oddziałów /pododdziałów/ rozpoznawczych i kierowanie nimi w czasie wykonywania przez nie zadań;

- ciągle zbieranie, studiowanie i uogólnianie danych o nieprzyjacielu i terenie; meldowanie ich dowódcy i szefowi sztabu;

- informowanie o nieprzyjacielu i terenie oddziałów sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb, sztabów podległych wojsk i sąsiadów;

- uczestniczenie w opracowywaniu sposobów przeciwdziałania rozpoznaniu nieprzyjaciela i jego oddziaływaniu psychologicznym na nasze wojska;

- przesłuchiwanie jeńców i zbiegów, badanie miejscowej ludności i studiowanie zdobytych dokumentów, wzorów nowego uzbrojenia i sprzętu technicznego;

- studiowanie i uogólnianie doświadczeń dotyczących organizacji i prowadzenia rozpoznania, a także przekazywania ich wojskom;

- ciągle nadzorowanie szkolenia podległych organów rozpoznawczych, stałe orientowanie się w ich stanie i wyposażeniu;

- opracowywanie danych i dokumentów potrzebnych do ochrony tajemnicy podczas przekazywania wiadomości przez techniczne środki łączności;

- prowadzenie mapy sprawozdawczej o nieprzyjacielu, opracowywanie meldunków rozpoznawczych dla sztabu nadrzędnego, komunikatów rozpoznawczych oraz zapotrzebowań na wiadomości o nieprzyjacielu i terenie /zdjęcia lotnicze/;

- przekazywanie zadań i sposobów zabezpieczenia tyłowego podległym jednostkom.

52. Szef wojsk łączności odpowiada za planowanie, organizowanie i zapewnienie łączności z podwładnymi, wspierającymi i współdziałającymi wojskami, sąsiadami i w nakazanym zakresie - z przełożonym.

Do obowiązków szefostwa wojsk /wydziału, szefa/ łączności należy:

- utrzymywanie wysokiego stanu moralno-politycznego i pełnej gotowości bojowej wojsk łączności;
- organizowanie i planowanie systemu łączności;
- opracowywanie planów, zarządzeń, meldunków i sprawozdań łączności oraz przekazywanie niezbędnych danych do organizacji łączności szefostwom wojsk /wydziałom, szefom/ łączności szczebli podległych;
- branie udziału w organizowaniu dowodzenia, planowaniu rozmieszczenia i przesunięć punktów dowodzenia, planowaniu i organizowaniu służby porządkowo-ochronnej, obrony przed bronią masowego rażenia, maskowania operacyjnego, współdziałania, ochrony tajemnicy, walki radioelektronicznej, działań przeciwdywersyjnych oraz w kontrolach planowanych przez sztab;
- zabezpieczenie sprawnego funkcjonowania systemu łączności, terminowego obiegu informacji w systemie łączności oraz właściwego szkolenia i wykorzystania jednostek łączności;
- planowanie i nadzorowanie realizacji przedsięwzięć dotyczących materiałowo-technicznego zabezpieczenia wojsk oraz przestrzeganie zasad racjonalnej eksploatacji, terminowych napraw i remontu sprzętu łączności;
- specjalistyczne nadzorowanie działalności szefostw wojsk /wydziałów, szefów/ łączności szczebli podległych oraz kierowanie podległymi jednostkami łączności;
- współdziałanie z właściwymi komórkami sztabu w utrzy-

mywaniu wysokiego poziomu gotowości bojowej wojsk łączności, uzupełnianiu strat w siłach i środkach oraz opracowywaniu wniosków i propozycji w tym zakresie;

- organizowanie i realizowanie ochrony i obrony systemów łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;

- studiowanie oraz przedstawianie wniosków i propozycji dotyczących wykorzystania zdobycznego sprzętu i stacjonarnych systemów łączności;

- określanie bieżących i perspektywicznych zadań dla wojsk łączności pod względem treści i kierunków działania, form organizacyjnych i środków niezbędnych dla ich rozwoju;

- meldowanie szefowi sztabu i szefowi wojsk /wydziału/ łączności szczebla nadrzędnego o aktualnej sytuacji w wojskach i systemie łączności, stopniu ukończenia w siły i środki, a także dokonywanie niezbędnych analiz i ocen oraz przedstawianie wniosków i propozycji w tym zakresie;

- przekazywanie zadań i sposobów zabezpieczenia tyłowego podległym jednostkom.

53. Szef oddziału organizacyjnego i uzupełnień odpowiada za planowanie, organizowanie i zapewnienie realizacji przedsięwzięć dotyczących uzupełnienia i ewidencji stanów osobowych, ogólne dane o uzbrojeniu i podstawowym sprzęcie bojowym oraz za przeprowadzanie bieżącej analizy napromieniania wojsk.

Do obowiązków oddziału organizacyjnego i uzupełnień należy:

- studiowanie struktury organizacyjno-etatowej, stanów ilościowych wojsk, sztabów, szefostw rodzajów wojsk i służb i przygotowanie propozycji zmian w tym zakresie;
- przygotowanie i meldowanie szefowi sztabu danych niezbędnych do powzięcia decyzji przez dowódcę;
- planowanie i koordynowanie zadań w zakresie uzupełniania strat stanem osobowym i środkami transportowymi;
- ewidencjonowanie stanu osobowego, podstawowego uzbrojenia i sprzętu bojowego;
- opracowywanie meldunków i sprawozdań o stratach w stanie osobowym i sprzęcie wojsk oraz sporządzanie zapotrzebowań na uzupełnienie stanu osobowego;
- ewidencjonowanie napromienienia stanów osobowych;
- ewidencjonowanie strat w stanie osobowym oraz sporządzanie i wysyłanie imiennych wykazów strat bezpowrotnych /określonych w odrębnych przepisach/;
- ewidencjonowanie, przechowywanie i wydawanie blankietów kart tożsamości, tabliczek tożsamości oraz opasek ze znakiem czerwonego krzyża;
- ewidencjonowanie rzeczywistych i umownych nazw oddziałów i urzędzeń oraz przekazywanie tych danych węzłom /stacjom/ wojskowej poczty polowej w celu terminowego dostarczania dokumentów bojowych i przesyłek pocztowych.

54. Szef wydziału topograficznego odpowiada za planowanie i realizację zabezpieczenia topograficznego działań bojowych.

Do obowiązków wydziału topograficznego należy:

- opracowanie planu topograficznego zabezpieczenia działań bojowych;
- planowanie użycia sił i środków oddziału topograficznego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb wojsk rakietowych i artylerii;
- uzgadnianie z oddziałem operacyjnym oraz szefami rodzajów wojsk i służb potrzeb w zakresie opracowania map specjalnych, aktualizacji map, zmian spowodowanych uderzeniami broni jądrowej oraz innych prac kartograficzno-reprodukcyjnych;
- analizowanie i wykorzystanie zdobycznych materiałów topograficznych nieprzyjaciela;
- zaopatrywanie wojsk w mapy topograficzne i specjalne, katalogi współrzędnych geodezyjnych i danych grawimetrycznych oraz inne wydawnictwa topograficzne;
- prowadzenie rozpoznania topograficznego, opracowywanie danych o właściwościach taktycznych terenu i możliwościach jego wykorzystania w działaniach bojowych;
- zbieranie, ewidencjonowanie, analizowanie i przekazywanie dowódcy i sztabowi danych dotyczących organizacji i działalności jednostek topograficznych nieprzyjaciela;
- branie udziału w odczytywaniu /określaniu współrzędnych celów/ dokumentów rozpoznania powietrznego /zdjęć lotniczych/;
- opracowanie danych o przejezdności terenu oraz zmia-

nach zaistniałych w terenie na skutek działania wojsk;

- uczestniczenie w dowiązywaniu topograficznym elementów ugrupowania bojowego oddziałów rakiet i artylerii, środków radiotechnicznych i innych;

- drukowanie bojowych dokumentów na podstawie oryginałów opracowanych przez poszczególne komórki sztabu;

- nadzorowanie szkolenia topograficznego wojsk.

55. Szef wydziału politycznego sztabu organizuje i prowadzi pracę partyjno-polityczną ze stanem osobowym stanowiska dowodzenia i jednostek zabezpieczenia punktów dowodzenia.

Do obowiązków wydziału politycznego sztabu, jako organu politycznego stanowiska dowodzenia, należy:

- organizowanie i prowadzenie pracy partyjno-politycznej mające na celu utrwalanie wysokiego stanu moralno-politycznego, dyscypliny i pożądanych nastrojów oraz zaangażowania w realizację zadań sztabu i jednostek zabezpieczenia;

- określanie celów, kierunków i zadań pracy partyjno-politycznej oraz kierowanie działaniem podległego aparatu partyjno-politycznego, organizacji partyjnej i młodzieżowej sztabu i jednostek zabezpieczenia stanowiska dowodzenia;

- współdziałanie z innymi komórkami sztabu w odtwarzaniu funkcjonowania stanowiska dowodzenia oraz likwidacji moralno-psychicznych skutków ataku nieprzyjaciela;

- kształtowanie właściwych stosunków międzyludzkich wśród kadry i żołnierzy oraz przejawianie troski o ich wa-

runki bytowe i kulturalne;

- potęgowanie nienawiści do wroga, uodparnianie żołnierzy na jego dywersyjno-psychologiczne oddziaływanie, popularyzowanie godnych naśladowania postaw i doświadczeń;

- utrzymywanie współpracy z władzami politycznymi i organami administracji państwowej w rejonach rozmieszczenia stanowiska dowodzenia oraz prowadzenie, w zależności od potrzeb, pracy propagandowo-politycznej wśród ludności cywilnej;

- opracowywanie dokumentów niezbędnych do prowadzenia pracy partyjno-politycznej oraz zaopatrywanie stanu osobowego stanowiska dowodzenia w sprzęt i materiały;

- informowanie szefa sztabu i meldowanie szefowi nadrzędnego organu politycznego o stanie moralno-politycznym, psychicznym i nastrojach stanu osobowego stanowiska dowodzenia oraz o przedsięwzięciach pracy partyjno-politycznej.

56. Szef oddziału /wydziału/ informatyki zapewnia przetwarzanie informacji oraz udostępnianie zasobów informacyjnych i obliczeniowych EMC dowódcy, sztabowi i innym organom dowodzenia objętym systemem informatycznym.

Do obowiązków oddziału /wydziału/ informatyki należy:

- utrzymywanie stałej gotowości sił i środków informatyki do zabezpieczenia działalności sztabu, szefostw rodzajów wojsk i służb;

- współdziałanie z komórkami sztabu, szefostwami rodzajów wojsk i służb w przygotowaniu danych i wykorzystaniu systemu informatycznego dla zapewnienia działalności podległych

organów dowodzenia i wojsk;

- organizowanie rozwijania i uruchamiania systemu informatycznego zgodnie z potrzebami organów dowodzenia na punktach dowodzenia oraz kierowanie nim;

- współdziałanie z organami dowodzenia wojsk łączności podczas planowania, organizowania i eksploataowania systemu informatycznego oraz w przygotowaniu i przesyłaniu danych, przygotowaniu i dystrybucji wyników przetwarzania, a także w zapewnieniu obiegu informacji na punktach dowodzenia;

- kierowanie eksploatacją systemu informatycznego i sprawowanie merytorycznego nadzoru nad działaniem podległych organów informatycznych;

- nadzorowanie realizacji przedsięwzięć dotyczących materiałowo-technicznego zabezpieczenia, eksploatacji i remontów środków informatyki i automatyzacji procesów dowodzenia wojskami;

- zbieranie doświadczeń w zakresie zastosowań informatyki oraz opracowywanie wniosków i propozycji dla dalszego doskonalenia systemów dowodzenia.

57. Szef wydziału hydrologiczno-meteorologicznego zapewnia realizację osłony działań bojowych pod względem meteorologicznym i hydrologicznym.

Do obowiązków wydziału hydrologiczno-meteorologicznego należy:

- organizowanie i prowadzenie obserwacji meteorologicznych i hydrologicznych;

- zbieranie i dostarczanie wojskom informacji meteorologicznych i hydrologicznych potrzebnych do organizowania i prowadzenia działań bojowych;

- branie udziału w opracowywaniu sposobów organizowania i prowadzenia rozpoznania meteorologicznego i hydrologicznego;

- terminowe ostrzeganie wojsk o nadchodzących zmianach pogody i stanu wód mogących mieć wpływ na prowadzenie działań bojowych, stan lotnisk, a także zagarżających lotom i technice bojowej;

- opracowywanie i przekazywanie sztabom oraz pozostałym organom dowodzenia danych meteorologicznych i hydrologicznych potrzebnych do oceny sytuacji skażeń promieniotwórczych i chemicznych w pasie /rejonie/ działań bojowych wojsk i bazowania lotnictwa;

- szkolenie i doskonalenie oficerów, szczególnie personelu latającego, w meteorologii wojskowej /lotniczej/.

58. Komendant stanowiska dowodzenia odpowiada za organizację zabezpieczenia stanowiska dowodzenia i służby porządkowo-ochronnej; utrzymanie ustalonego porządku w rejonie jego rozmieszczenia oraz za urządzenie miejsc pracy i odpoczynku stanu osobowego.

59. Starszy inspektor /inspektor/ ds. ochrony tajemnicy sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przez organy dowodzenia przepisów dotyczących ochrony tajemnicy i prowadzi działalność profilaktyczną w tej dziedzinie.

Do jego obowiązków należy:

- opracowywanie i realizowanie, zgodnie z wytycznymi szefa sztabu /dowódcy/, przedsięwzięć normatywnych i organizacyjnych wynikających z aktualnych potrzeb ochrony tajemnicy państwowej i służbowej;
- przeprowadzanie kontroli stanu ochrony tajemnicy, a także działalności podległych organów kontroli publikacji i imprez wojskowych;
- kontrolowanie wszelkich publikacji /imprez/ wojskowych wydawanych /organizowanych/ przez organy dowodzenia i podległe jednostki;
- prowadzenie obowiązującej ewidencji wydanych zezwoleń na drukowanie i rozprowadzanie /udostępnianie/ publikacji wojskowych;
- uzgadnianie z kompetentnymi szefami treści opracowywanych przez nich opinii, na żądanie organów ścigania, w sprawach oceny rodzaju tajemnicy i rozmiaru szkód wyrządzonych interesom państwa przez utratę dokumentów lub ujawnienie wiadomości oznaczonych klauzulą "tajne spec znaczenia" lub "tajne";
- współdziałanie z redakcjami prasy, radia i telewizji w zakresie interpretacji przepisów o ochronie tajemnicy.

Rozdział III.

PUNKTY DOWODZENIA

1. PRZEZNACZENIE I ORGANIZACJA PUNKTÓW DOWODZENIA^{x/}

60. Dla dowodzenia wojskami w czasie przygotowania i w toku działań bojowych, organizuje się system polowych, ruchomych, działających bez przerwy punktów dowodzenia:

- w związkach operacyjnych wojsk lądowych - stanowisko dowodzenia /SD/, zapasowe stanowisko dowodzenia /ZSD/ i tylowe stanowisko dowodzenia /TSD/;

- w ogólnowojskowych związkach taktycznych - stanowisko dowodzenia, wysunięte stanowisko dowodzenia /WSD/ i tylowe stanowisko dowodzenia. W obronie zamiast wysuniętego stanowiska dowodzenia tworzy się zapasowe stanowisko dowodzenia;

- w powietrznodesantowych związkach taktycznych i oddziałach - stanowisko dowodzenia i zapasowe stanowisko dowodzenia;

- w związkach taktycznych innych rodzajów wojsk oraz w oddziałach wszystkich rodzajów wojsk - stanowisko dowodzenia i tylowe stanowisko dowodzenia.

Do dowodzenia w sytuacjach szczególnie dynamicznych, w związkach operacyjnych i taktycznych wykorzystuje się powietrzny element dowodzenia /PED/.

^{x/} Przez punkty dowodzenia należy rozumieć stanowiska dowodzenia, zapasowe, wysunięte i pomocnicze stanowiska dowodzenia, powietrzne elementy dowodzenia i punkty obserwacyjne przygotowywane do dowodzenia.

W szczególnych warunkach, ze składu stanowisk dowodzenia ogólnowojskowych związków operacyjnych mogą być organizowane wysunięte i pomocnicze stanowiska dowodzenia /PSD/.

W celu bezpośredniego obserwowania działań wojsk własnych i nieprzyjaciela oraz osobistego wpływania przez dowódcę na przebieg określonego fragmentu działań bojowych mogą być doraźnie organizowane punkty obserwacyjne /PO/.

Głównym punktem dowodzenia jest ten punkt, z którego dowodzi dowódca.

W okręgach wojskowych czasu wojennego, wojskach obrony powietrznej kraju, wojskach lotniczych i marynarce wojennej punkty dowodzenia organizuje się zgodnie z ustaleniami oddzielnych regulaminów /instrukcji/.

Polowe punkty dowodzenia organizuje się z uwzględnieniem ich autonomiczności i wzajemnej zamienności, ciągłości funkcjonowania, mobilności i żywotności. Wyposaża się je w wysoko wydajne środki techniczne.

61. Stanowisko dowodzenia dzieli się na grupy: dowodzenia, łączności i zabezpieczenia. W skład grupy dowodzenia wchodzi te osoby funkcyjne, które biorą bezpośredni udział w dowodzeniu. W skład grupy łączności wchodzi węzeł łączności i inne techniczne środki łączności. Do grupy zabezpieczenia zalicza się skład osobowy oddziałów /pododdziałów/ i środki transportowe, zabezpieczające warunki pracy i odpoczynku grupy dowodzenia oraz ochronę i obronę stanowiska dowodzenia. Grupy dowodzenia i zabezpieczenia rozmieszcza się oddzielnie.

62. Dowódca dowodzi wojskami z zasady ze stanowiska dowodzenia. Razem z dowódcą na stanowisku dowodzenia znajdują się: szef sztabu z zasadniczą częścią oficerów sztabu; zastępca dowódcy do spraw politycznych z częścią oficerów organu politycznego; szefowie rodzajów wojsk z niezbędnymi oficerami i środkami dowodzenia; grupy operacyjne służb kwatermistrzowskich i technicznych - na szczeblach operacyjnych /przedstawiciele tych służb - na szczeblach związków taktycznych i oddziałów/; grupy operacyjne /przedstawiciele/ wojsk współdziałających i wspierających; węzeł łączności.

Na stanowisku dowodzenia związku operacyjnego organizuje się i rozmieszcza stanowisko dowodzenia obrony przeciwlotniczej oraz ośrodek kierowania walką radioelektroniczną. Przy stanowisku dowodzenia armii rozmieszcza się centrum dowodzenia bojowego /CDB/ związku operacyjnego lotnictwa.

Na stanowisku dowodzenia ogólnowojskowego związku taktycznego organizuje się i rozmieszcza punkt dowodzenia obrony przeciwlotniczej, punkt kierowania walką radioelektroniczną oraz grupę dowodzenia bojowego lotnictwa.

Na stanowisku dowodzenia ogólnowojskowego oddziału organizuje się punkt dowodzenia obrony przeciwlotniczej.

Stanowisko dowodzenia rozmieszcza się z zasady za związkami /oddziałami, pododdziałami/ pierwszego rzutu i na głównym kierunku uderzenia.

63. Zapasowe stanowisko dowodzenia powinno być w stałej gotowości do przejęcia i zapewnienia ciągłości dowodzenia wojskami w wypadku zniszczenia lub niemożliwości dowodzenia

ze stanowiska dowodzenia.

W skład zapasowego stanowiska dowodzenia wchodzi:
zastępca dowódcy do spraw liniowych, oficerowie sztabu, organu politycznego, szefostw rodzajów wojsk i służb oraz pododdziały łączności, ochrony i obsługi.

Stałą jego gotowość zapewniają:

- terminowe rozwinięcie i rozmieszczenie na nim oficerów sztabu, rodzajów wojsk i służb;
- zorganizowanie trwałej łączności ze stanowiskiem dowodzenia, tyłowym stanowiskiem dowodzenia, podwładnymi, przełożonym oraz wojskami współdziałającymi i sąsiadami;
- ciągle zbieranie i opracowywanie informacji o sytuacji;
- uczestniczenie części oficerów zapasowego stanowiska dowodzenia w opracowywaniu decyzji dowódcy na stanowisku dowodzenia i ich rotacja;
- systematyczne informowanie zapasowego stanowiska dowodzenia o sytuacji, decyzjach dowódcy, wydanych rozkazach i zarządzeniach;
- ciągle pełnienie dyżurów i orientowanie się w sytuacji przez osoby funkcyjne na zapasowym stanowisku dowodzenia oraz posiadanie dokumentów niezbędnych do dowodzenia wojskami.

Zapasowe stanowisko dowodzenia rozmieszcza się w takiej odległości od stanowiska dowodzenia, aby wykluczyć jego zniszczenie uderzeniem jądrowym średniej mocy oraz zapewnić ciągłość dowodzenia w czasie zmiany lub zniszczenia stanowiska dowodzenia.

64. Wysunięte stanowisko dowodzenia organizuje się w celu zbliżenia się dowódcy do walczących związków /oddziałów/ oraz zapewnienia mu warunków osobistego wpływania na przebieg określonego fragmentu działań bojowych.

W związkach operacyjnych w skład doraźnie organizowanego wysuniętego stanowiska dowodzenia wchodzi: dowódca, zastępca dowódcy do spraw politycznych, szefowie oddziałów operacyjnego i rozpoznawczego, szef łączności oraz szefowie rodzajów wojsk i szef centrum dowodzenia bojowego lotnictwa wraz z niezbędnymi oficerami i środkami łączności.

Wysunięte stanowisko dowodzenia ogólnowojskowego związku taktycznego organizuje się zawczasu na tych samych zasadach co stanowisko dowodzenia. Powinno ono pracować ciągle. W skład stałej obsady wysuniętego stanowiska dowodzenia wchodzi: zastępca dowódcy do spraw liniowych, grupa oficerów sztabu, organu politycznego i szefów rodzajów wojsk oraz siły i środki łączności do zapewnienia łączności z oddziałami, stanowiskiem dowodzenia, sąsiadami i sztabem nadrzędnym.

Oficerowie znajdujący się na wysuniętym stanowisku dowodzenia powinni być stale gotowi do przejęcia dowodzenia wojskami. W tym celu powinni oni znać sytuację, decyzję dowódcy i wydane przez niego rozkazy i zarządzenia. Środki radiowe i radioliniowe wysuniętego stanowiska dowodzenia do czasu przybycia na nie dowódcy lub przejęcia przez nie dowodzenia pracują tylko na odbiór.

W przypadku wykorzystania przez dowódcę związku taktycznego wysuniętego stanowiska do dowodzenia oddziałami, zazwyczaj

wraz z dowódcą wyjeżdżają na nie: zastępca dowódcy do spraw politycznych, szefowie wydziałów operacyjnego i rozpoznawczego, szefowie rodzajów wojsk, szef grupy dowodzenia bojowego lotnictwa, a także inni oficerowie - zgodnie z ustaleniami dowódcy.

65. Wysunięte stanowisko dowodzenia związku taktycznego i stanowisko dowodzenia pułku rozmieszcza się w takim rejonie i w takiej odległości od rubieży bezpośredniej styczności wojsk, które zapewnią dowódcy możliwość osobistej obserwacji walki na głównym kierunku działań bojowych.

66. Tyłowe stanowisko dowodzenia przeznaczone jest do kierowania tyłami. Rozmieszczają się na nim: kwatermistrz i szef służb technicznych z podległymi im sztabami i służbami, oddział organizacyjny i uzupełnień, część organu politycznego, oddział kadr, punkt rozdzielczy, WSW, sąd, prokuratura i inne komórki organizacyjne dowództw oraz pododdziały łączności i obsługi.

Działaniem tyłowego stanowiska dowodzenia w zakresie rozmieszczenia, przesunięć, porządku i zabezpieczenia kieruje kwatermistrz. Ustalenia kwatermistrza obowiązują wszystkie ogniwa organizacyjne rozmieszczane na tyłowym stanowisku dowodzenia.

Tyłowe stanowisko dowodzenia powinno być w stałej gotowości do czasowego przejęcia dowodzenia w razie zniszczenia /obezwładnienia/ stanowiska dowodzenia i zapasowego stanowiska dowodzenia.

Tyłowe stanowisko dowodzenia rozmieszcza się w pobliżu oddziałów /pododdziałów/ tyłowych za stanowiskiem dowodzenia w takim rejonie, z którego można zapewnić ciągłość kierowania tyłami i zabezpieczeniem tyłowym wojsk.

67. Pomocnicze stanowisko dowodzenia organizuje się doraźnie dla dowodzenia wojskami walczącymi na oddzielnym kierunku /rejonie/ wówczas, gdy dowodzenie nimi z innych punktów dowodzenia jest utrudnione lub niemożliwe. Pracą na nim kieruje osoba wyznaczona przez dowódcę. Do jej dyspozycji wydzielą się grupę oficerów sztabu, rodzajów wojsk i służb oraz pododdziały łączności, ochrony i obsługi.

68. Powietrzny element dowodzenia wykorzystuje się głównie w sytuacjach dynamicznych, szczególnie w marszu, pościgu, boju spotkaniowym, podczas odtwarzania zdolności bojowej wojsk i zmiany punktów dowodzenia w toku działań bojowych oraz w tych przypadkach, w których dowodzenie związkami /oddziałami/ z naziemnych punktów dowodzenia jest utrudnione lub niemożliwe.

Skład powietrznego elementu dowodzenia określa dowódca.

Dowodzenie związkami /oddziałami/ z powietrznego elementu dowodzenia realizuje się za pomocą krótkich komend, sygnałów i zarządzeń przekazywanych z niego bezpośrednio podwładnym lub przez naziemne punkty dowodzenia.

2. ROZMIESZCZENIE I FUNKCJONOWANIE PUNKTÓW DOWODZENIA

69. Rejon i termin rozwinięcia stanowiska dowodzenia określa dowódca lub sztab nadrzędny, a pozostałych punktów dowodzenia - dowódca lub szef sztabu. W toku działań bojowych rejon kolejnego rozwinięcia stanowiska dowodzenia określa dowódca meldując o tym przełożonemu /szefowi sztabu nadrzędnego/.

Rejony rozmieszczenia punktów dowodzenia powinny być znane tylko tym osobom, dla których jest to niezbędne do wykonywania obowiązków służbowych.

70. Za organizację, rozmieszczenie i funkcjonowanie systemu punktów dowodzenia odpowiada szef sztabu. Ustala on:

- skład punktów dowodzenia, rejony i terminy ich rozwinięcia;
- organizację pracy, dyżurów i odpoczynku stanu osobowego na stanowisku dowodzenia;
- przedsięwzięcia oraz siły i środki dla zabezpieczenia punktów dowodzenia;
- przedsięwzięcia zapewniające żywotność punktów dowodzenia oraz sposoby ich odtwarzania;
- sposób i kolejność przesuwania punktów dowodzenia.

71. Przy wyborze rejonu rozmieszczenia punktów dowodzenia należy uwzględniać: ochronne właściwości terenu, dogodne warunki maskowania, bezpieczne oddalenie od obiektów prawdopodobnych uderzeń broni masowego rażenia i możliwego powstania

pożarów; możliwość nawiązania i utrzymania trwałej łączności, warunki sprzyjające rozbudowie inżynieryjnej terenu i zorganizowania ochrony i obrony oraz szybkiego zwinięcia /rozwinienia/ i opuszczenia zajmowanego rejonu.

Dla każdego stanowiska dowodzenia wybiera się dwa rejonny rozmieszczenia: zasadniczy i zapasowy. Zapasowy rejon rozmieszczenia i drogi dojazdu do niego rozpoznaje się i zajmuje w razie potrzeby.

72. W celu dokładnego określenia i rozpoznania rejonu rozmieszczenia stanowiska dowodzenia i dróg dojazdu oraz zorganizowania jego rozbudowy inżynieryjnej szef sztabu /a na tyłowym stanowisku dowodzenia - kwatermistrz/ wysyła zwykle grupę rekonesansową.

Dowódcy grupy rekonesansowej podaje się: rejon rozmieszczenia stanowiska dowodzenia; drogi dojazdu; zadania dotyczące organizacji łączności, maskowania, ochrony i obrony; sposób inżynieryjnej rozbudowy; termin wykonania prac; przydzielone siły i środki.

W rejonie wybranym na rozmieszczenie stanowiska dowodzenia przeprowadza się rozpoznanie skażeń i zakażeń oraz rozpoznanie inżynieryjne. Kolejność prac podczas urządzania stanowiska dowodzenia jest następująca: najpierw organizuje się obronę i maskowanie, przygotowuje ukrycia dla ludzi, węzła łączności i transportu oraz lądowisko dla samolotów /śmigłowców/ łącznikowych. Następnie przygotowuje się ukrycia dla pozostałych elementów stanowiska dowodzenia, ulepsza się lub buduje nowe drogi dojazdu i drogi w rejonie jego rozmieszczenia.

Liczbę i typ ukryć i innych budowli określa się zależnie od sytuacji i terenu, czasu pobytu stanowiska dowodzenia w danym miejscu oraz możliwości sił i środków przydzielonych do budowy.

Dokładne miejsce rozmieszczenia tyłowego stanowiska dowodzenia i zakres prac związanych z jego rozbudową określa kwatermistrz.

73. Na stanowisku dowodzenia, w pobliżu dowódcy, rozmieszczają się: szef sztabu, zastępca dowódcy do spraw politycznych, szefowie oddziałów operacyjnego i rozpoznawczego oraz szefowie rodzajów wojsk, szef centrum dowodzenia bojowego lotnictwa, a także dowódcy /przedstawiciele/ związków /oddziałów/ wspierających i współdziałających. Pozostałe oddziały sztabu, oficerowie organu politycznego oraz szefostw rodzajów wojsk i służb rozmieszczają się w sposób rozśrodkowany w takiej odległości, która zapewnia możliwość osobistego porozumiewania się oficerów, a także minimalne zużycie sił i środków dla utrzymania łączności wewnętrznej.

Środki łączności radiowej i radioliniowej oraz oddziały /pododdziały/ łączności i zabezpieczenia stanowiska dowodzenia, środki transportowe i inne, nie biorące bezpośredniego udziału w dowodzeniu, a także punkty dowodzenia wspierających i współdziałających związków /oddziałów, pododdziałów/ rozmieszcza się poza stanowiskiem dowodzenia w odległości nakazanej przez dowódcę lub szefa sztabu.

74. Pracę na stanowisku dowodzenia organizuje się stosownie do otrzymanego zadania, decyzji i wytycznych dowódcy

i szefa sztabu. W miarę potrzeb dla rozwiązania określonego problemu można organizować doraźne zespoły.

75. Organy dowodzenia powinny być zawsze gotowe do ciągłej pracy. W tym celu na punktach dowodzenia związku operacyjnego /taktycznego/ zawczasu organizuje się zmiany składające się z oficerów wszystkich oddziałów /wydziałów/, sztabu i szefostw rodzajów wojsk i służb, a w sztabach oddziałów organizuje się ciągłą pracę oficerów na zasadzie wzajemnego zastępstwa.

Dla ciągłego kierowania wykrywaniem i zwalczaniem środków napadu powietrznego na stanowiskach /punktach/ dowodzenia OPL oraz na stanowiskach dowodzenia oddziałów wojsk OPL organizuje się dyżurne zmiany bojowe.

76. Odpoczynek ludzi na punktach dowodzenia wyznacza się: na stanowisku dowodzenia - szef sztabu dla kierowniczych osób funkcyjnych, dla pozostałych oficerów - szefowie oddziałów sztabu i szefowie rodzajów wojsk i służb; na pozostałych punktach dowodzenia - osoby kierujące ich pracą.

77. Na stanowisku dowodzenia wyznacza się dyżurnego operacyjnego, a na zapasowym, wysuniętym, pomocniczym i tyłowym stanowisku dowodzenia - dyżurnego stanowiska dowodzenia.

Dyżurnego operacyjnego stanowiska dowodzenia wyznacza się spośród oficerów sztabu i najlepiej wyszkolonych oficerów rodzajów wojsk. Podlega on szefowi sztabu.

Dyżurnych pozostałych stanowisk dowodzenia wyznacza się spośród oficerów znajdujących się na tych stanowiskach

i podporządkowuje się szefowi danego stanowiska dowodzenia.

78. Dyżurny operacyjny /dyżurny/ obowiązany jest znać:

- charakter działań i położenie wojsk własnych i nieprzyjaciela;
- rejony rozmieszczenia punktów dowodzenia wojsk podległych i współdziałających, przełożonego i sąsiadów;
- miejsce pobytu dowódcy, szefa sztabu, zastępców dowódcy, szefów oddziałów sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb;
- sygnały powiadamiania stanu osobowego, organizację ochrony i obrony punktu dowodzenia;
- terminy wysyłki dokumentów bojowych i rozmieszczenie lądowisk dla śmigłowców;
- sytuację skażeń w rejonie punktu dowodzenia i organizację obrony przed bronią masowego rażenia.

Dyżurny operacyjny powinien posiadać: instrukcję dyżurnego, mapę roboczą, tabele rozmównicze, tabelę sygnałów, tabelę kryptonimów i sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych, plan ochrony i obrony stanowiska, dokumenty zawierające aktualną sytuację skażeń w rejonie stanowiska dowodzenia, przyrządy do rozpoznania skażeń, grafik dyżurów na stanowisku dowodzenia, dziennik zarządzeń i meldunków, wykaz dokumentów i dziennik przyjęcia i zdania służby.

79. Dyżurnego łączności wyznacza się na węzłach łączności punktów dowodzenia związków operacyjnych i taktycznych.

Na pozostałych węzłach łączności obowiązki dyżurnego łączności pełnią dowódcy pododdziałów łączności.

Dyżurnego łączności wyznacza się spośród oficerów wchodzących w skład oddziałów /pododdziałów/ organizujących i eksploatujących węzeł łączności i podporządkowuje się go szefowi węzła łączności.

Dyżurnemu łączności podlega cała dyżurna zmiana obsługi i eksploatacji węzła łączności.

Dyżurny łączności jest obowiązany:

- znać aktualny stan łączności i natychmiast reagować w razie powstania przerw w łączności;
- natychmiast meldować szefowi węzła łączności /szefowi wojsk łączności, szefowi łączności/ o przerwach w łączności mających zasadniczy wpływ na system dowodzenia wojskami oraz o wydanych zarządzeniach;
- kierować pracą dyżurnej zmiany węzła łączności;
- zapewnić prowadzenie rozmów, terminowe przekazywanie dokumentów bojowych oraz kontrolować przestrzeganie zasad ochrony tajemnicy podczas przekazywania informacji przez techniczne środki łączności;
- czuwać nad przestrzeganiem maskowania na węźle łączności i przeprowadzać kontrolę czasu;
- znać sygnały alarmowe i ostrzegania oraz sposób i kolejność ich przekazywania przez techniczne środki łączności;
- przekazywać dyżurnej zmianie węzła łączności sygnały alarmowe i zadania w zakresie zabezpieczenia węzła łączności.

W związkach operacyjnych i taktycznych wyznacza się pomocnika dyżurnego łączności do spraw łączności radiowej.

Dyżurny łączności prowadzi dobowy wykres stanu łączności i mapę roboczą, na którą wrysowuje miejsca rozmieszczenia własnych grup nadajników radiowych, organa wojskowej poczty polowej /własne, przełożonego i sąsiadów/, rejony rozmieszczenia odwodu łączności oraz lądowiska i lotniska wykorzystywane przez wojskową pocztę polową.

Powinien on posiadać następujące dokumenty: schematy łączności, tabele danych do pracy środków łączności, tabele kryptonimów i adresów radiowych oraz sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych, dokumenty kodowe, plan rozmieszczenia elementów węzła łączności, instrukcje i inne dokumenty potrzebne do pełnienia służby.

80. W zakresie zabezpieczenia punktów dowodzenia wchodzi: obrona przed bronią masowego rażenia, obrona przeciwlotnicza, ochrona i obrona, zabezpieczenie inżynieryjne, maskowanie, obrona radioelektroniczna i zabezpieczenie tyłowe.

Zabezpieczenie punktów dowodzenia organizuje się na ogólnych zasadach.

Zabezpieczenie stanowiska dowodzenia organizuje szef sztabu, a pozostałych punktów dowodzenia - szefowie tych punktów.

81. Ochrona i obrona punktów dowodzenia ma na celu niedopuszczenie do przenikania w rejony ich rozmieszczenia osób obcych oraz zabezpieczenie przed napadem nieprzyjaciela z ziemi

i z powietrza w rejonie rozmieszczenia i podczas ich przesuwania.

Ochronę i obronę punktów dowodzenia zapewniają oddziały /pododdziały/ ochrony, a w wypadkach koniecznych - także inne oddziały /pododdziały/.

Ochrona i obrona punktów dowodzenia powinna być określona.

Niespodziewany napad nieprzyjaciela odpierają również obsady punktów dowodzenia i oddziały /pododdziały/ zabezpieczenia i obsługi.

Dowódców oddziałów /pododdziałów/ łączności, zabezpieczenia i obsługi i całą obsadę punktu dowodzenia należy zawsze zapoznać w terenie z ich zadaniami i ze sposobem działania na sygnał alarmu bojowego oraz na inne ustalone sygnały.

Obronę przeciwlotniczą punktów dowodzenia zapewnia się w ogólnym systemie obrony przeciwlotniczej wojsk. Do bezpośredniej osłony punktów dowodzenia mogą być wydzielone dodatkowe oddziały /pododdziały/ wojsk obrony przeciwlotniczej.

Na wszystkich punktach dowodzenia organizuje się powszechną obronę przeciwlotniczą.

Przedsięwzięcia ochrony i obrony punktów dowodzenia zamieszcza się w planie.

Plan ochrony i obrony punktów dowodzenia sporządza się na mapie lub szkicu i podaje się w nim:

- rozmieszczenie stanowiska dowodzenia;
- oddziały /pododdziały/ wyznaczone do ochrony i obrony

oraz ich zadania;

- zadania pododdziałów obsługi i obsady punktu dowodzenia w razie niespodziewanego napadu;

- sygnały powiadamiania, alarmu bojowego i sposób działania na te sygnały;

- organizację dowodzenia siłami i środkami w czasie odpierania napadu nieprzyjaciela.

82. Punkty dowodzenia maskuje się dokładnie przed rozpoznaniem naziemnym i powietrznym nieprzyjaciela i izoluje od miejscowej ludności. Maskuje się wszystkie środki i urządzenia punktów dowodzenia oraz drogi dojazdu.

W rejonie rozmieszczenia punktu dowodzenia ogranicza się ruch pojazdów mechanicznych i ludzi.

Lądowisko dla śmigłowców /samolotów/ urządza się w takiej odległości od punktu dowodzenia, aby start i lądowanie śmigłowców /samolotów/ nie demaskowały go.

Oddziały /pododdziały/ łączności, ochrony i obsługi oraz radiostacje dużej i średniej mocy rozmieszcza się w zasadzie poza rejonem punktu dowodzenia.

W rejonie rozmieszczenia punktu dowodzenia mogą być ustawione znaki /wskaźniki/ oznaczające miejsca wojskowej poczty polowej, ukryć /schronów/ dla ludzi, punktu medycznego, postoju pojazdów mechanicznych oraz miejsca, gdzie zabrania się ruchu pojazdów i ludzi.

83. Punkty dowodzenia przesuwa się w taki sposób, aby nie naruszyć dowodzenia wojskami podległymi i łączności z prze-

łożonym, wojskami współdziałającymi i sąsiadami. Stanowisko dowodzenia na szczeblach operacyjnych z zasady przesuwa się dopiero wtedy, gdy na nowym miejscu jest zorganizowana łączność z wojskami podległymi i sztabem przełożonym.

Stanowisko dowodzenia przesuwa się na zezwoleniem dowódcy /szefa sztabu/ szczebla nadrzędnego, a pozostałe punkty dowodzenia - za zezwoleniem dowódcy lub szefa sztabu.

Jeśli wskutek niespodziewanych działań nieprzyjaciela powstała groźba opanowania przez niego punktu dowodzenia lub jego zniszczenia /obezwładnienia/, o przesunięciu decyduje szef danego punktu dowodzenia, który również melduje o tym dowódcy lub szefowi sztabu.

Punkty dowodzenia przesuwa się szybko i skrycie. Przesuwanie nie powinno odbywać się w czasie decydujących wydarzeń podczas działań bojowych.

W zależności od sytuacji i charakteru działań bojowych punkty dowodzenia przesuwa się w kilku ^{rzutach} rzędach lub w jednym rzucie. Stanowisko dowodzenia z zasady przesuwa się na przemian z zapasowym /wysuniętym, tyłowym/ stanowiskiem dowodzenia.

Stanowisko dowodzenia wojsk wspierających przesuwa się zwykle jednocześnie z odpowiednimi stanowiskami dowodzenia wspieranych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/.

Dla szybkiego przesunięcia grupy dowodzenia i zapewnienia ciągłości dowodzenia wykorzystuje się transport powietrzny, głównie śmigłowce.

84. Przesunięcie stanowiska dowodzenia organizuje szef sztabu, a pozostałych punktów dowodzenia - osoby kierujące ich działalnością. Szef sztabu daje wytyczne szefom oddziałów i rodzajów wojsk co do terminu i sposobu przesunięcia oraz utrzymania łączności w toku przesuwania stanowiska dowodzenia.

O rozpoczęciu przesuwania i przybyciu na nowe miejsce rozmieszczenia stanowiska dowodzenia szef sztabu natychmiast melduje przełożonemu i informuje o tym sztaby wojsk podległych i współdziałających oraz sąsiadów.

O rozpoczęciu przesuwania i przybyciu do nowego rejonu pozostałych punktów dowodzenia osoby kierujące ich działalnością meldują szefowi sztabu.

3. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI

85. Łączność organizuje się zgodnie z decyzją dowódcy, wytycznymi szefa sztabu i zarządzeniem łączności sztabu nadrzędnego.

W związku operacyjnym /związku taktycznym, oddziale/ organizuje się system łączności, którego podstawowymi elementami są węzły łączności stanowisk dowodzenia, połączone ze sobą liniami łączności, stosownie do charakteru zadania i prowadzonych działań bojowych.

System łączności powinien zapewniać:

- połączenie z systemami łączności sztabu przełożonego oraz sztabów podległych i współdziałających;

- niezawodną łączność wszystkim rodzajom wojsk, we wszystkich rodzajach działań bojowych;

- łączność ze wszystkimi elementami ugrupowania bojowego rozmieszczonymi w pasie działania związku operacyjnego /związku taktycznego/ oddziału/;

- szybki i skryty obieg informacji pomiędzy poszczególnymi szczeblami dowodzenia;

- kompleksowe wykorzystywanie środków i urządzeń łączności.

Łączność w związku operacyjnym /związku taktycznym, oddziale/ jest organizowana dla dowodzenia, współdziałania, tyłów i powiadamiania /ostrzegania i alarmowania/.

Łączność między współdziałającymi związkami operacyjnymi /związkami taktycznymi, oddziałami/ organizuje się na podstawie zarządzenia sztabu organizującego współdziałanie zapewniając bezpośrednie połączenia między ich punktami dowodzenia lub przez węzły łączności sztabu przełożonego, grupy operacyjne albo przez przedstawicieli wysyłanych ze środkami łączności do współdziałających sztabów.

Odpowiedzialność za nawiązanie i utrzymanie łączności między współdziałającymi związkami operacyjnymi /związkami taktycznymi, oddziałami/ ponoszą:

- za łączność ogólnowojskowych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/ ze związkami taktycznymi /oddziałami/ rodzajów wojsk - dowódcy /sztaby/ związków taktycznych /oddziałów/ rodzajów wojsk;

- za łączność wzdłuż frontu - sąsiad prawy;

- za łączność z głębi do frontu - dowódca /sztab/
związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ znajdu-
jącego się w drugim rzucie /odwodzie/.

W razie utraty łączności sztaby związków operacyjnych
/związków taktycznych, oddziałów/ zobowiązane są uczynić
wszystko, aby ją odtworzyć.

86. W celu zapewnienia ochrony tajemnicy podczas prze-
kazywania wiadomości przez środki łączności sztab jest obowiąz-
zany:

- ustalić sposób korzystania ze środków łączności
i ograniczać liczbę osób mających prawo prowadzenia przez nie
rozmów i przekazywania tekstów;

- opracowywać i przekazywać wojskom w terminie doku-
menty kodowe;

- jak najczęściej korzystać z urządzeń utajniających
i szyfrujących, a zwłaszcza telegraficznych;

- stale kontrolować przestrzeganie wszystkich zasad
ochrony tajemnicy podczas przekazywania wiadomości przez śro-
dki łączności.

Rozdział IV.

ZBIERANIE, OPRACOWYWANIE I PRZEKAZYWANIE INFORMACJI

1. ZBIERANIE I OPRACOWYWANIE INFORMACJI

87. Sztab i inne organy dowodzenia zobowiązane są posiadać ciągle aktualne informacje o sytuacji i dane niezbędne dowódcy do powzięcia decyzji w jak najkrótszym czasie.

Organizuje on i wspólnie z szefami rodzajów wojsk i służb oraz organem politycznym realizuje zbieranie i opracowywanie informacji o nieprzyjacielu, wojskach własnych i sąsiadach; sytuacji skażeń i zakazań; terenie /teatrze działań wojennych, kierunku, rejonie działań/; warunkach hydrologiczno-meteorologicznych; stanie ekonomicznym i społeczno-politycznym ludności w rejonie działań bojowych.

88. Informacje o nieprzyjacielu powinny ujmować:

- położenie, charakter działań, skład bojowy, ugrupowanie sił i środków, dane o jego broni masowego rażenia, punktach dowodzenia i kierowania oraz systemach radioelektronicznych i inżynierskiej rozbudowie terenu;

- możliwości bojowe, wartości moralno-bojowe wojsk, ich słabe i silne strony oraz charakter aktualnych i przewidywanych działań.

Informacje te sztab otrzymuje z rozpoznania prowadzonego przez wszystkie rodzaje wojsk i służb, od walczących

wojsk, jeńców, zbiegów i ludności miejscowej, w wyniku studio-
wania dokumentów i techniki bojowej zdobytych na nieprzyjaciele-
lu lub pozostawionych przez niego na polu walki. Źródłami
informacji są również komunikaty rozpoznawcze i inne dokumen-
ty informacyjne nadrzędnych organów dowodzenia, sztabów wojsk
współdziałających i sąsiadów.

89. Informacje o wojskach własnych powinny ujmować:

- położenie, skład bojowy, ugrupowanie i zadania wojsk
oraz ich możliwości bojowe;
- stan moralno-polityczny i psychiczny żołnierzy;
- liczbę rakiet z ładunkami jądrowymi i zwykłymi wed-
ług rodzajów mocy i stopnia gotowości oraz terminy i sposób
ich dowozu;
- stan napromienienia ludzi;
- położenie, stan i możliwości tyłów w zakresie zabez-
pieczenia wojsk;
- położenie, zadania i charakter działań podporządko-
wanych i wspierających związków /oddziałów, pododdziałów/;
- stan lotnisk.

Informacje te sztab otrzymuje od sztabów wojsk podleg-
łych, szefów rodzajów wojsk i służb oraz od wojsk współdziała-
jących, sąsiadów i sztabu nadrzędnego.

90. Informacje o sytuacji wynikłej wskutek użycia
przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia powinny ujmować:

- strefy /rejony/ porażeń, skażeń promieniotwórczych

i chemicznych, zniszczeń, zatopień i pożarów;

- straty w ludziach i sprzęcie bojowym oraz w środkach materiałowych;

- stan napromienienia wojsk oraz stopień skażenia /zakażenia/ wojsk i terenu.

Informacje te sztab otrzymuje od wojsk, stacji obliczeniowo-analitycznej skażeń, pododdziałów powietrznego i naziemnego rozpoznania skażeń, oficerskich patroli rozpoznania, sąsiadów oraz służby porządkowo-ochronnej.

Sztab wspólnie z szefostwem wojsk chemicznych /szefem zabezpieczenia chemicznego/ i organem politycznym, wykorzystując dane stacji obliczeniowo-analitycznej skażeń, ocenia sytuację po uderzeniach bronią masowego rażenia i uszczegóławia ją na podstawie danych z rozpoznania skażeń /rozpoznania ogólnego, rodzajów wojsk i służb/.

91. Informacje o terenie /teatrze działań wojennych, kierunku, rejonie działań/ powinny ujmować:

- właściwości terenu z punktu widzenia jego rzeźby i pokrycia oraz możliwości pokonywania /poza drogami/ na przełaj;

- charakterystykę rejonów zurbanizowanych;

- ocenę przeszkód wodnych ze względu na warunki forsowania /pokonania/ oraz urządzeń hydrotechnicznych, których zniszczenie zmieni te warunki i może zahamować działanie bojowe wojsk;

- warunki zaopatrywania w wodę;

- wpływ warunków klimatycznych i atmosferycznych na właściwości terenu, a w szczególności na pokonywanie przeszkód wodnych i terenu /z wyłączeniem dróg/;

- przypuszczalne zmiany terenu, jakie mogą powstać w wyniku użycia broni masowego rażenia;

- operacyjne przygotowanie terenu, przede wszystkim zaś stan dróg dowozu i ewakuacji /samochodowych, kolejowych i wodnych - śródlądowych/, ocenę bazy szpitalnej, magazynowo-składowej i remontowej; sieć łączności, lotnisk i stan przygotowania inżynieryjnego terenu.

Informacje te sztab uzyskuje studiując opisy wojskowo-geograficzne, wojskowo-topograficzne i specjalne oraz monografie teatru działań wojennych /kierunki rejonu działań, rzek itp./, mapy topograficzne i specjalne, zdjęcia lotnicze i meldunki otrzymywane od wojsk i wszystkich rodzajów rozpoznania, a także z przeprowadzonych rekonesansów i od miejscowej ludności.

92. Informacje o warunkach hydrologiczno-meteorologicznych powinny ujmować:

- charakterystykę stanu atmosfery niezbędną do prowadzenia ognia, możliwości działania lotnictwa i prognozę skażeń;

- wpływ warunków atmosferycznych na właściwości terenu, a w szczególności na stan sróg i przeszkód wodnych.

Dane o stanie i prognozę pogody na okres działań bojowych sztab otrzymuje od sztabu nadrzędnego, posterunków meteorologicznych rozwiniętych w pasie /rejonie/ działania wojsk

i na lotniskach oraz od sztabów wojsk współdziałających i od sąsiadów, a z obszaru nieprzyjaciela - również od działających tam elementów rozpoznawczych.

93. Informacje o stanie ekonomicznym i społeczno-politycznym ludności w rejonie działań bojowych powinny ujmować:

- zasoby surowców, bazę produkcyjną, żywnościową oraz składy zaopatrzenia i ich rozmieszczenie;
- sytuację demograficzną, postawy i nastroje miejscowej ludności oraz jej stosunek do naszych wojsk.

Informacje te otrzymuje się od przełożonych, organów rozpoznawczych, od ludności cywilnej, a także w wyniku studiowania map i opisów geograficznych i demograficzno-społecznych.

94. Po przestudiowaniu i ocenie sytuacji sztab, szefostwa /szefowie/ rodzajów wojsk i służb oraz organ polityczny powinny opracować uzasadnione wnioski. Zwykle określa się w nich:

- możliwości użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, ugrupowanie sił i środków, charakter działań i możliwe działanie nieprzyjaciela, jego słabe i silne strony;
- możliwości wykonania zadań przez własne wojska;
- ilościowy i jakościowy stosunek sił i środków;
- sytuację skażeń i jej wpływ na działania wojsk;
- wpływ sytuacji społeczno-politycznej i demograficznej terenu i jego operacyjnego przygotowania na działania bojowe naszych wojsk.

Na podstawie tych wniosków sztab szefostwa /szefowie/ rodzajów wojsk i służb oraz organ polityczny przygotowują dowódcy dane potrzebne do powzięcia decyzji.

95. Zbieranie informacji o sytuacji organizuje się uwzględniając posiadane wiadomości. Wszystkie informacje powinny być wiarygodne i dostatecznie wyczerpujące. Informacje o nieprzyjacielu sprawdza się przez porównywanie podobnych wiadomości otrzymanych z różnych źródeł. W razie potrzeby organizuje się dodatkowe rozpoznanie.

Szczególnie dokładnie sprawdza się dane o broni jądrowej nieprzyjaciela oraz dane o obiektach naszych uderzeń jądrowych.

Każdy szef oddziału /szef rodzaju wojsk i służby/ powinien zawsze znać informacje o sytuacji, jakie oddział /szefostwo/ już posiada, aby móc szybko ocenić, które z tych wiadomości są potrzebne dowódcy do powzięcia decyzji oraz pełnienia przez podległy oddział /szefostwo/ obowiązków funkcyjnych w konkretnej sytuacji operacyjno-taktycznej. Powinien on dawać podwładnym konkretne wytyczne: kto i jakie wiadomości, z jakich źródeł i w jakim terminie powinien zdobyć i opracować.

W zbieraniu danych o sytuacji należy wykluczyć dublowanie polegające na przekazywaniu przez podwładnych tych samych informacji różnym oddziałom sztabu /szefostwom rodzajów wojsk i służb/. Każdy oddział sztabu /szefostwo, szef rodzaju wojsk i służb/ jest zobowiązany przekazywać informacje innym oddziałom /szefostwom, szefom rodzajów wojsk i służb/, jeżeli zawierają one wiadomości, które bezpośrednio dotyczą zakresu ich obowiązków.

96. Informacje mogą być przedstawione w formie graficznej, pisemnej /tabelarycznej/, utrwalone na taśmie magnetycznej /płyście/ lub na maszynowych nośnikach informacji.

2. PRZETWARZANIE INFORMACJI ZA POMOCĄ ELEKTRONICZNYCH MASZYN CYFROWYCH

97. W procesach informacyjnych realizowanych przez organy dowodzenia należy wykorzystywać polowy system przetwarzania informacji /PSPI/, działający zgodnie z ustaloną technologią obiegu, przetwarzania i wykorzystania informacji dla potrzeb dowodzenia.

W celu wykorzystania polowego systemu przetwarzania informacji sztab, organ polityczny, szefowie rodzajów wojsk i służb zobowiązani są:

- postawić zadania przetwarzania informacji za pomocą elektronicznej maszyny cyfrowej według określonego programu;

- zapewnić przygotowanie danych wejściowych niezbędnych do maszynowego przetwarzania /zamówienia na informacje lub rozwiązania zadania/;

- zapewnić ciągłą aktualizację banku danych w uzgodnieniu z jego administratorami.

Oddział /wydziały/ informatyki zapewniają:

- przeniesienie danych wejściowych na maszynowe nośniki informacji, przekazanie danych ośrodkowi przetwarzania informacji /OPI/, ruchomemu ośrodkowi obliczeniowemu /ROO/ lub wprowadzenie ich bezpośrednio do elektronicznej maszyny

cyfrowej z urządzenia końcowego /abonenckiego/;

- przyjęcie przez elektroniczną maszynę cyfrową zamówienia na realizację zadania, przetwarzanie informacji i wyprowadzenie wyników przetwarzania;

- przekazanie wyników przetwarzania nadawcy zadania lub innym adresatom.

3. PRZEKAZYWANIE INFORMACJI, MELDUNKI I SPRAWOZDANIA

98. Przekazywanie informacji powinno się odbywać przez osobistą styczność z jej odbiorcą, za pomocą technicznych środków łączności lub przesłania dokumentów /map, tekstów, taśm magnetofonowych, maszynowych nośników informacji, mikrofilmów, zdjęć i innych/.

Informacje zawierające decyzje o znaczeniu długofalowym z zasady przekazuje się przez styczność osobistą.

Informacje zawierające decyzje wymagające natychmiastowego reagowania oraz większość informacji sytuacyjnych przekazuje się zazwyczaj za pomocą technicznych środków łączności.

99. Dowódcy i szefowi sztabu natychmiast melduje się:

- o przygotowaniach nieprzyjaciela do użycia broni masowego rażenia, o wykryciu tej broni i rejonach jej rozmieszczenia, o nowych środkach walki, uderzeniach jądrowych lub użyciu innych środków masowego rażenia i skutkach ich działania na wojska;

- o pojawieniu się oddziałów rakiet i innych wojsk, a także lotnictwa nieprzyjaciela tam, gdzie ich poprzednio nie stwierdzono, oraz o gwałtownych zmianach w charakterze jego działań;

- decyzje powzięte w toku walki przez podległych dowódców z własnej inicjatywy;

- czas doręczenia rozkazów operacyjnych /bojowych/ i zarządzeń podległym dowódcom;

- o naruszeniu współdziałania i łączności z wojskami;

- o zniszczeniu podległych organów dowodzenia;

- o wypadkach niedotrzymania terminów dowozu wojskom środków materiałowych, a szczególnie amunicji jądrowej, rakiet i paliwa specjalnego;

- o gwałtownych zmianach sytuacji w pasach działania sąsiadów;

- o gwałtownych zmianach sytuacji radioelektronicznej, szczególnie o obezwładnieniu ważniejszych środków radioelektronicznych nieprzyjaciela.

Inne informacje o sytuacji melduje się w ustalonych terminach; mogą one być również meldowane z inicjatywy oficerów organów dowodzenia.

100. Informacje o sytuacji melduje się /wykorzystując mapę roboczą/ krótko, jasno i dokładnie, podając czas, do jakiego się odnoszą. W trakcie meldowania danych o nieprzyjacielu określa się ponadto stopień ich wiarygodności i podaje źródła.

W razie potrzeby dane o sytuacji potwierdza się odpowiednimi dokumentami. Jednocześnie przedstawia się zmiany w sytuacji, jakie mogły nastąpić w minionym czasie, oraz określa się, jakie informacje trzeba dodatkowo uszczegółowić lub zdobyć i co już w tym celu uczyniono.

Każda osoba funkcyjna ponosi pełną odpowiedzialność za wiarygodność i terminowość danych o sytuacji przygotowanych osobiście i przez podległe jej osoby.

101. Dane o sytuacji melduje się nadrzędnym organom dowodzenia z zasady przez techniczne środki łączności oraz przekazuje w pisemnych /graficznych/ meldunkach i sprawozdaniach z podaniem miejsca i dokładnego czasu, w którym nastąpiły uwzględniane w nich wydarzenia.

Meldunki mogą być bojowe, rozpoznawcze, łączności, informatyczne, tyłowe i inne, a sprawozdania: operacyjne, łączności, tyłowe i inne.

W oddziałach i pododdziałach nie opracowuje się sprawozdań.

102. Meldunkami bojowymi nazywa się takie meldunki, w których podaje się wiadomości o wojskach własnych i nieprzyjaciela, o decyzji dowódcy i jego prośbach do przełożonego.

Meldunki mogą być terminowe i doraźne, sprawozdania - tylko terminowe.

Meldunki terminowe i sprawozdania składa się w terminach ustalonych przez sztab /szefów rodzajów wojsk i służb/

nadrzędny; meldunki doraźne - zależnie od sytuacji - z inicjatywy samego sztabu /szefów rodzajów wojsk i służb/ lub na specjalne żądanie sztabu /szefów rodzajów wojsk i służb/ nadrzędnego.

W terminowym meldunku bojowym podaje się: stopień wykonania zadań bojowych przez wojska, ich położenie, stan i zaopatrzenie; położenie sąsiadów i charakter ich działań; wnioski z oceny zgrupowania i wnioski dotyczące charakteru działań nieprzyjaciela; treść decyzji - jeżeli dowódca powziął nową decyzję, ewentualne prośby.

W meldunkach doraźnych podaje się tylko te wiadomości, które należy meldować natychmiast.

Meldunki opracowuje się pisemnie, graficznie lub zapisuje na taśmie magnetofonowej i przekazuje nadrzędnemu organowi dowodzenia przez wojskową pocztę polową, oficerów łącznikowych lub przez techniczne środki łączności.

Meldunki informujące o decyzji dowódcy podpisują dowódca i szef sztabu. Inne meldunki oraz sprawozdania podpisują szef sztabu i szef właściwego oddziału /rodzaju wojsk, służby/.

103. W meldunku rozpoznawczym podaje się: ogólną /krótką/ charakterystykę działań nieprzyjaciela oraz zmiany, jakie zaszły w jego składzie /ugrupowaniu/ od momentu złożenia poprzedniego meldunku. W kolejnych punktach wyszczególnia się nowe dane, w tym zdobyte przez organa rozpoznawcze i wojska, z podaniem miejsca i czasu oraz źródeł informacji; zadania poszczególnych elementów rozpoznawczych; posiadany odwód i ewentualne prośby.

104. W meldunku łączności podaje się: dane o zmianach w zorganizowanym systemie łączności, stanie łączności zorganizowanej różnymi rodzajami środków /radiowej, radioliniowej, przewodowej i poczty polowej/ oraz przerwach, zakłóceniach, zniszczeniach środków łączności; sposób organizacji i pracy węzłów łączności /gdzie, kiedy i kto rozwijał węzły łączności oraz dane z eksploatacji/; straty w siłach i środkach łączności oraz dane o zdobytym sprzęcie; stan zużycia środków materiałowych i możliwości remontowe; ewentualne prośby.

105. W meldunku o zabezpieczeniu informatycznym podaje się dane o przebiegu zabezpieczenia informatycznego, zaistniałych zmianach w polowym systemie przetwarzania informacji oraz przerwach, zakłóceniach w działaniu, zniszczeniu elementów polowego systemu przetwarzania informacji, stratach w siłach i środkach. Na zakończenie przedstawia się ewentualne prośby.

106. W sprawozdaniu operacyjnym podaje się:

W pierwszym punkcie: dane o położeniu, charakterze działań i stanie związku operacyjnego /związku taktycznego/ jako całości oraz ugrupowaniu i ogólnym charakterze działań nieprzyjaciela, w tym: o rodzaju, kierunku i rezultacie działań bojowych prowadzonych przez związek operacyjny /związek taktyczny/; o ilości zużytych ładunków jądrowych na określone obiekty nieprzyjaciela i ogólnej ich mocy; o sposobie działania nieprzyjaciela w poszczególnych okresach działań bojowych, liczbie wykonanych przez niego uderzeń jądrowych na nasze obiekty i ogólnej ich mocy.

W kolejnych punktach opisuje się działanie związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/, przy czym podaje się: skład i środki wzmocnienia; ogólny charakter ich działań dotychczasowych i działań nieprzyjaciela przed ich frontem; ich aktualne /godzina i data/ położenie /o dwa szczeble niżej/ i rodzaj prowadzonych przez nie działań bojowych; liczbę wykonywanych na nie przez nieprzyjaciela uderzeń jądrowych; położenie związków taktycznych i oddziałów rakiet oraz liczbę posiadanych przez nie ładunków jądrowych; średnie i maksymalne dawki napromienienia ludzi /nazwa oddziałów/; straty w ludziach, głównych rodzajach uzbrojenia i sprzęcie technicznym oraz zdobycze; zaopatrywanie związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ w zasadnicze środki materiałowe i rejon rozmieszczenia stanowiska dowodzenia.

W informacjach dotyczących rodzajów wojsk i odwodów należy uwzględnić: ich skład; wyniki działań bojowych; aktualne ich położenie i charakter wykonywanego zadania; straty w ludziach, uzbrojeniu i sprzęcie technicznym; stopień napromienienia ludzi.

Ponadto podaje się krótkie informacje o działaniu i położeniu sąsiadów, o stanie środków, jakie związek operacyjny /związek taktyczny/ posiada, w tym o rakietach z ładunkiem jądrowym /ilość, typ, moc/, rakietach przeciwlotniczych /ilość, rodzaj/, amunicji artyleryjskiej /ilość w jo/ według rodzajów sprzętu, z wyszczególnieniem tego, co jest w składach i oddziałach, o amunicji czołgowej /ilość w jo/ z wyszczególnieniem tego, co jest w składach i oddziałach oraz o materiałach pędnych i smarach /ilość w jn/ według rodzajów paliwa z wysz-

czególnieniem tego, co jest w składach i oddziałach.

W ostatnim punkcie sprawozdania podaje się dane o terenie, jego skażeniu promieniotwórczym, pogodzie i o innych czynnikach wywierających wpływ na działanie związku operacyjnego /związku taktycznego/.

107. W sprawozdaniu łączności podaje się dane o organizacji łączności /łączność radiowa, radioliniowa, przewodowa - utajniona i nieutajniona/ i jej wykorzystaniu w okresie sprawozdawczym; przerwach w łączności, przyczynach ich powstawania i przedsięwzięciach realizowanych w celu ich usunięcia; pracy węzłów łączności, w tym o ilości przesunięć, godzinach pracy w miejscach rozmieszczenia oraz dane liczbowe o obiegu korespondencji przekazywanej przez techniczne środki łączności; pracy organów wojskowej poczty polowej i zakresie jej wykorzystania /ilości kursów, przewiezionych pakietów poczty jawnej i niejawnej/; stratach i zdobyczach; stanie zapasów materiałowych; ewentualne prośby.

108. W sprawozdaniu o zabezpieczeniu informatycznym podaje się: charakterystykę zabezpieczenia informatycznego oraz organizację polowego systemu przetwarzania informacji i możliwości jego wykorzystania w okresie sprawozdawczym; przerwy w działaniu polowego systemu przetwarzania informacji, przyczyny ich powstania i przedsięwzięcia realizowane w celu ich usunięcia; stan sił i środków; ewentualne propozycje.

109. Dane o sytuacji zameldowane ustnie należy zapisać w dzienniku działań bojowych lub w notatniku pracy osoby

przyjmującej meldunek, bądź też utrwalić na taśmie magnetofonowej.

Sztab /szefostwo - szef rodzaju wojsk i służb/ jest obowiązany wykorzystywać wszystkie możliwości przekazywania meldunków nadrzędnemu organowi dowodzenia. Niedopuszczalne jest opóźnianie przekazywania meldunków motywowane chęcią zdobycia bardziej wyczerpujących danych. Uzupełniające informacje należy podawać w następnych meldunkach.

Wojska podległe, współdziałające i sąsiadów należy informować systematycznie przez techniczne środki łączności lub za pośrednictwem oficerów kierunkowych. W celu przekazania wiadomości o nieprzyjacielu w niektórych wypadkach wysyła się do tych sztabów kopie meldunków rozpoznawczych lub wyciągi z nich.

Sztaby wojsk współdziałających i sąsiadów informuje się natychmiast o pojawieniu się nowych sił i środków nieprzyjaciela, o gwałtownych zmianach w położeniu wojsk własnych i o nowych decyzjach dowódcy, jeżeli zmieniają w sposób zasadniczy postawione wcześniej wojskom zadania.

Dane, które mogą mieć wpływ na wykonania przez wojska zadań bojowych, podaje się do wiadomości natychmiast po ich otrzymaniu.

110. Kolejność przekazywania informacji przez techniczne środki łączności i wysyłania dokumentów bojowych określa się na podstawie ich ważności i pilności.

Pilność przesyłania dokumentów bojowych, a także informacji w postaci telegramów /szyfrogramów, kodogramów/ oraz

przekazywanych telefonicznie w zależności od ich treści oznacza się następującymi hasłami podawanym w języku polskim i rosyjskim^{x/}.

"Powietrze" /"Воздух" /, "Samolot" /"Самолет" /, "Poza kolejnością" /"Внеочередная"/, "Pilny" /"Срочная" /. Poszczególne rodzaje informacji oznaczone powyższymi hasłami obejmują:

- "Powietrze" /"Воздух"/ - meldunki o wykryciu środków napadu jądrowego i uderzeniach jądrowych, meldunki o naruszaniu granicy państwowej przez siły zbrojne państw obcych oraz wszystkie zarządzenia i zapotrzebowania na informacje z tym związane; sygnały, komendy i meldunki w celu doprowadzenia wojsk do pełnej gotowości bojowej; sygnały powiadamiania o nieprzyjacielu powietrznym i skażeniach /zakażeniach/; zarządzenia w celu zapobiegania bezpośredniej groźbie awarii statków powietrznych; zarządzenia i meldunki o niebezpiecznych zjawiskach pogody i klęskach żywiołowych.

- "Samolot" /"Самолет"/ - informacje o lotach /starcie, lądowaniu/ samolotów /statków powietrznych/ oraz zarządzenia, meldunki i komendy dotyczące zabezpieczenia działań wojsk raketowych, meldunki o działaniach środków napadu powietrznego, desantów powietrznych /morskich/ nieprzyjaciela

x/ Oznaczenia rodzaju pilności dokumentów bojowych oraz informacji przesyłanych w postaci telegramów /szyfrogramów, kodoqramów/ i przekazywanych telefonicznie hasłami pisanymi w języku rosyjskim /podane w nawiasach/ obowiązują w przypadku wysyłania /przekazywania/ ich do sztabu Zjednoczonych Sił Zbrojnych, sztabów generalnych i sztabów głównych armii zaprzyjaźnionych, a także w przypadku współdziałania związków operacyjnych /rodzajów sił zbrojnych/ wydzielonych przez państwa uczestniczące w Układzie Warszawskim w skład Zjednoczonych Sił Zbrojnych oraz wspólnych działań tych wojsk.

i o walce z nimi; zarządzenia i meldunki o poszukiwaniu ludzi i statków powietrznych zaginionych wskutek katastrofy lotniczej.

- "Poza kolejnością" /"Внеочередной" / - sygnały i wytyczne do dowodzenia wojskami w operacji i walce; dyrektywy operacyjne, rozkazy i meldunki bojowe.

- "Pilny" /"Срочная" / - zarządzenia i wytyczne do zabezpieczenia działań bojowych wojsk oraz inne dokumenty dotyczące spraw pilnych; sprawozdania i meldunki.

Do informacji przekazywanych na hasło "powietrze", "samolot", "poza kolejnością" i "pilny" należą również inne sygnały, komendy, zarządzenia, meldunki i zapotrzebowania przewidziane w odpowiednich przepisach określających rodzaj sygnałów i dokumentów bojowych oraz kolejność ich przekazywania.

Wszystkie pozostałe informacje przekazuje się /wysyła/ bez podawania rodzaju hasła.

Sygnały, komendy, zarządzenia i meldunki oznaczone hasłem "powietrze" i "samolot" przekazuje się tylko przez techniczne środki łączności.

Prawo nadawania dokumentom bojowym, a w tym i telegramom /szyfrogramom, kodogramom/, haseł: "powietrze", "samolot", "poza kolejnością" i "pilny" oraz korzystanie z połączeń telefonicznych na te hasła mają osoby funkcyjne, których wykaz zostanie ustalony na podstawie wytycznych dowódcy.

Wykazy osób upoważnionych do korzystania z haseł:

"powietrze", "samolot", "Poza kolejnością" i "pilny" przekazuje się na węzły łączności.

4. OCHRONA INFORMACJI

111. Przedsięwzięcia dotyczące organizacji ochrony informacji obejmują:

- ustalenie wiadomości stanowiących tajemnicę;
- doskonalenie umiejętności stanów osobowych ustalania informacji niejawnych i zapewniania ich ochrony;
- zapewnienie ochrony miejsc pracy i przechowywania dokumentów bojowych oraz innych nośników informacji, na których utrwalone są informacje niejawne, a także - wszelkich przedmiotów /urządzeń/ niejawnych;
- utajnianie informacji niejawnych przekazywanych za pomocą technicznych środków łączności i przetwarzanych z wykorzystaniem środków informatycznych;
- ograniczenie do minimum liczby osób zapoznawanych z informacjami niejawnymi, głównie z zamiarem i decyzją dowódcy, a także dokumentów zawierających pełną decyzję dowódcy;
- sprawowanie nadzoru nad stanem ochrony informacji.

Dokumenty bojowe i inne nośniki informacji, na których utrwalone są informacje niejawne, ochrania się zgodnie z zasadami zawartymi w "Przepisach o ochronie tajemnicy w Siłach Zbrojnych PRL".

112. Ogólne kierownictwo i nadzór nad ochroną tajemnicy

sprawuje szef sztabu. Za jej organizację na szczeblu związku operacyjnego i taktycznego odpowiada starszy inspektor /inspektor/ do spraw ochrony tajemnicy.

113. Urządzenia i środki służące do przechowywania nośników informacji niejawnych umieszcza się w miejscu, które ma zapewnioną bezpośrednią ochronę.

114. System utajniania informacji przekazywanych za pomocą technicznych środków łączności organizuje się według zasady przełożony - podwładny: w wojskach lądowych obejmuje pododdział, a w wojskach lotniczych - pojedynczy samolot, w wojskach obrony powietrznej kraju - wyrzutnię, stację radiolokacyjną i pojedynczy samolot, a w marynarce wojennej - pojedynczy okręt.

Dokumenty kodowe należy stosować we wszystkich łączach nieutajnionych. Służą one do utajniania informacji o klauzuli "Tajne" i "Poufne".

W okresie przygotowania operacji /walki/ należy maksymalnie ograniczyć przekazywanie informacji przez techniczne środki łączności.

5. ZABEZPIECZENIE INFORMATYCZNE DOWODZENIA

115. Zabezpieczenie informatyczne dowodzenia polega na zaspokojeniu potrzeb informacyjnych dowódcy i organów dowodzenia w zakresie automatycznego przetwarzania informacji i obliczeń operacyjno-taktycznych oraz transmisji danych. Realizowane jest w ramach eksploatacji polowego systemu prze-

twarzania informacji.

116. Zabezpieczenie informatyczne dowodzenia organizuje się zgodnie z decyzją dowódcy, wytycznymi szefa sztabu i zarządzeniem sztabu przełożonego.

Za zabezpieczenie informatyczne dowodzenia, jego organizację i koordynację odpowiada na szczeblach operacyjnych szef oddziału /wydziału/ informatyki sztabu, a na szczeblach taktycznych - szef sztabu.

Sposób organizacji zabezpieczenia informatycznego dowodzenia szef oddziału /wydziału/ informatyki /wyznaczony oficer/ przedstawia w planie zabezpieczenia informatycznego dowodzenia.

Zadania wykonawcze zabezpieczenia informatycznego dowodzenia realizują:

- organizatorzy systemów przetwarzania informacji w poszczególnych organach dowodzenia;
- obsługi aparatu teledacyjnych i przygotowania maszynowych nośników informacji wchodzących w skład węzła łączności;
- obsługi ośrodków przetwarzania informacji lub ruchomych ośrodków obliczeniowych.

6. STUDIOWANIE I ROZPOWSZECZNIANIE DOŚWIADCZEŃ BOJOWYCH

117. Studiowanie doświadczeń bojowych i rozpowszechnianie ich wśród wojsk organizuje i prowadzi sztab ściśle współ-

pracując z organem politycznym, szefami rodzajów wojsk i służb.

Dla celów studiów prowadzi dziennik działań bojowych, do którego załącza się kopie niezbędnych dokumentów bojowych, mapy sprawozdawcze i szkice przebiegu działań bojowych.

118. Doświadczenia bojowe rozpowszechnia się poprzez rozkazy podsumowujące wyniki działań, zarządzenia, wytyczne, instrukcje, informatory, biuletyny informacyjne, opisy walk, broszury, tablice, schematy, zdjęcia sprzętu bojowego, publikowanie w prasie doświadczeń, popularyzowanie bohaterów walk, urządzenie obiektów pokazowych i wystaw zdobyczy wojennych, wyświetlanie filmów dokumentalnych, omawianie minionych walk /jeśli pozwala sytuacja/.

ROZDZIAŁ V

PRACA SZTABU PODCZAS PRZYGOTOWYWANIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH

1. PLANOWANIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH

119. Celem planowania jest określenie kolejności, sposobów i terminów wykonania postawionego zadania, ustalenie sposobów wykorzystania związków /oddziałów, pododdziałów/ i ich współdziałania a także przedsięwzięć pracy partyjno-politycznej, zabezpieczenia działań bojowych i dowodzenia wojskami.

Planowanie działań bojowych realizowane jest na podstawie otrzymanego zadania, zarządzeń nadrzędnych organów dowodzenia, decyzji i wytycznych dowódcy.

Powinno ono zapewnić: pełne i efektywne wykorzystanie możliwości bojowych związków /oddziałów, pododdziałów/; zdecydowane ześrodkowanie sił i środków na kierunku głównego uderzenia; wykonanie silnych uderzeń na nieprzyjaciela; rażenie go w maksymalnym stopniu bronią jądrową i środkami ogniowymi; elastyczny manewr siłami i środkami wzdłuż frontu i z głębi dla potęgowania wysiłku w toku wykonywania zadania; skryte przygotowanie działań bojowych; utrzymanie zdolności bojowej wojsk i szybkie jej odtwarzanie po uderzeniach przez nieprzyjaciela bronią jądrową; żywotność organów i punktów dowodzenia.

120. Planowaniem działań bojowych kieruje osobiście szef sztabu. Określa on dane i obliczenia, które powinny być przygotowane dla dowódcy do powzięcia decyzji, ustala liczbę osób funkcyjnych biorących udział w planowaniu oraz rodzaj dokumentów bojowych, ich formę i termin, w jakim należy je opracować; ukierunkowuje i kontroluje pracę oddziałów /oficerów/ sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb nad planowaniem działań bojowych.

121. Jeśli czas na przygotowanie działań bojowych jest ograniczony, to stosuje się metodę pracy równoległej. Po otrzymaniu od sztabu wyższego zarządzenia wstępnego szef sztabu obowiązany jest zapewnić sprawne odebranie zadania bojowego i zapoznać z nim kierownicze osoby funkcyjne oraz przygotować sztab do pracy nad planowaniem działań bojowych.

Sztab i inne organa dowodzenia na podstawie otrzymanego zarządzenia wstępnego i własnych przewidywań powinny: zebrać aktualne informacje o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela; ocenić sytuację, a szczególnie kierunek i prawdopodobny sposób przyszłego działania wojsk własnych i nieprzyjaciela, właściwości terenu, możliwości uzupełnienia braków i usunięcia niedociągnięć w najbliższym czasie w podległych wojskach, warunki hydrologiczno-meteorologiczne; wykonać niezbędne czynności organizacyjne zapewniające sprawne przygotowanie działań bojowych.

122. Planowanie działań bojowych rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania bojowego.

Po otrzymaniu i analizie zadania bojowego dowódca lub szef

sztabu powinien obliczyć, ile czasu należy pozostawić podległym wojskom na przygotowanie się do działań bojowych i na tej podstawie określić, ile czasu może mieć dowódca na powzięcie decyzji, a sztab - na planowanie działań bojowych i przekazanie zadań wojskom.

W celu ukierunkowania pracy nad przygotowaniem działań bojowych szef sztabu informuje zastępców dowódcy, szefów rodzajów wojsk i służb oraz szefów oddziałów /oficerów/ sztabu o otrzymanym zadaniu; zapoznaje ich ze sposobem pracy i kalkulacją czasu na przygotowanie działań bojowych; ustala kto przygotowuje dane i obliczenia, jakie i w jakim terminie, niezbędne do powzięcia decyzji; kto wydaje zarządzenia wstępne związkom /oddziałom, pododdziałom/, a także zarządzenia dotyczące organizacji rozpoznania, służby porządkowo-ochronnej, punktów dowodzenia i rekonesansu.

W celu sprawnej organizacji i terminowego zrealizowania przedsięwzięć dotyczących przygotowania działań opracowuje się kalendarzowy plan przygotowania działań bojowych. Zawiera on podstawowe przedsięwzięcia, sposoby, terminy, wykorzystywane siły i środki do ich realizacji oraz wykonawców.

123. Sztab i inne organa dowodzenia zobowiązane są przygotować dowódcy dane do powzięcia decyzji we właściwym terminie, zapewnić jej opracowanie i niezwłoczne przekazanie wykonawcom wynikających z niej zadań.

124. Operację /walkę/ planuje się na całą jej głębokość według zadań; na szczeblach operacyjnych - także na pierwsze dni. Najbardziej szczegółowo planuje się działanie wojsk

6

mające na celu wykonanie najważniejszych i najpilniejszych zadań cząstkowych, w szczególności użycie sił i środków w pierwszym uderzeniu jądrowym, wprowadzenie wojsk do bitwy /walki/ i przełamanie obrony nieprzyjaciela.

W planowaniu operacji i walki obowiązuje zasada jedności planowania działań bojowych z użyciem broni jądrowej i bez jej użycia.

W opracowaniu decyzji dowódcy bierze udział ograniczona ilość osób wyznaczonych przez dowódcę lub szefa sztabu.

Podstawowe problemy planowania działań bojowych rozstrzyga dowódca lub szef sztabu, który aktywnie uczestniczy w całym procesie planowania.

125. Podstawę planowania i organizowania działań bojowych wojsk stanowi decyzja dowódcy, którą dowódca i wyznaczeni oficerowie sztabu opracowują na mapie wraz z legendą. Jest ona podstawowym dokumentem planu operacji /działań bojowych/.

Danymi wyjściowymi do obliczeń i kalkulacji taktyczno-operacyjnych są: otrzymane zadanie i wytyczne dowódcy; położenie, skład bojowy i możliwości własnych sił i środków oraz nieprzyjaciela; przewidywane przeciwdziałanie nieprzyjaciela i inne dane o sytuacji.

Szczególnie dokładnie oblicza się i kalkuluje: możliwość i efektywność użycia broni jądrowej oraz zwykłych środków rażenia; stosunek sił i środków w całym pasie według zadań i kierunków; sytuację oraz czas na przygotowanie się wojsk do wykonania zadań.

Zależnie od czasu i dysponowanych środków technicznych dane do decyzji dowódcy i planowania działań bojowych opracowuje się w postaci notatek, tabel, wykresów oraz na mapach, szkicach i maszynowych dokumentach wynikowych. Powinny one być zwięzłe, jasne i wygodne w posługiwaniu się nimi.

126. Na podstawie decyzji dowódcy i jego wytycznych, szef sztabu wspólnie z zastępcami dowódcy, szefami rodzajów wojsk i służb przystępuje do szczegółowego planowania operacji /walki/, w tym użycia rodzajów wojsk, pracy partyjno-politycznej i zabezpieczenia działań bojowych. Wyniki planowania przedstawia się w dokumentach planu operacji /działań bojowych/.

Zasadniczymi dokumentami planu operacji /działań bojowych/ są: decyzja dowódcy wyrażona na mapie wraz z załączoną legendą, plany użycia rodzajów wojsk, plan pracy partyjno-politycznej i plany zabezpieczenia działań bojowych.

Jeśli czas na przygotowanie działań bojowych jest bardzo ograniczony, to treść decyzji dowódcy wyraża się na mapach roboczych dowódcy i szefa sztabu, a treść dotyczącą planowania, w tym użycia rodzajów wojsk i służb, pracy partyjno-politycznej, zabezpieczenia działań bojowych - na mapach roboczych poszczególnych szefów i oficerów sztabu zgodnie z zakresem ich obowiązków. Na szczeblu oddziału z zasady decyzję dowódcy wyraża się na mapie roboczej.

127. Sztaby oprócz decyzji dowódcy w zasadzie opracowują:

- sztab frontu i armii - plan pierwszego uderzenia jądrowego z grafiką wykonania uderzenia jądrowego /sztab frontu/, plan udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu /sztab armii/, plan przegrupowania, plan rozpoznania, plan maskowania, plan walki radioelektronicznej, plan łączności; ponadto może opracować: plan współdziałania, plan przełamania, plan operacji powietrzno-desantowej, plan operacji powietrzno-morskiej;

- sztab dywizji - plan rozpoznania, plan łączności; ponadto może opracować: plan współdziałania, plan użycia taktycznego desantu powietrznego, plan - grafik obezwładniania radioelektronicznego, plan oświetlenia i inne.

128. Szefowie rodzajów wojsk i służb na szczeblach operacyjnych i związku taktycznego opracowują:

- szef wojsk rakietowych i artylerii frontu /armii/ - plan użycia wojsk rakietowych i artylerii, grafik przygotowania i wykonania pierwszego zmasowanego uderzenia jądrowego, mapę dowodzenia wojskami rakietowymi i artylerią, a ponadto w armii - plan użycia sił i środków rozpoznania artyleryjskiego; szef artylerii dywizji - plan działań bojowych i mapę dowodzenia dywizjonem rakiet taktycznych i artylerią oraz plan użycia sił i środków rozpoznania artyleryjskiego;

- szef wojsk OPL frontu /armii/ i szef OPL dywizji - plan obrony przeciwlotniczej;

- szef wojsk inżynieryjnych frontu /armii/, szef saperów dywizji - plan zabezpieczenia inżynieryjnego uwzględniający

użycie wszystkich sił i środków, w tym i rozpoznania inżynierskiego;

- szef wojsk chemicznych /szef zabezpieczenia chemicznego dywizji/ - plan zabezpieczenia chemicznego uwzględniający użycie sił i środków powietrznego i naziemnego rozpoznania skażeń;

- sztab kwatermistrzostwa /kwatermistrz związku taktycznego/ - plan organizacji zabezpieczenia tyłowego, uzgadniający go w części dotyczącej przewozu środków materiałowo-technicznych /bez dowozu rakiet/ z szefem /sztabem/ służb technicznych;

- szef /sztab/ służb technicznych - plan zabezpieczenia materiałowo-technicznego, uzgadniający go w części dotyczącej przewozu środków materiałowo-technicznych /bez dowozu rakiet/ z kwatermistrzem.

129. Decyzję dowódcy przedstawia się graficznie na mapie oraz w załączonej legendzie.

Na mapę nanosi się: ugrupowanie nieprzyjaciela, jego ocenę i prawdopodobny charakter działania; zadania związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ i ugrupowanie operacyjne /bojowe/; kierunek głównego uderzenia oraz kierunki innych uderzeń lub pasy /rejony/ skupienia głównych wysiłków wojsk; zadania sąsiadów i linie rozgraniczenia z nimi; zadania wykonywane siłami i środkami przełożonego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; główne i zapasowe obiekty /cele/ rażenia bronią jądrową /ilość, moc, rodzaj i termin wybuchów jądrowych/; zadania podległych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów, pod-

oddziałów/ i pozostałych elementów ugrupowania operacyjnego /bojowego/ oraz sposoby i terminy ich wykonania; rozmieszczenie punktów dowodzenia w czasie przygotowywania działań bojowych i kierunek przesunięcia stanowiska dowodzenia.

Ponadto na mapie decyzji dowódcy przedstawia się zasadnicze zagadnienia współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych.

Na mapę nanosi się decyzję dokładnie, wyraźnie, bez zbędnych upiększeń.

W legendzie opisuje się: wnioski z oceny możliwego działania nieprzyjaciela; cel i zamiar operacji /działań bojowych/; skład bojowy oraz podział sił i środków; stosunek sił i środków; stan amunicji jądrowej, jej przydział i podział między związki operacyjne /związki taktyczne/ ze względu na postawione im zadania oraz terminy dowozu; sposób zapewnienia bezpieczeństwa podczas wykonywania uderzeń jądrowych; podział przyznanego limitu lotów lotnictwa na zadania i dni; wykorzystanie wojsk obrony przeciwlotniczej, wojsk inżynieryjnych i chemicznych; przedsięwzięcia walki radioelektronicznej; stan i podział środków materiałowych; terminy gotowości; sygnały dowodzenia.

Decyzję dowódcy podpisują dowódca i szef sztabu, a zatwierdza dowódca szczebla nadrzędnego.

130. Plan przegrupowania /marszu/ przedstawia się graficznie na mapie oraz w załączonej legendzie.

Na mapę nanosi się: ugrupowanie nieprzyjaciela i prawdopodobne rubieże spotkania z nim; ugrupowanie wojsk w rejonach

aktualnie zajmowanych, nakazanych do zajęcia, długich /tylko/ na szczeblach taktycznych/ i dobowych odpoczynków oraz czasy wyjścia, zajęcia i przebywania w nich; ugrupowanie marszowe; pasy marszu lub drogi marszu /główne, zapasowe/, a przy przewozach - stacje /porty, przystanie, lotniska/ załadowania /wyładowania/ i przydzielone środki transportowe oraz rejony wyczekiwania i zbiórki /tylko na szczeblach taktycznych/; linie wyjściowe, linie wyrównania i czas ich przejścia; zadania na rubieżach prawdopodobnego spotkania z nieprzyjacielem; system obrony przeciwlotniczej; zasadnicze elementy zabezpieczenia przegrupowania /marszu/ i służby porządkowo-ochronnej.

W legendzie opisuje się: wnioski z oceny nieprzyjaciela; cel i zamiar przegrupowania /marszu/; podział sił i środków; tabelę przegrupowania wojsk; organizację obrony przeciwlotniczej; organizację zabezpieczenia przegrupowania; organizację służby porządkowo-ochronnej oraz organizację dowodzenia.

Plan przegrupowania podpisują dowódca i szef sztabu a zatwierdza dowódca szczebla nadrzędnego.

131. Plan użycia wojsk rakietowych i artylerii /plan działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii - na szczeblu związku taktycznego, mapa działań bojowych artylerii pułku - na szczeblu oddziału/ przedstawia się graficznie na mapie oraz w załączonej legendzie.

Na mapę nanosi się: położenie, ugrupowanie i prawdopodobne sposoby działania nieprzyjaciela oraz obiekty /cele/,

które powinny być niszczone /obezwładniane/ uderzeniami jądrowymi i ogniem artylerii; linie rozgraniczenia oraz rubieże zadań związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; rubieże i czas wprowadzenia do bitwy /walki/ drugiego rzutu /wykonania przeciwuderzenia - kontrataku/; zadania wykonywane przez wojska rakietowe i artylerię oraz lotnictwo szczebla nadrzędnego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; zarys ugrupowania pierwszorzutowych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/ o jeden szczebel niżej; zadania wojsk rakietowych w pierwszym uderzeniu jądrowym; zadania wojsk rakietowych i artylerii z podaniem numerów celów, mocy ładunków jądrowych, rodzaju i wysokości wybuchów, liczby rakiet wydzielonych do porażenia obiektu, czasu wykonania uderzeń i wykonawców; położenie związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ wojsk rakietowych i artylerii; rejony stanowisk startowych /do dywizjonu - baterii, a pododdziałów dyżurnych - do baterii startowej włącznie/; minimalne i maksymalne zasięgi oddziałów rakiet; rejony stanowisk ogniowych artylerii do dywizjonu /baterii/; planowane przesunięcie wojsk rakietowych i artylerii w toku działań bojowych; rejon ześrodkowania odwodu przeciwpancernego, jego zadania i przesunięcie; położenie, rejon rozwinięcia i przesunięcie technicznej bazy rakietowej; stanowiska dowodzenia i tylowe stanowisko dowodzenia danego szczebla oraz stanowiska dowodzenia tych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów/, do których są przydzielone lub które wspierają związki taktyczne /oddziały, pododdziały/ wojsk rakietowych i artylerii.

W legendzie podaje się: treść zadań, skład bojowy wojsk rakietowych i artylerii oraz ich możliwości ogniowe; tabelę uderzeń rakietowych; tabelę ognia artylerii; tabelę manewru; podział artylerii i zmianę jej podporządkowania w toku operacji /walki/; stan, dowóz, podział rakiet, ładunków jądrowych oraz amunicji artyleryjskiej na zadania, dni operacji i związki taktyczne /oddziały/; kalkulacje dotyczące użycia wojsk rakietowych i artylerii w planowanych działaniach.

Plan użycia wojsk rakietowych i artylerii /plan działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii, mapę działań bojowych artylerii pułku/ podpisuje szef wojsk rakietowych i artylerii /szef artylerii/, a zatwierdza dowódca.

132. Plan obrony przeciwlotniczej przedstawia się graficznie na mapie oraz w załączonej legendzie.

Na mapę nanosi się: niezbędne dane o nieprzyjacielu naziemnym oraz prawdopodobny charakter działania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela; zarys położenia broniomych elementów ugrupowania operacyjnego /bojowego/; linie rozgraniczenia oraz rubieże zadań związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/, rubieże i czasy wprowadzenia do bitwy /walki/ drugich rzutów /wykonania przeciwdzierzenia - kontrataku/; rejony rozwinięcia oddziałów obrony przeciwlotniczej szczebla nadrzędnego i sąsiadów mających wpływ na obronę przeciwlotniczą; aktualne i planowane rejony rozwinięcia organicznych oddziałów obrony przeciwlotniczej, ich przegrupowanie i przewidywany manewr w toku

działań bojowych; aktualne i planowane rejony rozwinięcia oddziałów /pododdziałów/ obrony przeciwlotniczej niższego szczebla, wykonujących zadania na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ lub spełniających szczególnie ważną rolę w określonym etapie walki; system ognia i średni zasięg środków obrony przeciwlotniczej; system rozpoznania i ukształtowanie pola rozpoznania radiolokacyjnego; system dowodzenia i współdziałania oraz zaopatrzenia; sektory rozpoznania nieprzyjaciela powietrznego i ognia oddziałów wojsk obrony przeciwlotniczej; strefy dyzurowania lotnictwa myśliwskiego w powietrzu; lotniska własnego lotnictwa położone w strefie wykrywania środków radiolokacyjnych; pas /korytarz/ przelotu desantu powietrznego; korytarze startu i lądowanie z lotnisk położonych w pobliżu stanowisk startowych /ogniowych/ oddziałów rakiet i artylerii przeciwlotniczej; rejon rozmieszczenia i przesunięcia polowej technicznej bazy rakiet przeciwlotniczych /tylko na szczeblach operacyjnych/.

W legendzie podaje się: ocenę przeciwnika powietrznego; zamiar organizacji obrony przeciwlotniczej; organizację działań bojowych; zaopatrzenie w rakiety i amunicję przeciwlotniczą; przedsięwzięcia w zakresie obrony środków radiolokacyjnych przed zakłóceniami i zachowania elektromagnetycznej kompatybilności; terminy gotowości systemów obrony przeciwlotniczej.

Plan obrony przeciwlotniczej podpisują szef sztabu i szef /wojsk/ obrony przeciwlotniczej, a zatwierdza dowódca.

2. ORGANIZOWANIE DZIAŁAŃ

2.1. PRZEKAZYWANIE ZADAŃ BOJOWYCH

133. Zadania bojowe stawia się podwładnym osobiście lub przekazuje się przez techniczne środki łączności, albo przez dostarczenie dokumentów bojowych za pośrednictwem oficerów sztabu.

Najlepszym sposobem stawiania zadań wojskom jest przekazywanie ich osobiście przez dowódcę i szefa sztabu lub upoważnionych oficerów. Jeżeli takich możliwości nie ma, zadania można przekazywać bezpośrednio wykonawcom przez techniczne środki łączności. Rozkazy wydawane ustnie zapisują oficerowie sztabu lub utrwalają w inny sposób.

Nie wolno przekazywać zadań bojowych przez wojskową pocztę polową.

Przed wysłaniem do związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału, pododdziału/ oficera upoważnionego do przekazania zadania bojowego, wysyłający dowódcę lub szef sztabu jest obowiązany osobiście sprawdzić, czy właściwie zrozumiał on zadanie bojowe, oraz podpisać mapę, szkic lub inny dokument, na którym wyrażona jest treść zadania bojowego.

Wraz z zadaniem bojowym przekazuje się podwładnym niezbędne informacje dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych.

Sposób i formę przekazywania zadań bojowych należy dostosować do konkretnej sytuacji, posiadanych środków dowodzenia

i czasu niezbędnego wykonawcom na realizację tych zadań.

Zadania bojowe należy przekazywać w terminie zapewniającym należyte ich przygotowanie i wykonanie oraz w takiej formie, aby wykonawca zrozumiał je właściwie i w jak najkrótszym czasie.

Jeśli czas jest ograniczony, to zadania bojowe przekazuje się z zasady podwładnym natychmiast po powzięciu decyzji w zarządzeniach bojowych.

Najpierw stawia się zadania bojowe tym wykonawcom, którzy wykonują najpilniejsze i najważniejsze zadania, rozpoczynają działanie bojowe wcześniej niż inni wykonawcy lub którzy potrzebują więcej czasu na ich przygotowanie.

Zwykle równoległe ze stawianiem zadań bojowych związkom operacyjnym /związkom taktycznym, oddziałom, pododdziałom/ stawia się zadania bojowe związkom taktycznym /oddziałom, pododdziałom/ wojsk rakietowych, artylerii, OPL, inżynierskich, chemicznych, tyłowych, rakietowo-technicznych, ewakuacyjno-remontowych i innych.

Szefowie rodzajów wojsk i służb odpowiedzialni są za terminowe przekazanie zadań bojowych podległym wojskom.

Pilne zadania dotyczące organizacji dowodzenia i łączności, rozpoznania i innych elementów zabezpieczenia działań bojowych, a także pracy partyjno-politycznej przekazuje się podległym wojskom zazwyczaj równoległe z przekazywaniem zadań bojowych.

134. W zależności od sytuacji, głównie od posiadanego czasu i szczebla dowodzenia, zadanie bojowe przekazuje się podwładnym w dyrektywie /rozkazie/ operacyjnej, rozkazie lub zarządzeniu bojowym.

Opracowuje się je równolegle z podejmowaniem decyzji i na jej podstawie: w sztabie frontu - dyrektywę operacyjną, a w toku operacji - rozkazy operacyjne /zarządzenia bojowe/; w sztabie armii - rozkaz operacyjny /zarządzenia bojowe/; w sztabie dywizji - rozkaz bojowy /zarządzenia bojowe/.

W pułku wydaje się ustny rozkaz bojowy /zarządzenie bojowe/, który sztab pułku utrwała w formie dokumentu, ale nie wysyła go do podległych pododdziałów.

W natarciu w rozkazie operacyjnym stawia się zadania podległym związkom operacyjnym /związkom taktycznym/ na dobę walki i podaje się dane orientacyjne na następną dobę. W rozkazie bojowym stawia się oddziałom zadania bliższe i następne /a pododdziałom tylko bliższe/ i informuje się je co do dalszych działań.

Zadania przegrupowania wojsk sztab związku /oddziału/ może opracować i przekazać podległym wojskom na całą głębokość wykonywanego marszu.

Dyrektywa operacyjna, rozkaz operacyjny i rozkaz /zarządzenie/ bojowy są głównymi dokumentami organizacji działań bojowych i dowodzenia wojskami.

Dyrektywy operacyjnej i rozkazu operacyjnego frontu i armii nie wysyła się w całości do podległych wojsk. Zadania stawia się wojskom podając im do wiadomości niezbędne

dane z tych dokumentów w formie rozkazu operacyjnego dla jednego wykonawcy. Rozkaz bojowy sztab związku taktycznego może przekazać w całości każdemu oddziałowi.

W dyrektywie operacyjnej, rozkazie operacyjnym i rozkazie bojowym nie wolno podawać czasu użycia broni jądrowej i czasu rozpoznania działań bojowych. Dane te podaje się dowódcom osobiście, przez oficerów kierunkowych lub szyfrem w takim czasie, żeby wojska mogły rozpocząć w terminie wykonywanie zadań bojowych.

135. Dyrektywa operacyjna, rozkaz operacyjny /bojowy/ mogą zawierać zadania bojowe wszystkich podległych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów, pododdziałów/ lub tylko zadanie jednego /kilku/ z nich.

W dyrektywie operacyjnej, rozkazie operacyjnym /bojowym/ dla wszystkich wykonawców z zasady określa się:

w pierwszym punkcie - krótkie wnioski z oceny sił i działań nieprzyjaciela;

w drugim punkcie - zadania i sposób użycia broni jądrowej i innych sił i środków przez przełożonego w pasie działania związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ oraz zadania sąsiadów, ich stanowiska dowodzenia i linie rozgraniczenia z nimi;

w trzecim punkcie - zadanie związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ oraz zamiar działań;

w ostatnim punkcie - po słowie "rozkazuję" - w oddzielnych punktach oznaczonych małymi literami w porządku alfa-

betetoznym stawia się zadania bojowe:

- związkom operacyjnym /związkom taktycznym, oddziałom, pododdziałom/ pierwszego rzutu, z podaniem środków wzmocnienia i wsparcia, linii rozgraniczenia oraz rejonu rozmieszczenia stanowiska dowodzenia;

- związkom operacyjnym /związkom taktycznym, oddziałom, pododdziałom/ drugiego rzutu;

- odwodowi ogólnowojskowemu;

- związkom taktycznym /oddziałom/ rakiet;

- związkom taktycznym /grupom, oddziałom, pododdziałom/ artylerii;

- wojskom /oddziałom, pododdziałom/ obrony przeciwlotniczej;

- wojskom walki radioelektronicznej;

- wojskom inżynieryjnym;

- wojskom chemicznym;

- desantom powietrznym /morskim/;

- lotnictwu;

- odwodom;

- w punkcie tym podaje się również termin gotowości wojsk;

w piątym punkcie podaje się miejsca i czas rozwijania punktów dowodzenia, kierunek przesuwania stanowiska dowodzenia oraz terminy składania meldunków bojowych i sprawozdań;

w szóstym punkcie podaje się zastępców.

136. W dyrektywie operacyjnej, rozkazie operacyjnym /bojowym/ dla związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału, pododdziału/ podaje się:

w pierwszym punkcie - krótkie wnioski z oceny sił i działań nieprzyjaciela;

w drugim punkcie - zadania szczebla nadrzędnego i zamiar przełożonego /w tym użycie broni jądrowej w pasie działania podwładnego/;

w trzecim punkcie - zadania sąsiadów, ich stanowiska dowodzenia i linie rozgraniczenia z nimi;

w czwartym punkcie - zadania bojowe związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału, pododdziału/ oraz termin gotowości do działań;

w piątym punkcie - działanie innych sił i środków /elementów ugrupowania/ szczebla nadrzędnego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału, pododdziału lub w pasie jego działania;

w szóstym punkcie - miejsce i czas rozwinięcia stanowiska dowodzenia szczebla nadrzędnego, kierunek jego przesuwania oraz terminy składania meldunków bojowych;

w siódmym punkcie - zastępców.

137. Zarządzenie bojowe przekazuje się z zasady w toku działań bojowych i podczas przygotowywania działań w warunkach skrajnie ograniczonego czasu.

Zarządzenie bojowe przekazuje się natychmiast po powzięciu decyzji przez dowódcę podając w nim ujęte w najbardziej zwięzły sposób zadanie bojowe podległego związku /oddziału, pododdziału/ zawierające zazwyczaj cel działań i termin

jego osiągnięcia. W miarę precyzowania planu działań bojowych w kolejnych zarządzeniach bojowych lub rozkazach przekazuje się podwładnym bardziej szczegółowe informacje wynikające z decyzji dowódcy.

W zarządzeniu bojowym związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ zazwyczaj podaje się: krótką ocenę sił i działań nieprzyjaciela; zadania związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału, pododdziału/ oraz termin gotowości do działań; działanie sił i środków /elementów ugrupowania/ szczebla nadrzędnego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału, pododdziału/ lub w pasie jego działania.

Ponadto w zarządzeniu bojowym mogą być podane sposoby wykonania zadania, zadania sąsiadów i inne dane.

Zadanie wojskom rakietowym i artylerii, OPL, inżynierijnym, chemicznym i innym przekazuje się w zarządzeniach szefów rodzajów wojsk.

138. Zadania zabezpieczenia tyłowego przekazuje się podległym wojskom w dyrektywie lub rozkazie tyłowym oraz w zarządzeniach kwatermistrzowskich i zarządzeniach technicznych.

139. Sztab jest obowiązany powiadomić dowódcę lub szefa sztabu podległych wojsk o wysłaniu rozkazu podając czas i sposób wysłania.

Po otrzymaniu od sztabu wyższego wiadomości o wysłaniu /przekazaniu/ rozkazu dowódca lub szef sztabu jest obowiązany zapewnić spotkanie z oficerem sztabu /oficerem łącz-

nikowym/ lub jego przyjęcie przez techniczne środki łączności i przygotować sztab do pracy nad planowaniem operacji /działań bojowych/.

Odbiór rozkazów, również przekazanych przez techniczne środki łączności należy natychmiast potwierdzić.

140. Ustne rozkazy /zarządzenia/ bojowe należy wykonywać nie czekając na ich potwierdzenie.

W miarę możliwości wydane ustnie rozkazy /zarządzenia/ bojowe potwierdza się przekazując je wykonawcom w dokumentach bojowych w późniejszym terminie.

141. W celu zapewnienia podwładnym możliwości równoległego planowania działań bojowych, a wojskom jak najlepszych warunków przygotowania się do działań, sztab wydaje zarządzenia wstępne.

W zarządzeniu wstępnym, którego treść może być dowolna, podaje się: do jakich działań związek operacyjny /związek taktyczny, oddział, pododdział/ ma się przygotować; kierunek /pas, rejon/ działania; rubież wprowadzenia do bitwy /walki/; drogi marszu; jakie przedsięwzięcia w ramach przygotowania do przyszłych działań powinien wykonać podległy związek /oddział, pododdział/ i terminy ich realizacji; termin, miejsce i sposób otrzymania zadania bojowego.

Zarządzenie wstępne podpisuje szef sztabu; dla rodzajów wojsk - szef sztabu i szef danego rodzaju wojsk.

142. Oddział operacyjny sztabu kontroluje terminowość przekazania wojskom zadań bojowych. Jest on obowiązany dopilnowywać, aby rozkazy /zarządzenia/ bojowe i zarządzenia wstępne były przekazywane /doręczane/ w określonych terminach. Szef oddziału operacyjnego melduje natychmiast szefowi sztabu o wszystkich wypadkach nieterminowego przekazania /doręczenia/ podwładnym zadań bojowych.

2.2. ORGANIZACJA WSPÓLDZIAŁANIA

143. Główne problemy współdziałania wojsk określa się w decyzji dowódcy. Współdziałanie organizuje dowódca równocześnie ze stawianiem zadań bojowych i - w zależności od czasu - udokładnia je w terenie podczas rekonesansu, na stole plastycznym lub na mapie.

Na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy oraz wytycznych sztabu nadrzędnego sztab uzgadnia działania wojsk podległych i współdziałających w czasie wykonywania przez nie zadań.

Organizując współdziałanie dowódca i sztab są obowiązani:

- uzgodnić wykonanie własnych uderzeń bronią masowego rażenia z uderzeniami wykonywanymi przez przełożonego i przez sąsiadów, uderzeniami i działaniem lotnictwa oraz środkami rażenia wojsk lądowych;

- uzgodnić działania związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów, pododdziałów/ różnych rodzajów wojsk oraz lotnictwa, obrony powietrznej kraju, marynarki

wojennej, obrony terytorium kraju co do celów, miejsca i czasu oraz sposoby ich wspólnego działania w czasie wykonywania zadań;

- udokładować specyficzne dla danych warunków sposoby wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych;

- zorganizować wzajemne powiadamianie /ostrzeganie, alarmowanie/ sztabów i wojsk o nieprzyjacielu powietrznym oraz o sytuacji skażeń i zakażeń;

- określić organizację łączności między współdziałającymi wojskami;

- określić sposób przejęcia dowodzenia związkiem operacyjnym /związkiem taktycznym, oddziałem/ w przypadku zniszczenia stanowiska dowodzenia;

- ustalić, zgodnie z wytycznymi sztabu nadrzędnego, sygnały współdziałania, wskazywania celów, wzajemnego rozpoznawania się, powiadamiania oraz system obserwacji i numeracji celów.

Ponadto na szczeblach taktycznych szczególnie dokładnie uzgadnia się współdziałanie oddziałów /pododdziałów/ zmobilizowanych /czołgów/ z pododdziałami śmigłowców szturmowych.

144. Uzgodnione działania wojsk podległych, wspierających i współdziałających przedstawia się w planie współdziałania, który opracowuje się w formie tabelarycznej.

W planie współdziałania zazwyczaj podaje się: cel, jaki zamierza się osiągnąć podczas realizowania zadań, przewidywany sposób działania nieprzyjaciela w poszczególnych

etapach wykonywania zadań przez wojska własne; sposób działania elementów ugrupowania /rodzajów wojsk i służb/, realizacji zabezpieczenia działań bojowych i dowodzenia oraz innych niezbędnych przedsięwzięć podczas wykonywania poszczególnych zadań; sposób działania sił i środków przełożonego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; sposób działania wojsk współdziałających i sąsiadów; sygnały dowodzenia i współdziałania.

Plan współdziałania podpisują szef sztabu i szef oddziału operacyjnego, a zatwierdza dowódca.

Sztab zgodnie z wytycznymi sztabu nadrzędnego sporządza tabelę niezbędnych sygnałów współdziałania.

145. Jeżeli dowódca nie omawia szczegółowego współdziałania z podwładnymi, sztab jest obowiązany przekazać im wytyczne współdziałania. Wraz z nimi sztab przekazuje wojskom sygnały współdziałania i inne dane niezbędne do utrzymywania współdziałania.

146. Współdziałanie wojsk lotniczych z ogólnowojskowymi związkami operacyjnymi /związkami taktycznymi, oddziałami/ organizuje się w celu wykorzystania wszystkich sił i środków wojsk lotniczych dla zapewnienia skutecznej osłony wojsk lądowych, skutecznego zwalczania obiektów nieprzyjaciela oraz zapewnienia swobody i bezpieczeństwa działań lotnictwa.

Głównym organizatorem współdziałania wojsk lotniczych z wojskami lądowymi jest dowódca frontu /armii, związku taktycznego wojsk lądowych/.

Sztab frontu /armii, związku taktycznego wojsk lądowych/ wspólnie z szefami rodzajów wojsk i sztabem armii lotniczej /związku taktycznego/ na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy, wytycznych sztabu nadrzędnego podczas organizacji współdziałania wojsk lądowych z wojskami lotniczymi uściśla:

- podział limitu wylotów według rodzajów lotnictwa, zadań i dni operacji;

- sposób wspólnych działań wojsk OPL i lotnictwa w zakresie osłony wojsk i obiektów tyłowych od uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela;

- sposób korygowania ognia i oceny efektywności uderzeń;

- przedsięwzięcia realizowane przez wojska lądowe na korzyść lotnictwa /niszczenie środków OPL nieprzyjaciela, zabezpieczenie manewru lotniskowego w czasie operacji, ustalenie dróg marszu i kolejności przesuwania jednostek inżynieryjno-lotniskowych, tyłowych i radiotechnicznych armii lotniczej na nowe lotniska; organizowanie walki radioelektronicznej, ochrony i obrony lotnisk i punktów dowodzenia armii lotniczej/;

- jednolity sposób i sygnały /kody/ wzajemnej identyfikacji, wskazywania celów, powiadamiania i utrzymania łączności między wojskami lądowymi i lotnictwem w toku działań bojowych, przedsięwzięcia maskowania operacyjnego i zabezpieczenia oświetlenia działań nocnych wojsk;

- współdziałanie sił i środków rozpoznania lotniczego i naziemnego;

- sposoby wskazywania lotnictwu obiektów uderzeń.

147. Sztab armii lotniczej /związku taktycznego, oddziału/ w zakresie organizacji współdziałania realizuje następujące zadania:

- kieruje do rejonu stanowiska dowodzenia frontu centrum dowodzenia bojowego lotnictwem myśliwskim armii lotniczej oraz na stanowiska dowodzenia armii ogólnowojskowych pierwszego rzutu operacyjnego centrum dowodzenia bojowego armii lotniczej, a do związków taktycznych wojsk lądowych - grupy dowodzenia bojowego oraz organizuje punkty naprowadzania i wskazywania celów /PNWC/ i punkty radionawigacyjne /PRN/;

- informuje stanowiska /punkty/ dowodzenia obrony przeciwlotniczej o sytuacji powietrznej i lotach własnych samolotów /śmigłowców/ w pasie frontu /armii i związku taktycznego wojsk lądowych/;

- określa kolejność wywoływania lotnictwa do działań w interesie wojsk lądowych;

- realizuje kontrolę przestrzegania ustalonych warunków lotów w pasie działań lotnictwa;

- ostrzega załogi w powietrzu o sytuacji skażeń;

- ustala sygnały rozpoznania i wskazywania celów;

- udokładnia przedsięwzięcia zabezpieczające wzajemne bezpieczeństwo lotnictwa i wojsk lądowych.

148. Dowódca /sztab/ pułku lotnictwa wojsk lądowych /plwl/ w ramach organizacji współdziałania z wojskami lądowymi uściśla z dowódcami związków taktycznych i oddziałów:

- podział wydzielonego wysiłku lotnictwa do wsparcia i towarzyszenia oddziałom;

- planowane do zniszczenia obiekty dla lotnictwa, ich

współrzędne i czas wykonania uderzeń;

- sposób oznakowania wojsk, sygnały wzajemnego rozpoznawania, ostrzegania i wskazywania celów;

- miejsca /rejon/ dyżurowania na ziemi i w powietrzu dla pododdziałów śmigłowców, a także sposób naprowadzania śmigłowców na cele naziemne;

- przygotowanie i ochronę lądowisk dla pododdziałów śmigłowców.

149. Współdziałanie organów rozpoznawczych wojsk lądowych i lotniczych organizuje sztab frontu /armii/ dokonując podziału zadań pomiędzy różne rodzaje sił i środków rozpoznania, określenia sposobów dowodzenia nimi i wymiany danych rozpoznawczych. Dane z rozpoznania powietrznego przekazywane przez radio z pokładów samolotów rozpoznawczych są odbierane przez wszystkie sztaby. Sztab oddziału lotniczego /związku taktycznego/ przekazuje pełne /zapotrzebowane i opracowane/ dane z rozpoznania powietrznego sztabowi nadrzędnemu /zainteresowanemu/. Uogólnione dane z rozpoznania powietrznego sztab armii lotniczej przekazuje sztabowi nadrzędnemu i przesyła do sztabów współdziałających.

150. W celu zapewnienia bezpieczeństwa wojsk lądowych i lotnictwa przed wzajemnym rażeniem podczas wspólnych działań, sztab frontu powinien:

- ustalić dla wojsk lądowych i lotnictwa jednolity sposób wzajemnej identyfikacji, zasadnicze i zapasowe sygnały /kody/ identyfikacji, czas ich wprowadzenia i zmiany albo ich zmiany w przypadku ujawnienia;

- wydać wytyczne do organizacji łączności i wymiany informacji między sztabami i punktami dowodzenia.

Sztaby ogólnowojskowe i lotnicze niższych szczebli, zgodnie z wytycznymi sztabu frontu, opracowują szczegółowo przedsięwzięcia w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa wojsk lądowych i lotnictwa, przekazują sygnały /kody/ wojskom, zabezpieczają je w środki identyfikacji i określają sposób i miejsce ich wykorzystania; zapewniają terminowe przejmowanie i przekazywanie ustalonych sygnałów i komend dotyczących identyfikacji swych wojsk, kontrolują realizację wspólnych ustaleń.

151. Szef wojsk OPL frontu wspólnie z zastępcą dowódcy armii lotniczej uściśla: korytarze, warunki przelotu własnego lotnictwa; sposób powiadamiania o czasie wylotu grup lotnictwa, sposób przesyłania do wojsk sygnału /kodu/ wzajemnej identyfikacji, czas ich ważności i zmiany, zakres informacji o lotach własnego lotnictwa, które przekazuje się szefom wojsk OPL armii, centrum dowodzenia bojowego armii lotniczej, związkom /oddziałom/ wojsk OPL podporządkowanych frontowi.

Szefowie wojsk OPL niższych szczebli organizują i zapewniają realizację przedsięwzięć w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa lotów własnego lotnictwa w strefach działań bojowych podległych środków OPL, zapewniają terminowe przekazanie oddziałom /pododdziałom/ OPL informacji o prze-

lotach własnego lotnictwa i kontrolują realizację wszystkich przedsięwzięć w tym zakresie.

152. Głównym koordynatorem współdziałania wojsk obrony powietrznej kraju z wojskami obrony powietrznej innych rodzajów sił zbrojnych na obszarze kraju jest dowódca wojsk obrony powietrznej kraju, zaś bezpośrednimi organizatorami są dowódcy związków operacyjno-taktycznych wojsk obrony powietrznej kraju.

W przypadku włączenia części obszaru kraju do strefy frontowego systemu obrony przeciwlotniczej, organizatorem współdziałania z wojskami obrony powietrznej kraju znajdującymi się w tej strefie jest dowódca frontu.

Wszystkie zagadnienia współdziałania wojsk obrony powietrznej kraju z wojskami obrony powietrznej innych rodzajów sił zbrojnych na obszarze kraju ustala się w okresie pokoju, w myśl odnośnych dyrektyw Ministra Obrony Narodowej i wytycznych Szefa Sztabu Generalnego WP.

153. Głównym koordynatorem współdziałania wojsk operacyjnych na obszarze kraju z siłami OTK jest Sztab Generalny WP. Bezpośrednimi organizatorami współdziałania są dowódcy okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych, jednostek wojskowych wojsk operacyjnych, szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych, szefowie obrony cywilnej województw i miast.

Jeśli część terytorium kraju znajdzie się w strefie działań bojowych frontu, to organizatorem współdziałania w stosunku do tych sił i środków OTK, które znalazły się w tej strefie, jest dowódca związku operacyjnego /związku

taktycznego, oddziału/. W tym przypadku siły i środki OTK realizują zadania zgodnie z decyzją dowódcy związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/.

154. Pracę nad przygotowaniem operacji na kierunku nadmorskim i kierowanie działaniami bojowymi biorących w nich udział sił i środków organizuje sztab frontu /armii/. Do planowania i przygotowania operacji powołuje się również sztab związku operacyjnego /związku taktycznego/ marynarki wojennej i sztaby związków operacyjnych /związków taktycznych/ innych rodzajów sił zbrojnych biorących udział w operacji. Należy wtedy dokładnie opracować wszystkie zagadnienia współdziałania wojsk lądowych, sił marynarki wojennej, lotnictwa, wojsk obrony powietrznej kraju, mających wspólnie wykonywać zadania na wybrzeżu i na morzu. Szczególnie dokładnie opracowuje się zagadnienia współdziałania w zakresie wykonania uderzeń bronią masowego rażenia i zabezpieczenia wysadzenia desantów morskich i powietrznych desantów nieprzyjaciela.

155. Sztab związku /zespołu/ operacyjnego lub związku /zespołu/ taktycznego marynarki wojennej w czasie przygotowywania i prowadzenia działań desantowych organizuje przygotowanie działań w dziedzinie organizacyjnej /taktycznej/ i specjalnej, a wspólnie ze sztabem kwatermistrzostwa i sztabem służb technicznych - w dziedzinie tyłowej. Organizuje on rozpoznanie na obszarze planowanych działań, a szczególnie obrony przeciwdesantowej i maskowania opera-

cyjnego; zapewnia rozwinięcie systemu załadowania desantu, ześrodkowanie morskich sił osłony, lądowanie i wsparcie; organizuje załadowanie desantu, jego przejście morzem, walkę o lądowanie, wsparcie z morza desantu po wylądowaniu oraz obronę wodnego rejonu na obszarze lądowania.

156. Przygotowując walkę z desantem morskim nieprzyjaciela sztab związku operacyjnego /związku taktycznego/ marynarki wojennej organizuje rozpoznanie, aby nie dopuścić do zaskoczenia przez desant, określa jego skład, ugrupowanie marszowe i bojowe oraz kierunek lądowania; zapewnia terminowe rozwinięcie wojsk własnych i uderzenie na desant we współdziałaniu z lotnictwem i wojskami lądowymi w czasie jego przechodzenia morzem, na podejściach do rejonu lądowania i w czasie lądowania na brzegu; organizuje działania związku operacyjnego /związku taktycznego/ marynarki wojennej w walce z desantem w razie jego wysadzenia i podczas ewakuowania.

157. Desantowanie z powietrza organizuje i kieruje nim sztab związku operacyjnego, na którego korzyść desant ma działać. Do tej pracy powołuje się również sztab związku taktycznego /oddziału/ wojsk desantowych, lotnictwa transportowego i przedstawicieli sztabów związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/ innych rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk biorących udział w zabezpieczeniu desantowania.

Na korzyść wojsk desantowych organizuje się współdziałanie z lotnictwem zabezpieczającym desantowanie, związkami

taktycznymi działającymi na kierunku desantów, a w razie zrzutu /wysadzenia/ desantu na wybrzeżu morskim - z siłami marynarki wojennej i desantami morskimi.

158. Sztab wojsk powietrznodesantowych ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za organizację i urządzenie rejonu wyjściowego do desantowania, terminowe ześrodkowanie wojsk desantowych w rejonie wyjściowym do desantowania, dowodzenie nimi w czasie działań na tyłach nieprzyjaciela i za organizację zabezpieczenia działań bojowych po wylądowaniu.

159. Powietrzne desanty operacyjne organizuje sztab frontu. Mogą one wykonywać zadania na korzyść armii ogólnowojskowej /operacyjnej/, marynarki wojennej i desantów morskich.

Powietrzne desanty taktyczne organizuje sztab armii lub związku taktycznego. Mogą one wykonywać zadania na korzyść związków taktycznych /oddziałów/ wojsk lądowych, marynarki wojennej, desantów morskich i niekiedy na korzyść lotnictwa.

160. W toku działań bojowych sztab powinien śledzić zmiany sytuacji, przekazywać w terminie wykonawcom nowe zadania i zgodnie z nimi udokładniać ustalony poprzednio sposób współdziałania.

Główną uwagę sztab zwraca na utrzymanie współdziałania związków taktycznych /oddziałów/, które wykonują uderzenia bronią jądrową, z wojskami działającymi na kierunkach tych uderzeń.

W razie naruszenia współdziałania sztab powinien natychmiast przywrócić je meldując o tym dowódcy.

3. KIEROWANIE RUCHEM WOJSK NA OBSZARZE KRAJU

161. Kierowanie ruchem wojsk na obszarze kraju organizuje się głównie dla zapewnienia sprawnego przegrupowania wojsk własnych i sojuszniczych przez terytorium PRL.

Głównym organizatorem systemu kierowania ruchem wojsk na obszarze kraju jest Sztab Generalny WP, natomiast bezpośrednimi organizatorami kierowania ruchem wojsk są sztaby okręgów wojskowych na swoich terenach.

162. W skład systemu kierowania ruchem wojsk wchodzi:

- Centralne Grupy Kierowania Ruchem Wojsk /CGKRW/ jako organy Sztabu Generalnego WP przewidziane do realizacji zadań kierowania ruchem wojsk w przypadku zdecentralizowanego dowodzenia na obszarze kraju;
- Okręgowe Grupy Kierowania Ruchem Wojsk /OGKRW/ realizujące zadania kierowania ruchem wojsk na obszarze okręgów wojskowych;
- Komendy Stref Kierowania Ruchem Wojsk /KSKRW/ podległe OGKRW;
- Komendy Rejonów Kierowania Ruchem Wojsk /KRKRW/ podległe KSKRW;
- wojskowe i milicyjne posterunki regulacji ruchu realizujące swe zadania w ramach RKRW.

163. Organy i siły systemu kierowania ruchem wojsk zapewniają przegrupowującym się wojskom: regulację ruchu na drogach marszu; pilotowanie kolumn przez duże aglomeracje miejsko-przemysłowe i na drogach obejścia; przekazywanie

dowódcom i sztabom maszerujących kolumn wojsk dodatkowych zarządzeń nadrzędnych organów dowodzenia.

164. Dowództwa i sztaby przegrupowujących się wojsk ściśle współpracują ze wszystkimi organami kierowania ruchem wojsk: delegują swych przedstawicieli do organów działających w systemie kierowania ruchem wojsk; wspólnie wypracowują propozycje do powzięcia decyzji dotyczących wprowadzania zmian w planie przegrupowania wojsk, przekazują rozkazy i zarządzenia dotyczące zmian w planie przegrupowania zarówno dla przegrupowujących się wojsk, jak i organów kierowania ruchem; przestrzegają i realizują plany przegrupowania oraz otrzymane w tym zakresie rozkazy i zarządzenia.

R o z d z i a ł VI

P L A N O W A N I E I O R G A N I Z O W A N I E Z A B E Z P I E C Z E N I A D Z I A Ł A Ń B O J O W Y C H

165. Zabezpieczenie działań bojowych planują i organizują, zgodnie z zakresem obowiązków, szef sztabu, szefowie komórek organizacyjnych sztabu, szefowie rodzajów wojsk oraz kwatermistrz i szef służb technicznych na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy /szefa sztabu/ oraz zarządzeń /wytycznych/ sztabu nadrzędnego.

Planowanie i organizowanie zabezpieczenia działań bojowych obejmuje precyzowanie zadań specyficznych dla danej sytuacji i każdego rodzaju zabezpieczenia, określenie i wydzielenie sił i środków niezbędnych do ich wykonania, przekazanie zadań wykonawcom oraz ustalenie sposobów ich współdziałania. Zadania zabezpieczenia działań bojowych przekazuje się wykonawcom w zarządzeniach pisemnych lub ustnych.

1. ROZPOZNANIE

166. Organizowanie rozpoznania i ciągłe kierowanie nim jest jednym z głównych zadań dowódców, sztabów, szefów rodzajów wojsk i służb.

167. Cel i zadania rozpoznania określa dowódca natychmiast po otrzymaniu zadania bojowego i przeprowadzeniu

jego analizy, a po powzięciu decyzji konkretyzuje je i uzupełnia. Dowódca określając zadania rozpoznania ustala: rodzaj i czas zdobycia wiadomości o nieprzyjacielu i terenie; rejony i obiekty szczególnej wagi, na których należy skupić główny wysiłek rozpoznania; siły i środki jakie należy wykorzystać do realizacji zadań rozpoznawczych.

168. Szef sztabu jest odpowiedzialny za organizację systemu rozpoznania, właściwe jego funkcjonowanie oraz sprawny obieg i wymianę informacji. Precyzuje on zadania dla poszczególnych rodzajów rozpoznania, określa kolejność i terminy ich wykonania oraz sposób współdziałania i współpracy podczas zdobywania i wymiany informacji. W razie potrzeby wyznacza dodatkowe siły i środki. Ponadto ustala skład odwołu sił i środków rozpoznania oraz terminy opracowania dokumentów rozpoznawczych.

169. Bezpośrednim organizatorem i koordynatorem przedsięwzięć rozpoznawczych jest szef oddziału rozpoznawczego. Zgodnie z zadaniami postawionymi przez dowódcę, sztab nadrzędny i wytycznymi szefa sztabu organizuje on działalność sił i środków rozpoznania jemu podległych i przydzielonych oraz koordynuje działalność pozostałych sił i środków rozpoznania. Przedsięwzięcia z zakresu planowania, organizowania i kierowania rozpoznaniem realizuje w ścisłej współpracy z komórkami: operacyjną, rozpoznawczymi rodzajów wojsk i służb, walki radioelektronicznej i propagandy specjalnej oraz innymi zainteresowanymi komórkami

rozpoznawczymi wojsk wspierających i współdziałających. Nieustannie śledzi rozwój sytuacji bojowej, kieruje pracą informacyjną i działalnością organów rozpoznawczych. Planując i organizując rozpoznanie uwzględnia zadania postawione przez dowódcę i sztab nadrzędny, wytyczne, możliwości własnych i przydzielonych sił i środków rozpoznania oraz zadania wykonywane przez siły i środki szczebla nadrzędnego wojsk wspierających i współdziałających.

Szefowie rodzajów wojsk i służb są odpowiedzialni za należyte wykorzystanie podległych im sił i środków rozpoznania; terminowe wykonanie zadań rozpoznawczych i natychmiastowe przekazywanie zdobywanych informacji komórce rozpoznawczej sztabu; planowanie i organizowanie działalności sił i środków rozpoznania oraz kierowanie nią. Zadania rozpoznania ujmuje się w ich planach użycia sił i środków rozpoznania. Zasadnicze zamierzenia ujmuje się w planie rozpoznania sztabu związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/.

170. Planując rozpoznanie ustala się:

- dla oddziałów /pododdziałów/ rozpoznawczych - szczegółowe zadania, pasy /kierunki, rejony, obiekty/ i czas ich przekroczenia /zajęcia/; sposób przygotowania pododdziałów do prowadzenia rozpoznania oraz zaopatrzenia ich w środki materiałowe; sposób i czas ich przegrupowania do nowych rejonów /rubieży/; termin rozpoczęcia i zakończenia rozpoznania; sposób utrzymania łączności i meldowania zdobytych wiadomości; sposób zabezpieczenia

ich wejścia /przerzutu/ do działania i przekraczania linii styczności wojsk; środki zapewniające ich bezpieczeństwo w czasie wykonywania własnych uderzeń ogniowych /zwłaszcza jądrowych/; sposób współdziałania z sąsiednimi pododdziałami /elementami/ rozpoznawczymi; sposób dostarczania przez nie jeńców, zdobytych dokumentów /nowych wzorów uzbrojenia/ i ewakuacji rannych; sposób i rejon połączenia się z wojskami własnymi oraz odtwarzania odwo-
du rozpoznania w toku walki; rejony zastrzeżone; sygnały i znaki rozpoznawcze;

- dla grup specjalnych przeznaczonych do działania na tyłach nieprzyjaciela - sytuację nieprzyjaciela, ze szczegól-
nym uwzględnieniem sytuacji przeciwdywersyjnej oraz warunków umożliwiających wykonanie postawionego zadania; sposoby ich przerzutu /wejścia do działań/, a w przypadku przerzutu drogą powietrzną - miejsca desantowania /lądowa-
nia/; miejsca rozmieszczenia baz, schowków i punktów kon-
taktowych; zadania o charakterze dywersyjnym i zadania związane z oddziaływaniem psychologicznym na nieprzyja-
ciela oraz sposoby ich wykonywania; sposób ich zaopatrywa-
nia dodatkowego; sposoby działania grup po wykonaniu zadań; sposoby współdziałania z innymi siłami działającymi na za-
pleczu nieprzyjaciela i wojskami własnymi;

- dla oddziałów /pododdziałów/ rozpoznania radioelektro-
nicznego - sposób wymiany danych z rozpoznania pomiędzy oddziałami /pododdziałami/ rozpoznania radioelektronicz-
nego i walki radioelektronicznej; liczbę lotów, czas prowa-
dzenia rozpoznania, trasy i profile lotów samolotów

i śmigłowców mających pokładowe urządzenia rozpoznania radioelektronicznego.

Przewidywane zadania rozpoznania przedstawia się w planie rozpoznania. Na szczeblu oddziału z zasady, a na szczeblu związku operacyjnego /związku taktycznego/ w warunkach skrajnie ograniczonego czasu na przygotowanie działań bojowych - planowane zadania rozpoznania przedstawia się na mapie roboczej.

171. W planie rozpoznania podaje się: zadania, pasy, rejony, kierunki i obiekty rozpoznania; siły i środki wyznaczone do prowadzenia rozpoznania, ich podział według zadań, rejony rozmieszczenia /ześrodkowania - bazowania/, rubieże wejścia do działań; sposoby prowadzenia rozpoznania i czas wykonania poszczególnych zadań; rejony, skalę i sposoby fotografowania lotniczego oraz rejony lotniczej obserwacji pola walki i rozpoznania powietrznego; sposób meldowania wyników rozpoznania oraz organizację łączności i kierowania rozpoznaniem; sposób zabezpieczenia działań organów rozpoznawczych; terminy i sposoby przerzutu grup specjalnych na tyły nieprzyjaciela oraz terminy i metody ich odzyskania; elementy rozpoznawcze wyższego szczebla i sąsiadów; przedni skraj wojsk własnych i stanowisko dowodzenia; kierunek głównego wysiłku rozpoznania /rejony - obiekty szczególnej wagi/ i rejony zastrzeżone; odwód sił i środków; wiadomości o nieprzyjacielu przekazane przez sztab wyższy, sąsiadów i podwładnych; organizację współdziałania.

W przypadku gdy plan rozpoznania opracowywany jest w formie graficznej, zagadnienia których nie można uwidocznić na mapie, ujmuje się w legendzie stanowiącej załącznik do planu rozpoznania.

Plan rozpoznania podpisują szef sztabu i szef oddziału rozpoznawczego, a zatwierdza dowódca.

172. W zarządzeniu do rozpoznania podaje się: wiadomości o ugrupowaniu, działalności i możliwościach nieprzyjaciela w pasie działania związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ i na jego skrzydłach; pas rozpoznania; główny wysiłek rozpoznania /gdzie, w jakim terminie i jakie wiadomości o nieprzyjacielu należy zdobyć/ oraz w miarę potrzeb - siły i środki wydzielone do rozpoznania; gotowość systemu rozpoznania; terminy i sposób przekazywania danych z rozpoznania, dostarczania jeńców, zbiegów, zdobytych dokumentów, uzbrojenia; dane radiowe; zadania i główne kierunki /rejony/działania sąsiednich organów rozpoznania; rejony zastrzeżone; znaki rozpoznawcze.

W miarę potrzeby określa się: sposób realizacji zadań; skład odwodu rozpoznania i termin jego gotowości do działań.

Zarządzenie do rozpoznania podpisują szef sztabu i szef oddziału rozpoznawczego.

173. Organizując rozpoznanie walką sztab związku taktycznego /oddziału/ opracowuje plan rozpoznania walką, przekazuje zadania wyznaczonym do tego pododdziałom, organizuje dowodzenie oraz współdziałanie pododdziałów między sobą, z głównymi siłami związku taktycznego /oddziału/ i środkami wspie-

rającymi.

174. Jeńcy wojenni i zbiedzy, stanowiący ważne źródło informacji, powinni być jak najszybciej przekazywani komórkom rozpoznawczym sztabów. Badają ich i przesłuchują oficerowie rozpoznania i propagandy specjalnej. Ważne osobistości bada szef rozpoznania, a nawet szef sztabu. Z przesłuchania sporządza się: na szczeblu oddziału - kartę przesłuchania, na wyższych szczeblach - protokół przesłuchania.

Uzyskane informacje należy porównać z wiadomościami z innych źródeł rozpoznania i analizować w aspekcie aktualnej sytuacji bojowej. Wyniki badań jeńców i zbiegów z nowo wprowadzonych do działań oddziałów nieprzyjaciela melduje się natychmiast dowódcy i sztabowi nadrzędnemu. Przesłuchanych jeńców kieruje się na punkt zbiórki jeńców wojennych, a jeńców i zbiegów, którzy dostarczyli ważnych wiadomości - do sztabu nadrzędnego.

175. Sztaby lotniczych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/ organizując rozpoznanie powietrzne ustalają: warunki, możliwości, sposoby i kolejność wykonania zadań postawionych im przez sztaby ogólnowojskowe w ramach wydzielonych dla nich limitów wykorzystania lotnictwa; podział sił według zadań i obiektów rozpoznania; gotowość bojową do wykonania zadań; przedsięwzięcia zabezpieczenia działań; sposób dowodzenia i współdziałania.

Aby zapewnić prowadzenie rozpoznania powietrznego organizuje się, w razie potrzeby, niszczenie środków obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela w rejonach rozpoznania,

ustala się sposoby obezwładniania środków radiolokacyjnych i osłony samolotów rozpoznawczych przez lotnictwo myśliwskie, a także uzgadnia się ich działanie z oddziałami lotnictwa bojowego, wojsk raketowych i artylerii oraz wojsk obrony przeciwlotniczej.

176. W celu zapewnienia ciągłości rozpoznania zarówno w czasie przygotowania, jak i w toku działań bojowych sztaby powinny utrzymywać ciągłą łączność z podległymi organami rozpoznania, konkretyzować lub stawiać im dodatkowe zadania, otrzymywać od nich w terminie dane z rozpoznania i kontrolować wykonanie zadań.

Zasadniczym rodzajem łączności w dowodzeniu organami rozpoznawczymi jest łączność radiowa.

Dla potrzeb rozpoznania organicznymi siłami i środkami organizuje się sieci i kierunki radiowe oraz korzysta z ogólnowojskowego systemu łączności dowodzenia na ogólnych zasadach. Odbiór danych z pokładów samolotów /śmigłowców/ rozpoznania taktycznego i operacyjnego zapewnia się własnymi środkami łączności zainstalowanymi w wozach dowodzenia i aparaturowniach radioodbiorczych.

177. Wszelkie wiadomości rozpoznawcze napływające z różnych źródeł do sztabu oraz szefostw rodzajów wojsk i służb są zbierane, analizowane, oceniane i uogólniane przez oddział rozpoznawczy sztabu. Wnioski z oceny, odpowiednio do ich ważności, szef oddziału rozpoznawczego melduje dowódcy i szefowi sztabu oraz przekazuje innym oddziałom sztabu i szefostwom rodzajów wojsk i służb, a także

sztabowi nadrzędnemu i sztabom wojsk podległych, współdziałających i wspierających w zakresie ich dotyczącym.

2. OBRONA PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA

178. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy oraz zarządzenia /wytycznych/ sztabu nadrzędnego planuje i organizuje wspólnie z organem politycznym, szefami rodzajów wojsk oraz kwatermistrzem i szefem służb technicznych przedsięwzięcia dotyczące obrony wojsk i tyłów przed bronią masowego rażenia, które obejmują:

- prognozowanie sytuacji skażeń, zniszczeń, zatopień i pożarów oraz ewidencjonowanie i ocenianie strat powstałych w wyniku uderzeń bronią masowego rażenia;
- informowanie podległych wojsk i tyłów oraz sąsiadów i wojsk współdziałających o skażeniach /zakażeniach/;
- rozpoznanie /obserwację/ skażeń oraz inżynieryjne rozpoznanie rejonów uderzeń jądrowych;
- powiadamianie wojsk i tyłów o skażeniach terenu w rejonach ich działań;
- organizowanie przekraczania przez wojska stref /rejonów/ skażonych /zakażonych/ i działania wojsk w tych rejonach;
- okresową zmianę rejonów zajmowanych przez wojska;
- organizowanie grup /oddziałów/ ratunkowo-ewakuacyjnych i ich działanie;
- przeprowadzanie kontroli i prowadzenie ewidencji napromienienia żołnierzy oraz analizowanie sytuacji w tym zakresie;

- odtwarzanie zdolności bojowej wojsk;
- likwidowanie skutków uderzeń bronią masowego rażenia;
- informowanie podległych wojsk o aktualnych i przewidywanych warunkach hydrologicznych i atmosferycznych;
- zaopatrywanie wojsk w środki ochrony przed skażeniami oraz w sprzęt i środki do rozpoznania i likwidacji skażeń;
- kontrolę realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony wojsk przed bronią masowego rażenia.

179. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ na podstawie wytycznych dowódcy opracowuje wspólnie z szefami rodzajów wojsk i służb zarządzenie o obronie wojsk i tyłów przed bronią masowego rażenia oraz zabezpiecza i kontroluje jego wykonanie.

W zarządzeniu o obronie przed bronią masowego rażenia podaje się: ogólną ocenę możliwości użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia; zadania rozpoznania skażeń i zakażeń, rozpoznania inżynieryjnego rejonu zniszczeń, siły i środki rozpoznania; okresową zmianę rejonów zajmowanych przez wojska; dopuszczalną dawkę napromienienia dla poszczególnych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów, pododdziałów/ na okres działań /wykonywanych zadań/ lub na dzień walki; kolejność i sposób przekraczania przez wojska stref /rejonów/ skażeń /zakażeń/ i zniszczeń; okresy przeprowadzania kontroli napromienienia, wydzielone do tego siły i środki oraz terminy składania meldunków; czas i sposób przeprowadzania szkolenia /treningów/ w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia; sposób i terminy przeprowadzania

szczepień, użycia preparatów radioochronnych oraz realizacji innych przedsięwzięć izolacyjno-ograniczających; sposoby i kolejność odtwarzania zdolności bojowej wojsk i likwidacji skutków użycia broni masowego rażenia w poszczególnych elementach ugrupowania bojowego /związках, oddziałach, pododdziałach lub elementach tyłowych/ oraz wydzielone do tego siły i środki, kolejność i terminy zaopatrywania wojsk w środki ochronne i inne materiały; sposób powiadamiania wojsk /elementów ugrupowania/ o skażeniach i zakażeniach /sygnały powiadamiania/; sposób i terminy składania meldunków.

Zarządzenie o obronie przed bronią masowego rażenia podpisują szef sztabu i szef oddziału operacyjnego.

180. Szefowie rodzajów wojsk oraz kwatermistrz i szef służb technicznych obowiązani są: stale znać sytuację powstałą w wyniku użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, informować sztab i podległe wojska o uderzeniach, strefach skażeń /zakażeń/ i zniszczeń; nadzorować w podległych wojskach wykonywanie czynności w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia; kierować likwidacją skutków użycia przez nieprzyjaciela tej broni.

181. Rozpoznanie skażeń i zakażeń organizuje sztab wspólnie z szefem wojsk chemicznych, szefem zabezpieczenia chemicznego i szefem służby zdrowia /starszym lekarzem/. Podczas jego organizowania powinny zostać określone: zadania i terminy rozpoznania, siły i środki, sposoby rozpoznania, rozmieszczenie posterunków obserwacji skażeń, trasy lotów samolotów i śmigłowców użytych do rozpoznania i sposób przekazy-

wania danych z rozpoznania.

182. W razie otrzymania danych o skażeniu terenu czy powietrza albo gdy z prognozy skażeń wynika możliwość skażenia, sztab powiadamia o tym zagrożone wojska, aby mogły w porę zastosować wszystkie środki i sposoby ochrony przed skażeniami.

183. Sytuację skażeń i jej zmiany przedstawia się na mapach /oleatach, szkicach/ skażeń stacji obliczeniowo-analitycznych skażeń oraz w niezbędnym zakresie na mapach roboczych oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb.

Na mapach tych przedstawia się:

- wszystkie uderzenia jądrowe, z podaniem mocy, rodzaju i czasu wybuchu;
- strefy skażeń promieniotwórczych;
- strefy /rejon/ skażeń chemicznych /biologicznych/, z podaniem rodzaju środków trujących /biologicznych/ oraz czasu ich rażącego działania;
- warunki meteorologiczne w przyziemnych i górnych warstwach atmosfery;
- tabele z niezbędnymi kalkulacjami strat i skażeń.

184. W celu odtworzenia zdolności bojowej wojsk, na które nieprzyjaciół wykonał uderzenia bronią masowego rażenia, sztab powinien zapewnić: odtworzenie naruszonego systemu dowodzenia; opanowanie skutków psychologicznego oddziaływania broni masowego rażenia; ustalenie skutków użycia broni masowego rażenia; sprecyzowanie i przekazanie zadań bojowych

związkom taktycznym /oddziałom/, które nie utraciły zdolności bojowej do dalszych działań; ustalenie możliwości i warunków przebywania wojsk w dotychczas zajmowanych rejonach oraz realizacji przez nie zadań bojowych; wyprowadzenie wojsk ze stref skażeń, rejonów zniszczeń, pożarów i zatopień; zrealizowanie przedsięwzięć mających na celu stworzenie oddziałów zbiorczych; odtworzenie dróg manewru; uzupełnienie stanów osobowych i techniki bojowej oddziałów.

185. W zakresie likwidacji skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia sztab zapewnia: rozpoznanie rejonów porażenia bronią masowego rażenia; prowadzenie prac awaryjno-ratunkowych; udzielenie doraźnej pomocy rannym i porażonym; przeprowadzenie zabiegów specjalnych; gaszenie i lokalizację pożarów; oczyszczanie wody; dezaktywację, odkażanie i dezynfekcję środków materiałowych, dróg i urządzeń; odtwarzanie lub budowę nowych ukryć dla stanu osobowego i sprzętu; torowanie dróg; realizację przedsięwzięć izolacyjno-ograniczających.

³ 2. POWSZECHNA OBRONA PRZECIWLOTNICZA

186. Powszechną obronę przeciwlotniczą organizują dowódcy. W wytycznych do powszechnej obrony przeciwlotniczej dowódca określa:

- sposób organizacji rozpoznania wzrokowego i alarmowania;
- zakres wykorzystania etatowej broni strzeleckiej, pokładowej i artyleryjskiej do walki ze środkami napadu

powietrznego nieprzyjaciela;

- zakres realizacji takich przedsięwzięć, jak: maskowanie, rozśrodkowanie, wykorzystanie ochronnych i maskujących właściwości terenu i likwidacja skutków uderzeń nieprzyjaciela powietrznego.

187. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ przygotowuje dowódcy niezbędne dane do decyzji, dotyczące powszechnej obrony przeciwlotniczej. Na podstawie decyzji dowódcy przekazuje zadania podległym wojskom i kontroluje na najniższych szczeblach dowodzenia.

4. UBEZPIECZENIE

188. Ubezpieczenie marszowe, ubezpieczenie bojowe i ubezpieczenie postoju organizują sztaby związków taktycznych i oddziałów. Na podstawie decyzji dowódcy sztab przekazuje zadania oddziałom /pododdziałom/ wyznaczonym do ubezpieczania i kontroluje ich wykonanie; organizuje trwałą łączność organów ubezpieczenia z wojskami ubezpieczanymi, pododdziałami /elementami/ rozpoznawczymi i sąsiednimi organami ubezpieczenia, a także ustala sygnały oraz sposób współdziałania i przekazywania danych o sytuacji.

Najważniejsze zagadnienia dotyczące ubezpieczenia wojsk przedstawia się na mapach, na których wyrażona jest decyzja dowódcy, oraz w niezbędnym zakresie na mapach roboczych oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk.

189. W czasie marszu sztab zapewnia terminowe wyjście organów ubezpieczenia marszowego, uzgadnia przebieg ich marszu z marszem kolumn wojsk ubezpieczanych uwzględniając czas osiągnięcia wyznaczonych rubieży /obiektów, punktów/, precyzuje zadania i kontroluje ich wykonanie.

W czasie rozmieszczania wojsk w terenie sztab jest zobowiązany zorganizować ubezpieczenie postoju, zapewnić terminowe wyjście pododdziałów wyznaczonych do ubezpieczania oraz zorganizować dowodzenie nimi. W razie potrzeby ustala kolejność zmiany pododdziałów ubezpieczenia postoju.

Organizując ubezpieczenie bojowe, sztab zapewnia terminowe obsadzenie i rozbudowę inżynieryjną pozycji pododdziałów wyznaczonych do ubezpieczania i kontroluje ich działalność. Szczególnie dokładnie organizuje współdziałanie ubezpieczanych wojsk z ubezpieczeniem bojowym na wypadek jego wycofania się.

190. Sztaby związków taktycznych i oddziałów rakiet wojsk lądowych, związków taktycznych i oddziałów wojsk obrony powietrznej kraju i wojsk lotniczych organizują ochronę /obronę/ rejonów stanowisk startowych i innych oraz lotnisk.

5. ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE

191. Na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy oraz zarządzenia /wytycznych/ szefa wojsk inżynieryjnych /szefa saperów/ szczebla nadrzędnego szef wojsk inżynieryjnych /szef saperów/ organizuje zabezpieczenie inżynieryjne dzia-

łań bojowych, precyzując zakres i terminy wykonania zadań inżynieryjnych przez związki /oddziały, pododdziały/ wojsk inżynieryjnych, rodzaje wojsk i służb, a także kontroluje ich realizację. Za wykonanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego odpowiedzialni są dowódcy oddziałów i związków ogólnowojskowych oraz szefowie rodzajów wojsk i służb.

Szef wojsk inżynieryjnych /szef saperów/ opracowuje plan zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych na mapie wraz z legendą; plan ten uzgadnia z oddziałem operacyjnym sztabu, kwatermistrzem, szefem służb technicznych i szefami rodzajów wojsk.

192. W planie zabezpieczenia inżynieryjnego uwzględnia się: rubież styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela, zasadnicze elementy ugrupowania wojsk nieprzyjaciela, w tym szczególnie jego oddziałów /pododdziałów/ inżynieryjnych, oraz rejony i treść realizowanych przez nie przedsięwzięć inżynieryjnych; rozbudowę inżynieryjną terenu oraz system zapór i przeszkód inżynieryjnych wojsk własnych i nieprzyjaciela; linię rozgraniczenia związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; drogi manewru, dowozu, ewakuacji oraz drogi komunikacyjne; ocenę terenu /jego infrastruktury/ po stronie własnej i nieprzyjaciela oraz jego wpływ na prowadzenie działań bojowych; rejony wykonywania zadań/prac/ zabezpieczenia inżynieryjnego, siły i środki wyznaczone do tego celu oraz terminy wykonania zadań; rejony planowane do zajęcia przez oddziały /pododdziały/ lub elementy ugrupowania wojsk inżynieryjnych w toku działań; stanowiska dowo-

dzenia oddziałów /pododdziałów/ wojsk inżynieryjnych, sztabu wyższego oraz związków /oddziałów/, na których korzyść wykonywane będą zadania zabezpieczenia inżynieryjnego; sposoby przekroczenia przez wojska rejonów zniszczeń i skażeń /pożarów/; współdziałanie wojsk inżynieryjnych z innymi rodzajami wojsk w zakresie realizacji postawionych zadań; udział innych rodzajów wojsk i służb w wykonywaniu zadań zabezpieczenia inżynieryjnego.

W legendzie podaje się: zadania zabezpieczenia inżynieryjnego; podział i ugrupowanie wojsk inżynieryjnych w poszczególnych etapach walki; system dowodzenia wojskami inżynieryjnymi; kalkulacje i niezbędne uzasadnienia dotyczące realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego; stan zaopatrzenia wojsk w sprzęt i materiały inżynieryjne; organizację i możliwości remontowe sprzętu inżynieryjnego.

Do planu zabezpieczenia inżynieryjnego załącza się: tabelę przegrupowania wojsk inżynieryjnych; tabelę zadań i wykorzystania sił i środków rozpoznania inżynieryjnego; plan pokonywania przeszkód wodnych; plan pokonywania zapór inżynieryjnych; plan minowania i niszczeń; plan zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały inżynieryjne, a także organizacji zabezpieczenia technicznego.

Plan zabezpieczenia inżynieryjnego podpisują szef sztabu i szef wojsk inżynieryjnych /saperów/, a zatwierdza go dowódca.

193. W zarządzeniu zabezpieczenia inżynieryjnego podaje się: zadania zabezpieczenia inżynieryjnego wykonywane siłami i środkami przełożonego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; zadania do wykonania przez związek operacyjny /związek taktyczny, oddział/ oraz terminy ich realizacji; wzmocnienie lub przydział pododdziałów /oddziałów/ wojsk inżynieryjnych i sposób ich użycia; sposób zaopatrywania w sprzęt i materiały inżynieryjne; sposób remontu sprzętu inżynieryjnego; terminy składania meldunków o przebiegu realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego.

Zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego podpisują szef sztabu i szef wojsk inżynieryjnych /saperów/.

6. ZABEZPIECZENIE CHEMICZNE

194. Na podstawie decyzji dowódcy oraz zarządzenia /wytycznych/ szefa wojsk chemicznych /szefa zabezpieczenia chemicznego/ szczebla nadrzędnego, sztab wspólnie z szefem wojsk chemicznych /szefem zabezpieczenia chemicznego/ określa zakres i terminy realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego, wydziela potrzebne siły i środki oraz kontroluje wykonanie przez nie zadań.

Za planowanie i organizowanie przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego, a także za nadzorowanie ich wykonywania odpowiedzialny jest bezpośrednio szef wojsk chemicznych /szef zabezpieczenia chemicznego/.

Planując zabezpieczenie chemiczne szef wojsk chemicznych

/szef zabezpieczenia chemicznego/ uzgadnia je ze sztabem, kwatermistrzem i szefem służb technicznych oraz szefami rodzajów wojsk.

195. Szef wojsk chemicznych /szef zabezpieczenia chemicznego/ zabezpieczenie chemiczne działań bojowych przedstawia w planie, w którym ujmuje się: rubież styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela; zasadnicze elementy ugrupowania nieprzyjaciela wpływające na zakres zadań realizowanych przez wojska chemiczne; linie rozgraniczenia oraz ogólny zarys zadań i ugrupowania związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; rejony szczególnie zagrożone użyciem przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia; planowane wykorzystanie organicznych i przydzielonych oddziałów i pododdziałów wojsk chemicznych; system wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń; przedsięwzięcia w zakresie zabiegów specjalnych i odkażania umundurowania; planowane wykorzystanie dymów i miotaczy ognia; system zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne.

W legendzie podaje się: zadania zabezpieczenia chemicznego; stan i podział wojsk chemicznych; aktualne możliwości wojsk chemicznych; kalkulacje przegrupowania wojsk chemicznych; stan materiałowo-technicznego zabezpieczenia wojsk w sprzęt i środki chemiczne; organizację łączności; możliwości użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela i związane z tym kalkulacje; warunki meteorologiczne, przewidywane i prognozowane sytuacje skażeń oraz wynikające z nich wnioski.

Plan zabezpieczenia chemicznego podpisują szef sztabu i szef wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/, a zatwierdza go dowódca.

W zarządzeniu zabezpieczenia chemicznego podaje się: zagrożenie bronią masowego rażenia przez nieprzyjaciela; zadania zabezpieczenia chemicznego wykonywane siłami i środkami przełożonego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; zadania w zakresie: organizacji wykrywania wybuchów jądrowych oraz skażeń, rozpoznania skażeń promieniotwórczych i chemicznych, kontroli stopnia skażenia promieniotwórczego i chemicznego oraz zapewnienia kontroli napromienienia wojsk, zabiegów sanitarnych i specjalnych wojsk oraz odkażania terenu, wykorzystania dymów, użycia miotaczy ognia, zabezpieczenia materiałowo-technicznego wojsk w sprzęt i środki chemiczne; terminy przedstawiania meldunków.

Zarządzenie zabezpieczenia chemicznego podpisują szef sztabu i szef wojsk chemicznych /szef zabezpieczenia chemicznego/.

7. MASKOWANIE

196. Maskowanie planują i organizują sztaby zgodnie z decyzją dowódcy, a realizują je zwłazki /oddziały, pododdziały/ we wszystkich rodzajach działań bojowych w celu osiągnięcia zaskoczenia i pomyślnego wykonania zadań bojowych.

Planując i organizując maskowanie sztab na podstawie

zamiaru dowódcy i zarządzenia sztabu nadrzędnego zobowiązany jest do:

- ciągłego studiowania i analizowania możliwości nieprzyjaciela w zakresie rozpoznania;
- precyzowania celów szczegółowych i zadań maskowania w poszczególnych etapach operacji /walki/;
- określania przedsięwzięć dotyczących skrytego rozmieszczenia związków /oddziałów/, organizacji obiektów pozornych i działań demonstracyjnych oraz wykorzystania środków miejscowych do maskowania;
- zapewnienia niezbędnej ilości sił i środków do maskowania, dowodzenia nimi oraz organizowania współdziałania między tymi siłami;
- powiązania działań pozornych z działaniami rzeczywistymi wojsk w ramach przygotowania do operacji /walki/;
- określenia terminów wykonania zaplanowanych zadań;
- kontrolowania wykonywania zadań maskowania i oceniania jego skuteczności.

Sztab powinien szczególną uwagę zwrócić na wprowadzenie w błąd nieprzyjaciela co do rozmieszczenia broni rakietowej, stanowisk dowodzenia oraz czasu i miejsca planowanych działań bojowych.

Organizując realizację przedsięwzięć pozorowania /pozerne rejony SO, zgrupowania wojsk, pozorne przegrupowania, przewozy itp./ w warunkach posiadania dostatecznej ilości czasu, sztaby przeprowadzają rekonesans rejonów i kierunków planowanych działań pozornych.

197. Reultaty planowania maskowania sztaby związków operacyjnych przedstawiają w planie maskowania.

Plan maskowania opracowują one przy współudziale zastępców dowódcy i szefostw rodzajów wojsk i służb.

W planie maskowania podaje się: cel, zamiar i zadania maskowania operacyjnego; czas, kolejność i sposób realizacji zadań maskowania operacyjnego; wydzielone siły i środki do realizacji zadań maskowania operacyjnego; rejony rozmieszczenia pozornych lotnisk; rejony pozornych punktów dowodzenia i węzłów łączności; rejony pozornych obiektów tyłowych; rejony i drogi marszu przewidziane do pozorowania ruchu wojsk, przewozu zaopatrzenia i ewakuacji; rejony zwiększonej intensywności działania organów rozpoznawczych, wykonujących zadania w ramach pozorowania; rejony, rubieże i zadania dla jednostek wykonujących działania demonstracyjne; drogi marszu jednostek wykonujących zadania na korzyść maskowania operacyjnego w ramach faktycznych ruchów i przegrupowań.

W legendzie podaje się: cel maskowania operacyjnego; zamiar maskowania operacyjnego; sposób i czas realizacji zadań maskowania operacyjnego; odpowiedzialnych za wykonanie zadań maskowania operacyjnego; siły i środki przewidziane do realizacji zadań maskowania operacyjnego oraz ich działanie; ilość sił i technicznych środków przeznaczonych do pozorowania poszczególnych obiektów /rejonów/.

Plan maskowania operacyjnego podpisuje szef sztabu, a zatwierdza dowódca.

198. W zarządzeniu o maskowaniu zazwyczaj podaje się: niezbędne dane o działaniach związanych z maskowaniem operacyjnym sąsiednich związków taktycznych /operacyjnych/; wiadomości o nieprzyjacielu; zadania do wykonania w ramach maskowania operacyjnego; sposób realizacji poszczególnych zadań maskowania; siły i środki wydzielone do maskowania; terminy wykonania zadań maskowania; odpowiedzialnych za wykonanie nakazanych prac; sposób kontrolowania stanu maskowania; terminy złożenia meldunków.

Obowiązuje zasada przekazywania tylko tych zadań, które są przewidziane do wykonania przez otrzymującego zarządzenie.

Zarządzenie o maskowaniu podpisuje szef sztabu związku operacyjnego.

Do zarządzenia o maskowaniu w razie konieczności załącza się mapę /szkic/ z naniesionymi na nią zasadniczymi zadaniami.

199. Skuteczność maskowania sztab kontroluje przez obserwację z powietrza. W razie potrzeby organizuje fotografowanie lotnicze rejonów rozmieszczenia wojsk, bazowania lotnictwa, rejonów stanowisk startowych wojsk rakietowych, punktów dowodzenia i obiektów tyłowych. Szczególną uwagę zwraca się na kontrolę pracy własnych środków radioelektronicznych.

Do kontroli maskowania operacyjnego używa się wszystkich technicznych środków rozpoznania.

8. OBRONA RADIOELEKTRONICZNA

200. Obrona radioelektroniczna jest integralną częścią walki radioelektronicznej zapewniającą efektywne wykorzystanie własnych systemów radioelektronicznych dowodzenia wojskami i kierowania środkami walki.

Do głównych przedsięwzięć realizowanych przez sztaby w zakresie organizacji obrony radioelektronicznej należy:

- zabezpieczenie obrony systemów radioelektronicznych przed rozpoznaniem i obezwładnieniem środkami rażenia i zakłóceń;
- kontrolowanie promieniowania elektromagnetycznego;
- eliminowanie wzajemnych zakłóceń.

Bezpośrednią odpowiedzialność za organizację i prowadzenie obrony radioelektronicznej ponoszą użytkownicy środków i systemów radioelektronicznych.

Całokształt przedsięwzięć obrony radioelektronicznej koordynuje wydział /oddział/ walki radioelektronicznej, w związkach taktycznych - wydział operacyjny, a w oddziałach i pododdziałach - szef sztabu. Do jego obowiązków należy: przygotowanie danych niezbędnych dowódcy do powzięcia decyzji o obronie radioelektronicznej; opracowanie i przedstawienie szefowi sztabu do akceptacji zbiorowych wykazów częstotliwości, sektorów, a także rejonów, w których nie można prowadzić zakłóceń i rozmieszczać środków radioelektronicznych; współdziałanie z organami zajmującymi się kontrolowaniem promieniowania elektromagnetycznego; opraco-

wanie zarządzeń o walce radioelektronicznej.

201. Przedsięwzięcia obrony radioelektronicznej na szczeblach operacyjnych przedstawia się w planie walki radioelektronicznej, a na szczeblach taktycznych - na mapach wyrażających decyzję dowódcy.

W planie walki radioelektronicznej uwzględnia się: podstawowe obiekty radioelektroniczne nieprzyjaciela i ich przynależność; rubież styczności wojsk oraz linie rozgraniczenia i rubieże zadań związku operacyjnego; zadania obezwładniania i niszczenia obiektów radioelektronicznych przez wojska raketowe i artylerię oraz lotnictwo; zadania obezwładniania radioelektronicznego wykonywane przez oddziały i pododdziały walki radioelektronicznej, ich skład; strefy dyżurowania oraz trasy lotu samolotów i śmigłowców, grup zakłócających, granicę stref wykrywania i obezwładniania radioelektronicznego; obiekty i rejony podlegające osłonie przez oddziały i pododdziały walki radioelektronicznej; zasadnicze i zapasowe rejony rozwinięcia /lotniska bazowania/ oddziałów i pododdziałów walki radioelektronicznej, czasy osiągania przez nie gotowości do działań, drogi marszu, oraz sposoby ich przegrupowania; odwód sił i środków walki radioelektronicznej; punkty dowodzenia i węzły łączności związków operacyjnych /związków taktycznych/ wojsk podległych i współdziałających; strefy, sektory i rejony, w których nie można prowadzić zakłóceń i rozmieszczać środków radioelektronicznych oraz pozorne systemy radioelektroniczne; współdziałające oddziały i pododdziały rozpoznania radio-

elektronicznego maskowania przeciwradiolokacyjnego oraz ich zasadnicze zadania w ramach walki radioelektronicznej.

W legendzie podaje się: cel i podstawowe zadania walki radioelektronicznej; skład sił i środków walki radioelektronicznej oraz ich możliwości; zadania wykonywane przez oddziały i pododdziały walki radioelektronicznej oraz sposób ich realizacji; harmonogram obezwładniania radioelektronicznego; podstawowe przedsięwzięcia obrony radioelektronicznej; organizację kierowania walką radioelektroniczną oraz współdziałania.

Ponadto niektóre elementy obrony radioelektronicznej przedstawia się w planach użycia rodzajów sił zbrojnych, rodzajów wojsk i służb.

202. W zarządzeniu o walce radioelektronicznej podaje się: informacje o obiektach radioelektronicznych nieprzyjaciela wykrytych w pasie działania związku operacyjnego /związku taktycznego/; przedsięwzięcia walki radioelektronicznej realizowane przez siły i środki przełożonego lub sąsiadów w pasie działania związku operacyjnego /związku taktycznego/ oraz czas ich wykonania; czas i miejsce przybycia przydzielonych oddziałów i pododdziałów walki radioelektronicznej; przedsięwzięcia walki radioelektronicznej, które należy wykonać na rzecz innych rodzajów sił zbrojnych, rodzajów wojsk oraz sąsiadów, związków operacyjnych i związków taktycznych; organizację dowodzenia i współdziałania; sygnały rozpoczęcia i przerywania zakłóceń; zabezpieczenie materiałowo-

techniczne; sposoby i terminy składania meldunków.

W załączniku do zarządzenia podaje się dane o organizacji łączności dowodzenia i współdziałania, a także wykaz częstotliwości, wykaz sektorów i rejonów zakazanych do zakładania i rozmieszczania środków radioelektronicznych.

Zarządzenie o walce radioelektronicznej podpisują szef sztabu i szef wydziału walki radioelektronicznej.

9. ZABEZPIECZENIE HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNE

203. Zabezpieczenie hydrologiczno-meteorologiczne organizuje i realizuje służba hydrologiczno-meteorologiczna /meteorologiczna/ związków operacyjnych, a w związkach taktycznych /oddziałach/ - sztab w celu określenia wpływu warunków atmosferycznych i stanu wód na działanie bojowe wojsk i realizację przedsięwzięć związanych z obroną przed bronią masowego rażenia.

204. Organ odpowiedzialny za zabezpieczenie hydrologiczno-meteorologiczne powinien:

- zorganizować obserwację meteorologiczną i hydrologiczną i opracowywać informacje uzyskane w wyniku tej obserwacji;
- zbierać dane o pogodzie, stanie mórz, rzek, kanałów, jezior i terenów bagiennych;
- opracowywać prognozy pogody i dane meteorologiczne niezbędne do prognozowania skażeń promieniotwórczych i chemicznych terenu oraz przestrzeni powietrznej;

- opracowywać wspólnie ze sztabem i szefem wojsk inżynierskich prognozy możliwych stref zatopień powstałych w wyniku zerwania zapór i wałów ochronnych na przeszkodach wodnych;

- zorganizować przekazywanie informacji hydrologicznych i meteorologicznych;

- meldować dowódcy dane o stanie pogody i stanie wód oraz prognozy hydrologiczno-meteorologiczne i przekazywać je właściwym osobom funkcyjnym.

Podstawę działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej /meteorologicznej/ frontu /armii/ stanowią decyzja dowódcy i zarządzenie o zabezpieczeniu hydrologiczno-meteorologicznym /meteorologicznym/ otrzymane ze szczebla nadrzędnego. Przedsięwzięcia zabezpieczenia hydrometeorologicznego przedstawia się na specjalnych mapach i na mapach roboczych.

205. W zarządzeniu o zabezpieczeniu hydrologiczno-meteorologicznym podaje się: zadania zabezpieczenia hydrologiczno-meteorologicznego; zakres prognoz pogody i prognoz hydrologicznych oraz główne terminy dokonywania obserwacji; organizację i sposób prowadzenia rozpoznania pogody i stanu wód; sposób zbierania i przekazywania wojskom informacji hydrologiczno-meteorologicznych, ostrzegania ich o niebezpiecznych stanach pogody i wód.

Zarządzenie o zabezpieczeniu hydrologiczno-meteorologicznym podpisują szef sztabu i szef oddziału operacyjnego.

206. Biura hydrometeorologiczne /meteorologiczne/ frontu - na podstawie materiałów własnych i danych hydrologiczno-meteorologicznych otrzymywanych od szczebla nadrzędnego opracowują odpowiednie materiały i przekazują je wojskom i sztabom podległym w postaci komunikatów hydrologicznych i meteorologicznych, opisów klimatycznych itp.

10. ZABEZPIECZENIE TOPOGRAFICZNE

207. Zabezpieczenie topograficzne obejmuje szereg przedsięwzięć organizowanych i realizowanych przez komórki topograficzne sztabów, a tam gdzie ich nie ma - komórki operacyjne sztabów. Do przedsięwzięć w zakresie tego zabezpieczenia należą:

- zaopatrywanie wojsk w mapy topograficzne i specjalne, katalogi współrzędnych geodezyjnych i danych grawimetrycznych oraz w inne wydawnictwa topograficzne;
- opracowywania fotodokumentów dla potrzeb kartograficznych;
- przygotowanie map specjalnych i materiałów informacyjnych;
- udzielanie pomocy w sporządzaniu bojowych dokumentów graficznych;
- udzielanie pomocy w dowiązaniu topograficznym elementów ugrupowania bojowego oddziałów rakiet i artylerii, środków radiotechnicznych i innych;
- unaczęśnianie map topograficznych na podstawie zdjęć lotniczych;

- zbieranie i studiowanie danych o zmianach w terenie wynikłych wskutek uderzeń jądrowych, składanie w tym zakresie meldunków dowódcy i przekazywanie informacji właściwym osobom funkcyjnym i sztabom;

- wykorzystywanie zdobytych materiałów geodezyjnych, topograficznych, kartograficznych i fotogrametrycznych nieprzyjaciela;

- planowanie i kontrolowanie szkolenia topograficznego wojsk.

Przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia topograficznego utrwała się na mapach i innych dokumentach opracowywanych przez oficerów służby topograficznej.

Zadania w zakresie zabezpieczenia topograficznego przekazuje się w zarządzeniach.

11. ZABEZPIECZENIE TYŁOWE

208. Szef sztabu wspólnie z kwatermistrzem, szefem służb technicznych i szefami rodzajów wojsk planuje i organizuje uzupełnienie uzbrojenia i sprzętu technicznego związków /oddziałów, pododdziałów/, prawidłową jego eksploatację, utrzymanie, ochronę, obsługiwanie techniczne, remont i ewakuację; określa rejony i terminy rozwinięcia związków, oddziałów /pododdziałów/ tyłowych, kolejność ich przegrupowania oraz sposób ich ochrony i obrony; ustala zakres i kolejność dowożenia związkom /oddziałom, pododdziałom/ amunicji, materiałów pędnych, smarów i innych środków materiałowych;

określa zakres, rodzaje i terminy obsługi technicznej uzbrojenia i sprzętu technicznego, rejony i terminy rozwinięcia punktu zbiorów uszkodzonego uzbrojenia i sprzętu bojowego.

Ponadto sztab powinien: znać stan zaopatrzenia wojsk w środki materiałowe, stan podstawowego uzbrojenia i sprzętu technicznego, dostarczać tyłowym organom dowodzenia dane wyjściowe do określania potrzeb w zakresie środków materiałowych i planowania pracy tyłów, wydzielać zgodnie z wytycznymi dowódcy potrzebne siły i środki do ochrony i obrony tyłów i zabezpieczenia inżynieryjnego.

209. Kwatermistrz /sztab kwatermistrzostwa/ odpowiada bezpośrednio za planowanie i organizację zabezpieczenia tyłowego. Plan organizacji zabezpieczenia tyłowego opracowuje się na mapie i w legendzie. Na mapie przedstawia się: niezbędne dane o nieprzyjacielu; linie rozgraniczenia, sąsiedów, pasy działań i zadania związków operacyjnych /taktycznych i oddziałów/; stacje rozdzielcze, wyładownice /porty, przystanie/; terminy i rejony przybycia /formowania/ związków, oddziałów i pododdziałów tyłowych; składy, rurociągi i bazy stacjonarne wykorzystywane do zabezpieczenia wojsk; skład, rejony i terminy rozwinięcia oraz sposób przesuwania związków, oddziałów i pododdziałów tyłowych, w tym rakietowo-technicznych i remontowych; drogi kolejowe i samochodowe, ich przepustowość oraz stanowiska dowodzenia obsługujących związki, oddziałów i pododdziałów drogowo-eksploatacyjnych; drogi wodne wykorzystywane dla dowozu środków materiałowych; kierunki budowy rurociągu polowego oraz miejsca, terminy rozwijania i możliwości punktów wydawania mps; odwód tyłów;

rejony, terminy i możliwości rozwijanych tymczasowych rejonów przeładunkowych; lotniska zabezpieczenia materiałowego; strefy kierowania ruchem wojsk; miejsce, czas rozijwania i kierunki przesunięcia tyłowego stanowiska dowodzenia.

W legendzie do planu organizacji zabezpieczenia tyłowego podaje się: główne zadania tyłów i zamiar zabezpieczenia tyłowego; skład, terminy rozwijania i gotowości tyłów; zabezpieczenie komunikacyjne /drogowe/; zabezpieczenie materiałowe; dowóz środków materiałowych; zabezpieczenie medyczne; obronę i ochronę tyłów; organizację łączności i dowodzenia tyłami.

Plan organizacji zabezpieczenia tyłowego podpisują szef sztabu i kwatermistrz, a zatwierdza dowódca.

210. Szef służb technicznych na podstawie decyzji dowódcy oraz dyrektywy tyłowej /rozkazu/ i zarządzeń technicznych szczebla nadrzędnego współdziałając ze sztabem ogólnowojskowym, kwatermistrzem i szefami rodzajów wojsk określa zadania i terminy realizacji zasadniczych przedsięwzięć zabezpieczenia materiałowo-technicznego przez podległe służby, wydziela do ich realizacji potrzebne siły i środki oraz kontroluje wykonanie przez nie zadań. Opracowuje on plan zabezpieczenia materiałowo-technicznego wraz z legendą; plan ten uzgadnia ze sztabem ogólnowojskowym, kwatermistrzem i szefami rodzajów wojsk.

W planie zabezpieczenia materiałowo-technicznego powinien uwzględnić: rubież styczności i niezbędne dane o nie-

przyjacieli oraz ugrupowaniu i zadaniach wojsk własnych; rubieże wejścia do bitwy /walki/ drugich rzutów i odwodów; linie rozgraniczenia i drogi marszu; zużycie motoresursów według zadań wykonywanych przez związek /oddział, pododdział/; rodzaje obsługi technicznego pojazdów mechanicznych, rejon i czas ich przeprowadzania; miejsce rozmieszczenia oddziałów /pododdziałów/ zabezpieczenia technicznego w rejonie wyjściowym, drogi i terminy ich przesuwania w toku działań bojowych; czas i miejsce organizowania punktów zbiórki uszkodzonych pojazdów mechanicznych i sprzętu bojowego oraz rozwijane na nich środki zabezpieczenia technicznego; drogi ewakuacji, stacje załadownicze pojazdów mechanicznych podlegających remontowi środkami przełożonego; miejsce i czas rozwijania stanowiska dowodzenia i tyłowego stanowiska dowodzenia oraz kierunki ich przesunięcia.

W legendzie do planu zabezpieczenia materiałowo-technicznego podaje się: zadania służb technicznych; ocenę ilościowego i jakościowego stanu uzbrojenia i sprzętu technicznego; stan zaplecza technicznego; zabezpieczenie w rakiety ziemia - ziemia /przydzielony limit i jego podział oraz organizacja dowozu/; zabezpieczenie wojsk w rakiety ziemia - powietrze; zabezpieczenie wojsk w amunicję; organizację ewakuacji i remontu w toku operacji; organizację zaopatrywania w części zamienne i materiały eksploatacyjne; organizację kierowania zabezpieczeniem materiałowo-technicznym.

Plan zabezpieczenia materiałowo-technicznego podpisują szef sztabu i szef służb technicznych, a zatwierdza go dowódca.

211. Zadania zabezpieczenia tyłowego przekazuje się podległym wojskom w dyrektywie lub rozkazie tyłowym oraz w zarządzeniach kwatermistrzowskich i technicznych.

W dyrektywie /rozkazie/ tyłowej podaje się:

- kierunek, na jakim należy skupić główny wysiłek zabezpieczenia tyłowego wojsk /związków taktycznych, oddziałów, pododdziałów/ przed rozpoczęciem i w toku działań bojowych /z uwzględnieniem wymagań obrony przed bronią masowego rażenia/;

- związki operacyjne /związki taktyczne, oddziały, pododdziały/, dla których zabezpieczenia należy rozwinąć bazy zaopatrywania /oddziały i pododdziały zaopatrzenia/, jednostki remontowo-ewakuacyjne i inne oddziały oraz urządzenia tyłowe, rejony, czas ich rozwinięcia i pracy oraz sposób przesuwania, a także drogi dowozu i ewakuacji;

- stacje /porty/ rozdzielcze i stacje /porty/ wyladowcze dla wojsk i tyłów oraz czas ich uruchomienia;

- lotniska zabezpieczenia materiałowego;

- czas i kierunki budowy rurociągów polowych;

- zadania przygotowania i odbudowy frontowych i armijnych dróg samochodowych oraz linii kolejowych /tylko na szczeblu operacyjnym/;

- ilości i terminy zgromadzenia zapasów głównych środków materiałowych w związkach operacyjnych /związkach taktycznych, oddziałach, pododdziałach/, technicznych jednostkach raketowych, w bazach zaopatrywania /oddziałach i pododdziałach zaopatrzenia/; normy zużycia środków materiałowych z pominięciem limitów rakiet;

- zadania organizacji przewozów wojskowych, w tym dowozu środków materiałowych /kolejność, wielkość, rodzaj transportu, terminy wykonania/;

- rejon i czas rozwinięcia frontowego obozu jeńców wojennych oraz punkty przyjęcia jeńców z armii;

- zadania zabezpieczenia medycznego, z podaniem sposobu użycia oddziałów i urządzeń medycznych, wykorzystania miejscowych urządzeń leczniczych, sposobu udzielania pomocy w ogniskach masowego porażenia;

- zadania zabezpieczenia materiałowo-technicznego dla technicznych jednostek rakietowych w zakresie elaboracji i dowozu rakiet, a dla jednostek remontowo-ewakuacyjnych - w zakresie organizacji, remontu i ewakuacji oraz ich użycia, wykorzystania miejscowej bazy remontowo-obługowej, użycia sił i środków do udzielania pomocy w rejonach masowych strat;

- zadania zabezpieczenia tyłowego i inżynieryjno-lotniskowego armii lotniczej;

- zadania dotyczące ochrony i obrony tyłów, ze szczególnym uwzględnieniem obrony przed bronią masowego rażenia;

- termin gotowości tyłów;

- czas, miejsce rozwinięcia i kierunek przesuwania tyłowego stanowiska dowodzenia;

- formy i terminy składania meldunków /sprawozdań tyłowych/.

Dyrektywę /rozkaz/ tyłową podpisują: dowódca, szef sztabu związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ oraz kwatermistrz i szef służby technicznych.

12. SŁUŻBA PORZĄDKOWO-OCHRONNA

212. Służbę porządkowo-ochronną organizuje i bezpośrednio kieruje nią sztab zgodnie z decyzją dowódcy i zarządzeniami sztabu wyższego w celu zapewnienia ochrony i obrony punktów dowodzenia, terminowego i skrytego przesunięcia, ześrodkowywania, rozwijania i rozmieszczania wojsk. Pełni się ją w rejonach punktów dowodzenia, na drogach marszu, w pasach /rejonach/ działań bojowych, na drogach dowozu i ewakuacji oraz w rejonach rozmieszczenia oddziałów i urządzeń tyłowych.

W celu realizacji zadań służby porządkowo-ochronnej sztab powinien zapewnić:

- regulację ruchu wojsk i punktów dowodzenia na drogach marszu, a szczególnie na podejściach do przeszkód wodnych, przeprawach, przejściach przez zapory i strefy zniszczeń, skażeń i pożarów;

- ochronę punktów dowodzenia, obiektów komunikacyjnych na drogach marszu, przepraw i innych ważnych obiektów oraz zwalczanie grup specjalnych nieprzyjaciela na drogach marszu i w rejonach rozmieszczenia wojsk, punktów dowodzenia i tyłów;

- kontrolowanie przestrzegania przez wojska ustalonego porządku marszu i maskowania;

- zbieranie i kierowanie do właściwych oddziałów lub wyznaczonych rejonów zagubionych żołnierzy, uszkodzonej techniki bojowej, a także uszkodzonych środków transportowych;

- informowanie wojsk wykonujących marsz o stanie dróg oraz sytuacji skażeń na drogach;

- utrzymanie ustalonego porządku ruchu ludności cywilnej w pasie przesunięcia, w rejonach rozmieszczenia lub działań wojsk.

213. Sztab kieruje służbą porządkowo-ochronną przez komendantów rejonów, dróg /odcinków/ i punktów przepraw oraz komendantów punktów dowodzenia. Komendanci rejonów dróg /odcinków/ i punktów przepraw oraz punktów dowodzenia obowiązani są kierować podporządkowanymi im siłami i środkami służby porządkowo-ochronnej oraz meldować w terminie sztabowi o ruchu wojsk na drogach marszu i o przestrzeganiu przez nie zasad maskowania.

214. Służbę porządkowo-ochronną pełnią etatowe pododdziały wyposażone w środki transportu, łączności, rozpoznania skażeń i naprawy dróg. W razie konieczności na rozkaz dowódcy do tego celu mogą być również użyte inne pododdziały. Pododdziały wojsk inżynieryjnych pełnią służbę porządkowo-ochronną na przeprawach, przejściach w zaporach inżynieryjnych i trudnych odcinkach dróg. Podczas działań na obszarze własnego lub sojuszniczego kraju dla potrzeb służby porządkowo-ochronnej można również wykorzystywać siły i środki OTK, po uprzednim uzgodnieniu z odpowiednimi terenowymi sztabami wojskowymi. Z etatowych i doraźnie wydzielonych sił i środków dla potrzeb porządkowo-ochronnych tworzy się posterunki kontroli ruchu, posterunki porządkowo-ochronne i posterunki /patrole/ regulacji ruchu.

215. Organizację służby porządkowo-ochronnej przedstawia się w planie, który opracowuje się na mapie od sztabu związku taktycznego wzwyż. W przypadku przygotowywania działań bojowych w warunkach ograniczonego lub skrajnie ograniczonego czasu, a na szczeblach oddziału zawsze - organizację służby porządkowo-ochronnej przedstawia się na mapie roboczej oficera sztabu odpowiedzialnego za jej organizację.

Plan służby porządkowo-ochronnej przedstawia się na mapie, do której dołącza się legendę.

Na mapę nanosi się: rejony zajmowane przez wojska oraz planowane do zajęcia; drogi marszu; linie wyjściowe i wyrównania; kolejność i czas przekraczania linii wyjściowych i wyrównania przez związki taktyczne /oddziały/ oraz ich oznakowanie; rejony pełnienia służby porządkowo-ochronnej; miejsca regulujących, posterunków i patroli regulacji ruchu, posterunków kontroli ruchu organicznych oraz działających na korzyść związku taktycznego /oddziału/; miejsca komendantów rejonów /dróg/ służby porządkowo-ochronnej oraz rejony rozmieszczenia odwodów sił i środków regulacji ruchu; organizację łączności.

W legendzie podaje się: cel i zadania służby porządkowo-ochronnej; rejony /odcinki dróg/; komendantów; rozliczenie sił i środków; ilość i rodzaj posterunków, ich stan, wyposażenie, czas działania i zadania; odwód sił i środków; sygnały dowodzenia.

Plan służby porządkowo-ochronnej podpisują szef sztabu

i szef oddziału operacyjnego, a zatwierdza dowódca danego szczebla dowodzenia.

216. Zadania w zakresie organizacji służby porządkowo-ochronnej sztab przekazuje wykonawcom w zarządzeniach.

Służbę porządkowo-ochronną rozwija się zawczasu, przed wyjściem wojsk na drogi marszu lub przybyciem ich do rejonów, a zwija po wykonaniu postawionych zadań lub po upływie czasu, na jaki została zorganizowana.

Jeżeli czasu jest mało lub siły i środki wydzielone do wykonywania zadań porządkowo-ochronnych są niewystarczające, służbę porządkowo-ochronną zapewnia się kolejno - w miarę przemarszu oddziałów lub przybywania wojsk do rejonu.

Siły i środki służby porządkowo-ochronnej należy przerzucać do nowych rejonów śmigłowcami.

W działaniach bojowych sztab powinien mieć odwód sił i środków do organizowania służby porządkowo-ochronnej na nowych kierunkach.

Rozdział VII.

PRACA SZTABU W TOKU DZIAŁAŃ BOJOWYCH I KONTROLOWANIE DZIAŁAŃ WOJSK

1. PRACA SZTABU W TOKU DZIAŁAŃ BOJOWYCH

217. Praca sztabu w toku działań bojowych polega na: kontrolowaniu realizacji w odpowiednim terminie planu operacji /walki/; zapewnieniu warunków wykonania przez wojska postawionych im zadań; dostarczeniu dowódcy danych do korygowania planu lub podejmowania nowych decyzji zgodnie z celem operacji /walki/ określonym przez przełożonego i przekazywaniu wojskom wynikających z nich zadań bojowych; zapewnieniu ciągłego współdziałania, dowodzenia i zabezpieczenia działań bojowych.

218. Sztab w toku działań bojowych realizuje wszystkie przedsięwzięcia procesu dowodzenia zgodnie z swoimi obowiązkami i decyzją dowódcy. Dotyczą one z zasady wykonywania przez wojska bieżących zadań częściowych. Równolegle z tym sztab, opierając się na przewidywaniach, melduje dowódcy dane do decyzji dotyczące rozwiązania kolejnego zadania częściowego, którego wykonanie przybliży osiągnięcie celu operacji /walki/.

219. Podczas ogniowego przygotowania ataku sztab wspólnie z szefostwem wojsk rakietowych i artylerii oraz przedstawicielami lotnictwa powinien:

- przeprowadzić dodatkowe rozpoznanie w celu ustalenia obiektów i celów w obronie nieprzyjaciela, które powinny być zniszczone /obezwładnione/ lotnictwem, śmigłowcami i ogniem artylerii; należą do nich głównie środki przenoszenia broni jądrowej, stanowiska dowodzenia, samoloty na lotniskach, śmigłowce, odwody nieprzyjaciela, punkty oporu, baterie artylerii i główne elementy systemów rozpoznania i kierowania;

- śledzić obiekty i cele przewidziane do niszczenia bronią jądrową i systematycznie potwierdzać ich położenie;

- ustalić, które środki w systemie obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela i kiedy należy zniszczyć lub obezwładnić, by zapewnić wykonanie zadania przez własne lotnictwo;

- uaktualnić plan ogniowego przygotowania ataku oraz przekazać wynikające z niego zadania wykonawcom;

- skontrolować gotowość wojsk raketowych i artylerii, lotnictwa i śmigłowców do wykonania ogniowego przygotowania ataku oraz gotowość oddziałów /pododdziałów/ do ataku;

- zapewnić terminowe przekazywanie im rozkazów, sygnałów do rozpoczęcia ogniowego przygotowania ataku oraz przejścia wojsk do ataku;

- dopilnować wykonania w ustalonym czasie przejść w zaporach własnych i nieprzyjaciela;

- zebrać i uogólnić dane o wynikach zadań wykonywanych przez lotnictwo i artylerię podczas ogniowego przygotowania ataku i zameldować je dowódcy;

- skontrolować terminowe wyruszenie wojsk do ataku.

Po rozpoczęciu przez wojska ataku sztab dopilnowuje terminowego przejścia lotnictwa i artylerii do wykonywania zadań ogniowego wsparcia ataku oraz utrzymania współdziałania między związkami taktycznymi /oddziałami/ pierwszego rzutu a lotnictwem i artylerią.

220. W toku natarcia sztab na podstawie oceny sytuacji i przewidywań jej rozwoju powinien dostarczyć dowódcy dane potrzebne mu do powzięcia we właściwym czasie decyzji o wprowadzeniu do bitwy /walki/ drugiego rzutu /odvodu/, uwzględniając w nich w szczególności:

- możliwości organizowania przez nieprzyjaciela obrony na kolejnych rubieżach i wykorzystania przez niego odwodów;

- nowo wykryte środki przenoszenia broni jądrowej i inne obiekty, które należy niszczyć uderzeniami broni jądrowej, lotnictwa oraz ogniem artylerii;

- słabe miejsce w ugrupowaniu nieprzyjaciela;

- kierunek, rubież, czas i sposób wprowadzenia do bitwy /walki/ drugiego rzutu;

- sposób zabezpieczenia wejścia do bitwy /walki/ drugiego rzutu, zwłaszcza pod względem ogniowym, inżynieryjnym i osłony z powietrza;

- sposób i zakres zabezpieczenia drugiego rzutu przez związki /oddziały/ pierwszego rzutu;

- możliwości wzmocnienia drugiego rzutu dodatkowymi siłami i środkami;

- sposób współdziałania między drugim rzutem a lotnictwem, artylerią i związkami taktycznymi /oddziałami/ pierwszego rzutu.

Po powzięciu przez dowódcę decyzji o wprowadzeniu do bitwy /walki/ drugiego rzutu, sztab bezzwłocznie przekazuje wynikające z niej zadania wykonawcom i zapewnia dowódcy możliwość bezpośredniego kierowania wejściem drugiego rzutu do bitwy /walki/ przez zorganizowanie wysuniętego stanowiska dowodzenia lub powietrznego elementu dowodzenia. Ponadto sztab zapewnia terminowe zwolnienie dróg dla drugiego rzutu, organizuje regulację ruchu oraz dołączenie do niego sił i środków wzmocnienia.

221. W celu odparcia przeciwuderzenia /kontrataku/ odwodów nieprzyjaciela sztab wspólnie z innymi organami dowodzenia powinien dostarczyć dowódcy dane potrzebne mu do powzięcia decyzji, uwzględniając w nich w szczególności:

- prawdopodobny skład nieprzyjaciela oraz kierunek, rubieże, termin i cel wykonania przez niego przeciwuderzenia /kontrataku/;

- najbardziej opłacalne obiekty uderzeń bronią jądrową i lotnictwem;

- siły i środki nieprzyjaciela na innych kierunkach i możliwy sposób ich działania;

- sposób odparcia przeciwuderzenia /kontrataku/ odwodów nieprzyjaciela;

- siły i środki, jakie należy skierować do bezpośredniego odparcia przeciwuderzenia /kontrataku/zmiejscu i z ja-

kiej rubieży oraz siły i środki, jakie należy użyć do uderzenia na skrzydło i tyły odwodów nieprzyjaciela;

- siły, jakimi należy rozwijać natarcie na kierunku głównego uderzenia;

- sposób wsparcia głównego zgrupowania i związków taktycznych /oddziałów/ odpierających przeciwwuderzenie /kontratak/;

- sposób osłony głównego zgrupowania i wojsk odpierających przeciwwuderzenie /kontratak/;

- sposób współdziałania wojsk odpierających przeciwwuderzenie /kontratak/ odwodów nieprzyjaciela z lotnictwem, odwodami specjalnymi i sąsiadami;

- organizację dowodzenia.

Po powzięciu przez dowódcę decyzji sztab przekazuje zadania wykonawcom zazwyczaj w formie krótkich zarządzeń bojowych, informuje sąsiadów o decyzji dowódcy i uzgadnia z nimi współdziałanie, opracowuje i przesyła meldunek bojowy sztabowi nadrzędnemu. Jednocześnie sztab zapewnia terminowe wyjście wojsk pierwszego rzutu na rubież odpierania przeciwwuderzenia /kontraktu/ odwodów nieprzyjaciela, a także terminowe wykonanie manewru dodatkowymi siłami i środkami, głównie odwodami specjalnymi, na zagrożony kierunek.

222. Po rozbiciu pierwszorzutowych związków taktycznych /oddziałów/ sztab powinien skupić główny wysiłek rozpoznania w celu wykrycia momentu rozpoczęcia wycofywania się nieprzyjaciela. Jednocześnie powinien dostarczyć dowódcy dane do

powzięcia decyzji o przejściu do pościgu, uwzględniając w nich w szczególności:

- prawdopodobny kierunek, kolejność i cel wycofania się nieprzyjaciela;
- możliwości obsadzenia przez nieprzyjaciela kolejnej rubieży siłami podchodzącymi z głębi lub wycofanymi;
- sposób wykorzystania własnych sił i środków w celu odcięcia dróg odwrotu siłom nieprzyjaciela, uniemożliwienia im wycofania się oraz rozbicia ich;
- sposób wzbronienia nieprzyjacielowi obsadzenia kolejnej rubieży siłami podchodzącymi z głębi /obiekty uderzeń bronią jądrową, lotnictwem i śmigłowcami, użycie taktycznego desantu powietrznego, oddziałów wydzielonych i rajdowych/;
- sposób współdziałania przechodzących do pościgu związków taktycznych /oddziałów/ z lotnictwem, śmigłowcami i sąsiadami;
- sposób dowodzenia wojskami w czasie pościgu.

Po powzięciu decyzji przez dowódcę o przejściu do pościgu sztab przekazuje zadania poszczególnym związkom taktycznym /oddziałom/ zazwyczaj przez techniczne środki łączności i oficerów kierunkowych.

W miarę rozwoju pościgu sztab powinien zwracać szczególną uwagę na rozpoznanie skrzydeł i luk, aby nie dopuścić do niespodziewanego uderzenia sił nieprzyjaciela, które pozostały na skrzydłach, w lukach i na tyłach związków taktycznych

/oddziałów/.

W czasie wycofywania się nieprzyjaciel może wykonać naziemne uderzenia jądrowe. W tym wypadku sztab ustala stopień skażenia promieniotwórczego terenu w rejonach uderzeń, strefy skażeń, zniszczeń, pożarów i zatopień oraz melduje dowódcy dane do decyzji o pokonaniu stref skażeń, pożarów, zatopień; przekazuje wojskom sygnały uprzedzenia o zagrożeniu skażeniami lub sygnał alarmu chemicznego oraz zadania wynikające z decyzji dowódcy.

223. Organizując działania wojsk w kolejnym dniu operacji sztab powinien dokonać oceny położenia i zameldować dowódcy:

- potrzebę i możliwości prowadzenia przez związki taktyczne /oddziały/ działań nocnych;
- sposób zabezpieczenia ewentualnych działań nocnych, zwłaszcza sposób oświetlenia, rozpoznania i ubezpieczenia;
- możliwości działania nieprzyjaciela w ciągu nocy i w dniu następnym;
- sposób rozbicia głównego zgrupowania nieprzyjaciela w kolejnym dniu operacji uderzeniami broni jądrowej, lotnictwa oraz związków taktycznych /oddziałów/;
- potrzeby dokonania w ciągu nocy zmian w ugrupowaniu związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/;
- kierunek działania związków taktycznych /oddziałów/ w kolejnym dniu operacji i ich zadania;

- sposób współdziałania wojsk i dowodzenia nimi w ciągu nocy i w kolejnym dniu operacji.

Jednocześnie z podejmowaniem przez dowódcę decyzji o działaniach w kolejnym dniu operacji sztab opracowuje ją na mapie i przekazuje wynikające z niej zadania wraz z wytycznymi do współdziałania i zabezpieczenia działań wojskom z takim wyliczeniem, aby zapewnić podwładnym niezbędną ilość czasu dziennego na zorganizowanie działań.

224. W wypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej sztab wspólnie z szefostwem wojsk rakietowych i artylerii oraz przedstawicielami lotnictwa powinien:

- przeprowadzić bezpośrednie rozpoznanie, głównie środków przenoszenia broni jądrowej i innych obiektów /celów/, na które planuje się użyć własną broń jądrową;

- zameldować dowódcy dane potrzebne do zaktualizowania planu pierwszego uderzenia jądrowego, a następnie, zgodnie z jego decyzją, przekazać wynikające z niej zadania wykonawcom;

- zapewnić sprawne osiągnięcie najwyższego stopnia gotowości przez maksymalną liczbę własnych środków przenoszenia broni jądrowej;

- zapewnić utrzymanie ciągłej łączności z wojskami rakietowymi i lotnictwem biorącym udział w pierwszym uderzeniu jądrowym;

- zapewnić ciągle przekazywanie sygnałów do wojsk i kontrolować terminową realizację wynikających z nich zadań.

225. Podczas organizowania obrony do chwili rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela sztab powinien ustalić:

- rejony rozmieszczenia środków przenoszenia broni jądrowej, stanowisk dowodzenia i artylerii;
- główne zgrupowanie wojsk nieprzyjaciela i przypuszczalny kierunek głównego uderzenia oraz termin przejścia nieprzyjaciela do natarcia;
- drogi podejścia sił nieprzyjaciela z głębi, rejony wyjściowe do natarcia i rubieże rozwinięcia do ataku;
- oznaki przygotowania się nieprzyjaciela do wykonania uderzeń jądrowych.

Jednocześnie sztab kontroluje gotowość wojsk pierwszego rzutu do odparcia ataku nieprzyjaciela.

Jeżeli planuje się wykonanie kontrprzygotowania, to sztab skupia główną uwagę na zapewnieniu wykonania zadań przez wojska rakietowe, lotnictwo i artylerię w celu osłabienia i opóźnienia rozpoczęcia lub zerwania natarcia nieprzyjaciela. Powinien on wspólnie z szefostwem wojsk rakietowych i artylerii oraz przedstawicielem lotnictwa:

- udokładnić obiekty i czas wykonania uderzeń jądrowych oraz zadania dla lotnictwa i artylerii;
- zorganizować skryte wysunięcie artylerii na tymczasowe stanowiska ogniowe;
- sprawdzić gotowość wszystkich środków do wykonania kontrprzygotowania i zameldować przełożonemu;

- sprawdzić, czy wojska znają sposób oznaczania przedniego skraju;

- przekazać sygnał /rozkaz/ do rozpoczęcia kontrprzygotowania.

Po rozpoczęciu kontrprzygotowania sztab zbiera i opracowuje dane o wynikach kontrprzygotowania, które melduje dowódcy oraz sztabowi nadrzędnemu.

Jeżeli w czasie kontrprzygotowania planuje się uderzenie części sił przed przedni skraj obrony, to sztab, zgodnie z decyzją dowódcy, udokładnia i przekazuje zadania związkom taktycznym /oddziałom/ wykonującym to uderzenie.

Ponadto sztab powinien:

- udokładnić współdziałanie między związkami taktycznymi /oddziałami/ biorącymi udział w uderzeniu, lotnictwem i artylerią oraz wojskami pierwszego rzutu;

- ustalić sposób przekroczenia przez wojska wydzielone do uderzenia zgrupowania bojowego wojsk pierwszego rzutu;

- sprecyzować sposób i skontrolować wykonanie w ustalonym terminie przejść w zaporach własnych i nieprzyjaciela na kierunku uderzenia;

- ustalić sposób umocnienia opanowanej rubieży lub wycofania się;

- sprawdzić znajomość sygnałów rozpoczęcia ataku, przeniesienia i przerwania ognia artylerii, wskazywania celów i wzajemnego rozpoznawania się.

Z chwilą rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela sztab ustala skutki ogniowego przygotowania ataku wykonanego przez nieprzyjaciela i kierunek uderzenia jego sił głównych, zapewnia manewr ogniem oraz siłami i środkami na zagrożony kierunek w celu stworzenia warunków do załamania natarcia nieprzyjaciela i utrzymania przedniego skraju.

226. W wypadku włamania się nieprzyjaciela w głąb obrony sztab powinien ustalić i zameldować dowódcy: na jakiej rubieży i z jakimi siłami nieprzyjaciela prowadzą bitwę /walkę/ związki /oddziały/ pierwszego rzutu; możliwości użycia przez nieprzyjaciela broni jądrowej i desantów oraz rozwijania przez niego natarcia; możliwości utrzymania zajmowanych rubieży /rejonów, pasów/ przez wojska pierwszego rzutu na kierunku włamania się nieprzyjaciela i potrzeby dodatkowego ich wzmocnienia; możliwości wykonania przeciwuderzenia /kontrataku/; obiekty uderzeń bronią jądrową i lotnictwem; potrzeby skoordynowania wysiłków wojsk biorących udział w przeciwuderzeniu /kontrataku/.

Po powzięciu decyzji przez dowódcę sztab powinien:

- zorganizować dodatkowe rozpoznanie obiektów nieprzyjaciela, na które przewiduje się wykonanie uderzeń bronią jądrową i lotnictwem;
- przekazać wojskom biorącym udział w przeciwuderzeniu /kontrataku/ zadania bojowe;
- określić i podać do wiadomości wojsk rubież bezpieczeństwa;
- udokładnić współdziałanie wojsk wykonujących przeciwuderzenie /kontratak/ z lotnictwem i śmigłowcami szturmowymi,

wojskami raketowymi, artylerią, odwodami specjalnymi i oddziałami pierwszego rzutu;

- zorganizować regulację ruchu na drogach marszu drugiego rzutu na rubież rozwinięcia do przeciwuderzenia /kontrataku/;

- dostosować system dowodzenia do wykonywanego zadania i sytuacji taktyczno-operacyjnej;

- skontrolować gotowość wojsk raketowych, lotnictwa, artylerii i środków OPL do wykonania zadań;

- dopilnować podporządkowania środków wzmocnienia drugiemu rzutowi zgodnie z decyzją dowódcy.

Jeżeli przeciwuderzenie /kontratak/ wykonuje się wspólnie z sąsiadem, to sztab uzgadnia z nim termin wykonania przeciwuderzenia /kontrataku/, zadania wojsk, sposób użycia broni jądrowej, rubież spotkania, sygnały rozpoznania wojsk własnych, sposób wzbronienia podejścia odwodów nieprzyjaciela.

227. W wypadku wykonania przez nieprzyjaciela zmasowanego uderzenia jądrowego na związek operacyjny /związek taktyczny, oddział/, sztab skupia główny wysiłek w celu ustalenia skutków tych uderzeń i odtworzenia zdolności bojowej wojsk, które zostały porażone bronią jądrową, i zapewnia:

- odtworzenie naruszonego systemu dowodzenia;

- opanowanie skutków psychicznego oddziaływania broni masowego rażenia, zapobiegania dezorganizacji i rozprężeniu;

- wstępnego ustalenia skutków uderzeń /poniesionych strat, stopnia napromienienia stanu osobowego oraz uszkodzeń

sprzętu/;

- sprecyzowania zadań bojowych związkom taktycznym /oddziałom/, które nie utraciły zdolności bojowej do dalszych działań;

- ustalenia warunków i możliwości przebywania związków taktycznych /oddziałów/ w dotychczasowych rejonach oraz wykonywania tam przez nie zadań bojowych;

- wyprowadzenia wojsk ze stref skażeń, rejonów zniszczeń, pożarów i zatopień;

- prowadzenia prac ewakuacyjno-ratunkowych oraz ewakuacji stanów osobowych, sprzętu bojowego i środków materiałowych;

- udzielenia doraźnej pomocy rannym i porażonym oraz ewakuowania żołnierzy wymagających leczenia szpitalnego do etapowych szpitali;

- zorganizowania przyjmowania przebywających w ramach uzupełnienia rezerw osobowych, środków transportowych i maszyn oraz sprzętu bojowego;

- przeprowadzenia przedsięwzięć organizacyjnych w celu stworzenia oddziałów zbiorczych;

- uzupełnienia środków materiałowych oddziałów.

Sztab wspólnie z szefami rodzajów wojsk i służb na podstawie niepełnych danych dokonuje oceny sytuacji /prognozy/ w celu ustalenia:

- strat powstałych w związkach taktycznych /oddziałach/;

- skutków zniszczeń, rejonu pożarów i zatopień;
- wielkości stref skażeń;
- sił i środków, które poniosły najmniejsze straty i są lub w niedługim czasie będą zdolne do działań;
- gotowości oraz stanu sił i środków przewidzianych do likwidacji skutków;
- czasu niezbędnego na zebranie dodatkowych informacji oraz zorganizowanie likwidacji skutków;
- stanu zabezpieczenia materiałowo-technicznego i medycznego.

Do prognozowania strat i skażeń należy wykorzystać elektroniczną technikę obliczeniową.

W celu koordynacji całokształtu przedsięwzięć związanych z odtworzeniem zdolności bojowej wojsk i likwidacją skutków uderzeń BMR powołuje się doraźnie zespół oficerów, który opracowuje "plan odtworzenia zdolności bojowej i likwidacji skutków uderzeń BMR". Plan opracowuje się w formie tabelarycznej ujmując w nim: jakość, rodzaj i ogólny wagomiar użytej broni jądrowej, cel realizacji zadań oraz stan zdolności bojowej wojsk; związki /oddziały/, na które wykonano uderzenia BMR, charakterystykę uderzeń, poniesione straty oraz siły, które mogą być wykorzystane do realizacji zadań bojowych; przedsięwzięcia związane z odtworzeniem dowodzenia i łączności, postawieniem nowych zadań bojowych, rozpoznaniem skażeń, wyprowadzeniem wojsk z rejonów skażonych, zorganizowaniem oddziałów zbiorczych, akcją ewakuacyjno-ratunkową, zabiegami

specjalnymi i sanitarnymi, odtworzeniem dróg manewru; czas zakończenia realizacji przedsięwzięć; osoby odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć. Ponadto w planie podaje się sposób lokalizacji pożarów, zabezpieczenia w wodę i uzupełnienia materiałowo-technicznego.

Plan podpisują szef sztabu i szef oddziału operacyjnego, a zatwierdza go dowódca.

2. ODTWARZANIE DOWODZENIA

228. Odtworzenie systemu dowodzenia wojskami polega na przywróceniu jego sprawności. Jest ono jednym z podstawowych przedsięwzięć przywracania zdolności bojowej związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/, zwłaszcza po wykonaniu przez nieprzyjaciela uderzeń bronią masowego rażenia.

Odtwarzanie dowodzenia po uderzeniach bronią masowego rażenia opiera się na zasadach:

- wzajemnej zamienności punktów dowodzenia w każdym ogniwie oraz między niższymi i wyższymi szczeblami dowodzenia;
- tworzenia punktów dowodzenia z obezwładnionych ogniw dowodzenia, które utraciły zdolność do pracy, lecz zachowały część ludzi i środków łączności;
- tworzenie nowych punktów dowodzenia na miejsce zniszczonych.

229. W wypadku zniszczenia punktu dowodzenia, z którego dowodził dowódca, dowodzenie przejmują w kolejności następujące osoby: szef sztabu, zastępca dowódcy do spraw liniowych, osoby wyznaczone rozkazem.

230. Głównym sposobem odtwarzania, systemu dowodzenia na szczeblu związku operacyjnego /związku taktycznego/ jest przejęcie dowodzenia przez zapasowe stanowisko dowodzenia.

Zapasowe stanowisko dowodzenia przejmuje dowodzenie po ujawnieniu się, że stanowisko dowodzenia zostało zniszczone lub obezwładnione i jest niezdolne do pracy - nie czekając na rozkaz /sygnał/ szczebla nadrzędnego.

O przejęciu dowodzenia przez zapasowe stanowisko dowodzenia należy niezwłocznie meldować sztabowi nadrzędnemu i powiadomić o tym podwładnych, sąsiadów i tyłowe stanowiska dowodzenia.

231. W wypadku zniszczenia stanowiska dowodzenia i niemożności przejęcia dowodzenia przez zapasowe lub tyłowe stanowisko dowodzenia danego szczebla, dowodzenie może przejąć dowództwo wydzielone z nadrzędnego organu dowodzenia lub dowództwo szczebla niższego. W tym wypadku przejęcie dowodzenia następuje zazwyczaj na rozkaz /sygnał/ szczebla nadrzędnego.

Jeżeli jedno z dowództw podległych było wcześniej wyznaczone do przejęcia dowodzenia szczeblem nadrzędnym i posiada informacje o zniszczeniu jego punktów dowodzenia, to może przejąć dowodzenie samodzielnie, meldując o tym przełożonemu.

Sztab przejmujący dowodzenie informuje o tym podległe związki taktyczne /oddziały/ i dopilnowuje wykonania wcześniej postawionych im zadań.

Sztab wyznaczony do przejęcia dowodzenie powinien:

- znać aktualną sytuację i decyzję dowódcy szczebla nadrzędnego;
- posiadać dane łączności, a także odpowiednie tabele dowodzenia;
- znać sygnał przejęcia dowodzenia.

232. W wypadku odtwarzania dowództw związków operacyjnych /związków taktycznych/ w oparciu o grupy wydzielone z dowództw lub etatową grupę rezerwową organizowaną w okresie pokoju, a w toku działań pozostającą w odwodzie, nowo utworzony sztab powinien otrzymać od sztabu nadrzędnego dane o położeniu przejmowanych wojsk i ich zadaniu; o położeniu i zadaniach sąsiadów, aktualnym stanie systemu dowodzenia i łączności w podległych wojskach; aktualnym stanie zabezpieczenia materiałowo-technicznego.

233. W ramach odtwarzania dowodzenia należy: wyznaczyć kierownicze osoby funkcyjne dowództwa; nawiązać łączność z podległymi wojskami i przełożonym, zameldować przełożonemu o przejęciu dowodzenia, zebrać informacje o położeniu podległych wojsk; równocześnie należy odtwarzać komórki organizacyjne w następującej kolejności: operacyjne, rozpoznawcze, łączności, wojsk rakietowych i artylerii; ustalić zakres zadań poszczególnych komórek i kierowniczych osób funkcyjnych oraz metody pracy dowództw; ustalić liczbę, stan środków łączności i sys-

tem łączności, a następnie dokonać oceny i powziąć decyzję o organizacji systemu dowodzenia, nawiązać łączność współdziałania i ustalić położenie sąsiadów.

System łączności odtwarza się wszystkimi środkami łączności, przy czym w pierwszej kolejności należy przywrócić łączność z wojskami raketowymi, związkami taktycznymi /oddziałami/ pierwszego rzutu, oddziałami /pododdziałami/ wydzielonymi do likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia oraz z tyłami.

W wypadku gdy niemożliwe jest nawiązanie łączności z pododdziałami /przełożonym/ za pomocą środków technicznych, wysyła się do nich oficerów odtworzonego sztabu śmigłowcami lub innymi środkami ruchomymi. Oficerowie wysyłani do podwładnych powinni posiadać dokument upoważniający ich do działania w imieniu dowódcy, środki i dane łączności umożliwiające im nawiązanie łączności co najmniej o dwa szczeble niżej i inne niezbędne dokumenty dowodzenia.

Po przybyciu oficerów sztabu do podległych wojsk i zebraniu przez nich danych o sytuacji meldują przełożonemu te dane, a także o wszystkich wydanych w imieniu dowódcy zarządzeniach.

3. ZWALCZANIE SYSTEMÓW DOWODZENIA NIEPRZYJACIELA

234. Podstawę do organizacji i realizacji przedsięwzięć zwalczania systemów dowodzenia nieprzyjaciela stanowi decyzja dowódcy. Dowódca określa w niej, jakie elementy systemów dowodzenia należy niszczyć uderzeniami broni jądrowej,

ogniem artylerii, lotnictwem, desantami powietrznymi, oddziałami rajdowymi, grupami specjalnymi i innymi środkami oraz jakie elementy systemów obezwładniać środkami radioelektronicznymi w poszczególnych okresach operacji /walki/.

235. Zwalczaniem systemów dowodzenia kieruje szef sztabu. Określa on: kolejność i sposób wykonania zadań; elementy systemów dowodzenia, które należy rozpoznawać, niszczyć lub obezwładniać; czas /okres/ ich niszczenia lub obezwładniania.

Bezpośrednim organizatorem zwalczania systemów dowodzenia nieprzyjaciela jest oddział operacyjny. Powinien on:

- uzgodnić z oddziałem rozpoznawczym sposób rozpoznania systemów dowodzenia w celu ustalenia miejsc rozmieszczenia punktów dowodzenia, zasad eksploatacji poszczególnych elementów systemu oraz podstawowych charakterystyk taktyczno-technicznych środków radioelektronicznych;

- dokonać oceny systemów dowodzenia i ustalić najważniejsze ogniwa, których zniszczenie w największym stopniu obniża efektywność dowodzenia wojskami, a zwłaszcza użycia przez nieprzyjaciela broni jądrowej, lotnictwa i artylerii;

- wspólnie z szefami rodzajów wojsk i przedstawicielami lotnictwa dokonać doboru określonych sił i środków, a także sposobów niszczenia lub obezwładniania poszczególnych elementów systemów dowodzenia;

- przygotować dane niezbędne dowódcy do powzięcia decyzji o niszczeniu systemów dowodzenia;

- opracować i przekazać zadania wykonawcom;
- koordynować oddziaływanie ogniowe na systemy dowodzenia nieprzyjaciela z oddziaływaniem radioelektronicznym;
- składać meldunki i sprawozdania sztabowi nadrzędnemu oraz systematycznie informować sztaby podległe, współdziałające i sąsiednie o rezultatach niszczenia systemów dowodzenia.

Za realizację niszczeń systemów dowodzenia uderzeniami jądrowymi i ogniem artylerii odpowiada bezpośrednio szef wojsk raketowych i artylerii. Współdziałając ze sztabem i przedstawicielami lotnictwa, zgodnie z decyzją dowódcy, precyzuje on siły i środki dla realizacji tych zadań i kontroluje ich wykonanie.

Organem wykonawczym sztabu w zakresie organizowania obezwładnienia radioelektronicznego środków wykorzystywanych w systemach dowodzenia i kierowania tym obezwładnieniem jest oddział /wydział/ walki radioelektronicznej, a w związkach taktycznych - wydział operacyjny.

Powinien on:

- zapewnić - we współdziałaniu z oddziałem rozpoznawczym - napływ z rozpoznania radioelektronicznego informacji o środkach radioelektronicznych nieprzyjaciela niezbędnych do prowadzenia zakłóceń;
- dokonać oceny środków i systemów radioelektronicznych nieprzyjaciela jako obiektów obezwładniania radioelektronicznego;
- opracować dokumenty niezbędne do racjonalnego wyko-

rzystania środków zakłóceń;

- kierować obezwładnieniem radioelektronicznym środków pracujących w systemie dowodzenia nieprzyjaciela.

236. Przedsięwzięcia w zakresie zwalczania systemów dowodzenia realizowane przez sztab uwidacznia się na mapie z naniesioną na nią decyzją dowódcy. Ponadto niektóre z tych przedsięwzięć uwzględnia się w planach użycia rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk w zakresie ich dotyczącym oraz w planie walki radioelektronicznej.

4. ZMIANA PODPORZĄDKOWANIA WOJSK

237. W toku działań bojowych może być dokonywana zmiana podporządkowania związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/ będących zarówno w pierwszym rzucie, jak i w drugim rzucie /odwodzie/.

W tym celu sztab nadrzędny na podstawie decyzji dowódcy opracowuje zarządzenie o zmianie podporządkowania.

W zarządzeniu o zmianie podporządkowania dla dowódcy, który ma przekazać związek /oddział/ innemu dowódcy, podaje się: jaki związek operacyjny /związek taktyczny, oddział/, z jakimi siłami i środkami, kiedy, gdzie i komu przekazać; w jaki sposób dokonać przekazania związku /oddziału/; termin przesłania do sztabu nadrzędnego protokołu przekazania związku /oddziału/.

Podobnej treści zarządzenie o zmianie podporządkowania otrzymuje również dowódca związku, któremu podporządkowuje

się część sił innego związku.

W przypadku dokonywania zmiany podporządkowania związku /oddziału/ będącego w drugim rzucie /odwodzie/, a zwłaszcza w marszu, w zarządzeniu należy podać drogi marszu do rejonu, w którym ma nastąpić przekazanie danego związku /oddziału/.

238. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego/ na podstawie zarządzenia sztabu nadrzędnego lub decyzji dowódcy opracowuje zarządzenie o zmianie podporządkowania dla wychodzącego z podporządkowania związku /oddziału/, w którym określa: od kiedy, gdzie i komu zostanie on podporządkowany; jakie siły i środki, w jakim rejonie i do czyjej dyspozycji pozostawić; sposób zabezpieczenia materiałowo-technicznego; miejsce, termin i sposób zameldowania się u dowódcy, któremu zostaje podporządkowany; ewentualne drogi marszu do rejonu, w którym ma być podporządkowany.

Zarządzenie o zmianie podporządkowania podpisują dowódca i szef sztabu.

239. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego/, któremu podporządkowuje się nowy związek /oddział/, powinien uzyskać od sztabu przekazującego informacje dotyczące charakteru wykonywanego przez ten związek zadania, położenia i stanu ukończenia, a następnie dokonać oceny tych informacji, sprecyzować i zameldować dowódcy wnioski dotyczące możliwości i sposobu użycia podporządkowanego związku /oddziału/.

Na podstawie decyzji dowódcy opracowuje zarządzenie wstępne

lub bojowe i wraz z dokumentami niezbędnymi do zapewnienia dowodzenia i współdziałania przekazuje podporządkowanemu związkowi /oddziałowi/ przez delegowanego przedstawiciela /oficera kierunkowego/ sztabu.

Gdy podporządkowany związek jest z armii innej narodowości, wówczas sztab, któremu się go podporządkowuje, wysyła do niego zazwyczaj grupę operacyjną wraz z niezbędnymi dokumentami dowodzenia i współdziałania opracowanymi w języku rosyjskim.

Przedstawiciel sztabu przekazującego i przedstawiciel sztabu przyjmującego dany związek /oddział/ sporządzają w trzech egzemplarzach protokołów przekazania /przyjęcia/, w którym ujmują: charakter wykonywanego zadania, stan ukończenia w związku /oddziale/ ludzi, poszczególnych rodzajów uzbrojenia, sprzętu technicznego i w środków materiałowych, stan dodatkowo przekazywanych środków materiałowych i urządzeń i inne niezbędne dane.

Przedstawiciel /dowódca grupy operacyjnej/ sztabu, któremu został podporządkowany dany związek /oddział/, informuje dowódcę tego związku /oddziału/ o charakterze zadania wykonywanego przez szczebel nadrzędny, a także o aktualnej sytuacji przed jego frontem oraz o składzie imiennym kierowniczych osób funkcyjnych dowództwa, któremu został podporządkowany.

240. Dowódca związku /oddziału/ podporządkowanego zobowiązany jest przesłać meldunek bojowy /a jeśli jest to możliwe, to złożyć go osobiście/ nowemu przełożonemu.

Dowódca, któremu został podporządkowany dany związek /oddział/, powinien w jak najkrótszym czasie nawiązać bezpośredni kontakt z dowódcą podporządkowanego związku /oddziału/.

5. UZUPEŁNIANIE STRAT W CZASIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH

241. Uzupełnianie strat w stanie osobowym i sprzęcie bojowym jest jednym z elementów odtwarzania i utrzymania zdolności bojowej wojsk na polu walki i ma na celu stworzenie warunków do pomyślnego prowadzenia działań bojowych. Uzupełnienie strat przeprowadza się sposobem awaryjnym, bieżącym i kompleksowym.

Sposobem awaryjnym uzupełnia się oddziały /związki taktyczne/ grupami specjalistów wojskowych w czasie mobilizacji oraz na drogach marszu w toku przegrupowywania na obszarze kraju.

Sposobem bieżącym uzupełnia się oddziały /związki taktyczne/ grupami, pojedynczymi specjalistami i załogami /obsługami/ w celu wyrównania codziennych strat podczas działań bojowych.

Sposobem kompleksowym uzupełnia się związki operacyjne /związki taktyczne/ w drodze wymiany /zastępowania/ wyeliminowanych z walki związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ i sztabów analogicznymi, w pełni uzbrojonymi i wyposażonymi w sprzęt techniczno-bojowy jednostkami wojskowymi /sztabami/.

242. Sztab związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ jest głównym organizatorem uzupełniania strat w związkach taktycznych /oddziałach, pododdziałach/ zgodnie z decyzją dowódcy.

Do realizacji tego zadania sztab powinien:

- znać wytyczne dowódcy i sztabu nadrzędnego w zakresie uzupełniania strat i odtwarzania zdolności bojowej;
- znać aktualne ukończenie związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ i ich stopień zdolności bojowej;
- przewidywać zmiany w ukończeniu związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ oraz możliwości ich uzupełnienia;
- planować uzupełnianie strat i odtwarzanie zdolności bojowej, związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów i kierować nimi;
- wydawać zarządzenia związkom operacyjnym /związkom taktycznym, oddziałom, pododdziałom/ w zakresie uzupełniania strat i odtwarzania zdolności bojowej;
- organizować pracę frontowego, armijnego, dywizyjnego i brygadowego punktu rozdzielczego /FPRd, APRd, DPRd, BPRd/;
- przedstawiać meldunki sztabowi nadrzêdnemu, informować dowódców i sztaby podległych związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ oraz szefów rodzajów wojsk i służb o sytuacji w zakresie uzupełniania strat i odtwarzania zdolności bojowej;
- kontrolować przebieg uzupełniania strat i odtwarzania

zdolności bojowej w związkach taktycznych /oddziałach, pododdziałach/ i udzielać im pomocy.

243. Szef sztabu związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ ponosi pełną odpowiedzialność za organizację oraz planowanie uzupełniania strat i odtwarzania zdolności bojowej związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/.

Koordynatorem w ramach sztabu związku operacyjnego w zakresie uzupełniania strat jest oddział organizacyjny i uzupełnień oraz oddział kadr. W związkach taktycznych - - wydział organizacyjno-ewidencyjny i wydział kadr; w oddziale - szef sztabu.

244. Bezpośrednim organizatorem w zakresie uzupełniania strat stanem osobowym i środkami transportowymi w związkach operacyjnych /związkach taktycznych/ jest dowódca oddziału /pododdziału/ zapasowego, natomiast wykonawcą - komendant FPRd /APRd, DPRd, BPRd/, który podlega dowódcy oddziału /pododdziału/ zapasowego i wykonuje jego polecenia w zakresie organizowania, kierowania i uzupełniania strat w związkach taktycznych /oddziałach/.

6. KONTROLA DZIAŁAŃ BOJOWYCH

245. Celem kontroli jest zapewnienie terminowego i dokładnego wykonania przez wojska zadań bojowych oraz uzyskania obrazu rzeczywistego stanu przebiegu działań i osiągniętych rezultatów walki. Kontrolę w razie potrzeby łączy się

z udzielaniem pomocy podległym dowódcom i sztabom w organizowaniu działań bojowych, utrzymaniu gotowości bojowej wojsk i realizacji zasadniczych zadań.

Kontrolę należy przeprowadzać stale. Powinna ona zapobiegać powstawaniu niedociągnięć. Przede wszystkim sprawdza się przygotowanie, przebieg realizacji i wykonanie tych zadań bojowych, które decydują o osiągnięciu celów działań bojowych.

246. Za organizację i przeprowadzanie kontroli odpowiada szef sztabu.

Kontrolę organizuje i przeprowadza oddział operacyjny wspólnie z oficerami innych oddziałów sztabu, szefostw rodzajów wojsk i służb oraz organów politycznych.

247. W czasie kontroli sprawdza się:

- gotowość dyżurnych oddziałów i pododdziałów rakiet /lotnictwa/ do startu rakiet /samolotów/;
- terminowość otrzymania przez podwładnych zadań bojowych, wytycznych do organizacji współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych oraz prawidłowość ich zrozumienia;
- treść decyzji powziętych przez podwładnych i ich zgodność z zadaniem bojowym postawionym związkowi operacyjnemu /związkowi taktycznemu, oddziałowi, pododdziałowi/;
- prawidłowość opracowania i zorganizowania przez podległych dowódców współdziałania, wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych i pracy partyjno-politycznej;

- przygotowanie wojsk do działań i gotowość do ich rozpoczęcia w ustalonych terminach;
- przestrzeganie ustalonych zasad skrytego dowodzenia wojskami i dyscypliny radiowej;
- wykonanie przez wojska zadań bojowych;
- terminowość składania przez sztaby podległych wojsk meldunków, ich obiektywność i wiarygodność;
- trwałość łączności.

Kontrolowanie organizacji współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych polega przede wszystkim na sprawdzeniu: gotowości wojsk do obrony przed bronią masowego rażenia oraz ich umiejętności działania w celu maksymalnego wykorzystania skutków użycia własnej broni jądrowej; dokładności i terminowości realizacji przedsięwzięć w zakresie rozpoznania; przestrzegania ustalonych zasad maskowania; zaopatrzenia wojsk w środki materiałowe, znajomości sygnałów i sposobów współdziałania.

248. Istnieją następujące sposoby kontroli: wyjazd dowódcy i innych osób funkcyjnych do wojsk; rozmowy za pomocą technicznych środków łączności; studiowanie nadsyłanych dokumentów bojowych; obserwacja działań bojowych; fotografowanie lotnicze; nasłuch rozmów i przekazywanych tekstów podległych sztabów.

Najskuteczniejszym sposobem kontroli jest osobiste sprawdzanie przez dowódcę, szefa sztabu i inne osoby funkcyjne działalności podległych wojsk i sztabów. Wyjazd osób funk-

cyjnych do wojsk, aby je skontrolować organizuje się na zarządzenie dowódcy lub szefa sztabu.

249. Oficerowie wyjeżdżający na kontrolę do wojsk powinni być dokładnie przygotowani do wykonywania swoich zadań i zdolni do udzielenia pomocy wojskom i sztabom. W razie wykrycia niedociągnięć kontrolujący powinien zameldować o nich dowódcy lub szefowi sztabu kontrolowanego związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ i uczynić wszystko, aby je usunąć. Jeżeli kontrolujący stwierdzi, że wojska potrzebują pomocy nadrzędnego dowódcy, powinien natychmiast zameldować o tym dowódcy, który go wysłał.

250. Kontrolę sposobem rozmowy za pomocą technicznych środków łączności i studiowania przedstawionych dokumentów bojowych prowadzą wszystkie osoby funkcyjne w ramach obowiązków służbowych.

251. Kontrola przeprowadzana sposobem obserwowania działań wojsk z powietrza lub z punktów obserwacyjnych /posterunków radiolokacyjnych i punktów naprowadzania/ umożliwia sprawdzanie danych o położeniu i działaniach wojsk i wykonania przez nie zadań bojowych.

Zależnie od sytuacji i zadań wykonywanych przez wojska, obserwację mogą prowadzić wyznaczeni oficerowie z samolotów i śmigłowców. Podaje im się obiekty i zadania kontroli, czas odlotu i powrotu oraz sposób przekazywania wyników kontroli.

252. Zdjęcia lotnicze wykonuje się w celu ustalenia jakości maskowania wojsk i obiektów, przebiegu działań bojowych

i położenia wojsk w określonym czasie. Szczególnie ważne jest robienie zdjęć lotniczych w celu ustalenia rezultatów uderzeń jądrowych.

253. Nasłuch prowadzonych rozmów i przekazywanych informacji za pomocą radiowych i radioliniowych środków łączności ma na celu skontrolowanie przestrzegania zasad skrytego dowodzenia wojskami, dyscypliny i ciszy radiowej oraz stopnia realizacji zadań przez wojska.

O wszystkich wykrytych wykroczeniach przeciw zasadom skrytego dowodzenia wojskami melduje się natychmiast szefowi sztabu.

254. Do kontroli wyznacza się kompetentnych i dobrze przygotowanych oficerów, zgodnie z ich specjalnościami.

Wyniki kontroli oraz treść wydanych wytycznych dla usunięcia stwierdzonych niedociągnięć zapisuje się w zeszytach pracy lub nanosi na mapę roboczą osoby prowadzącej kontrolę, a następnie melduje się dowódcy lub szefowi sztabu.

Rozdział VIII

DOKUMENTY BOJOWE

1. PRZEZNACZENIE I PODZIAŁ DOKUMENTÓW BOJOWYCH

255. Dokumentami bojowymi nazywamy wszelkie informacje utrwalone w formie graficznej, pisemnej lub na taśmach magnetofonowych i perforowanych, albo w postaci fotogramów i zdjęć, dotyczące planowania, organizowania i prowadzenia działań bojowych oraz przegrupowania i rozmieszczenia związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/.

256. Dokumenty bojowe zależnie od treści i przeznaczenia, dzielą się na: dokumenty dowodzenia wojskami, dokumenty sprawozdawczo-informacyjne i dokumenty pomocnicze.

Dokumenty dowodzenia wojskami zawierają informacje dotyczące planowania działań bojowych, zadań postawionych wykonawcom oraz kontroli ich wykonania. Należą do nich: dyrektywy operacyjne i tyłowe, rozkazy operacyjne, bojowe i tyłowe; zarządzenia: wstępne, bojowe, użycia rodzajów wojsk, zabezpieczenia działań bojowych, łączności, pracy partyjno-politycznej, służby porządkowo-ochronnej i inne; mapy decyzyj dowódcy, mapy robocze osób funkcyjnych oraz inne plany użycia i działania wojsk i zabezpieczenia działań bojowych.

Dokumenty sprawozdawczo-informacyjne zawierają informa-

cje o: sytuacji i położeniu wojsk, powziętej przez dowódcę decyzji; realizacji zadań bojowych, a także o stanie ukończenia, zaopatrzenia, stratach wojsk własnych i nieprzyjaciela itp. Należą do nich: meldunki /bojowe, rozpoznawcze, łączności i inne/, sprawozdania /operacyjne, łączności, tyłowe i inne/, dzienniki działań bojowych, mapy sprawozdawcze i informacyjne, komunikaty rozpoznawcze i inne.

Dokumenty pomocnicze zawierają informacje i obliczenia uzasadniające decyzje oraz dane uzupełniające związane z dowodzeniem. Należą do nich różnego rodzaju notatki, obliczenia, tabele, wykresy, wykazy, zestawienia, zapotrzebowania, rozdzielniki, szkice i inne.

2. ZASADY OPRACOWYWANIA DOKUMENTÓW BOJOWYCH

257. Każdy dokument bojowy powinien być zwięzły, jasny, wiarygodny, komunikatywny oraz terminowo opracowany i przekazany wykonawcy.

258. Dokumenty bojowe wykonuje się w ściśle określonej liczbie egzemplarzy niezbędnej do dowodzenia wojskami.

Każdy dokument bojowy powinien być opatrzony klauzulą tajności, mieć numer egzemplarza, ponumerowane strony, nazwę, podpisy i dane wykonawcze.

Dokumenty bojowe wysyłane do podwładnych, przełożonych oraz sztabów współdziałających i sąsiadów powinny ponadto mieć: nazwę dokumentu, nazwę adresata, rozdzielnik, termin wysłania i otrzymania dokumentu.

259. Klauzulę tajności wpisuje się w prawym górnym rogu dokumentu. Pod klauzulą tajności wpisuje się numer egzemplarza.

W pisemnych dokumentach bojowych nazwę dokumentu, nazwę związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/ wydającego dokument, numer porządkowy dokumentu, nazwę i miejsce rozmieszczenia punktu dowodzenia, datę i godzinę podpisania dokumentu, skalę i rok wydania mapy pisze się w linii ciągłej w górnej części dokumentu.

Na telegramach /telefonogramach, radiogramach/ zamiast nazwy adresata podaje się kryptonim węzła łączności /stacji/, któremu powinien być przekazany telegram i sygnał rozpoznawczy osoby funkcyjnej, do której jest adresowany.

260. Wszystkie egzemplarze dyrektywy operacyjnej, rozkazu operacyjnego /bojowego/, zarządzenia bojowego i meldunku bojowego zawierającego decyzję dowódcy podpisują dowódca i szef sztabu; muszą one być opatrzone pieczęcią związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/.

Jeśli wysyła się dokumenty bojowe, które mają podpisany tylko pierwszy egzemplarz, to wszystkie egzemplarze uwierzytelnia szef odpowiedniego oddziału /zarządu, wydziału/ lub oficer opracowujący dokument. Wszystkie poprawki w dokumencie powinny być uwierzytelnione przez osobę podpisującą.

Adnotację o opracowaniu dokumentu wpisuje się w lewym dolnym rogu dokumentu podając w niej ilość wykonanych

egzemplarzy, do kogo /gdzie/ zostały skierowane poszczególne egzemplarze dokumentu, opracowującego dokument z podaniem stopnia i nazwiska, inicjały maszynistki /kreślarza/, datę wykonania i numer z dziennika ewidencji opracowanych /wydrukowanych/ dokumentów.

261. Na dokumencie wysyłanym do kilku adresatów, liczbę wydrukowanych egzemplarzy i rozdzielnik podaje się tylko na egzemplarzu pozostającym w aktach sztabu. Rozdzielnik zatwierdzony przez szefa sztabu umieszcza się wówczas na odwrocie ostatniej strony dokumentu.

W rozdzielniku oprócz adresatów podaje się również, kto powinien zapoznać się z dokumentem na miejscu oraz czas wysłania dokumentu i otrzymania go przez adresata.

Datę i godzinę otrzymania dokumentu wpisuje natychmiast po otrzymaniu adresat lub osoba, która otrzymała pakiet z dokumentem. Osoba wysyłająca dokument odnotowuje datę i godzinę otrzymania go przez adresata po otrzymaniu od niego potwierdzenia odbioru dokumentu.

262. Podczas opracowywania pisemnych dokumentów bojowych należy przestrzegać następujących zasad:

- nazwy miejscowości aglomeracji, oceanów, mórz, jezior, rzek itp. pisać dużymi literami w pierwszym przypadku i w razie konieczności podawać przy nich współrzędne siatki kilometrowej;

- wyliczanie miejscowości i przedmiotów terenowych oznaczających rejony rozmieszczenia /rubieże, odcinki/ wojsk własnych zaczynać od prawego skrzydła /z prawa na lewo/,

a wojsk nieprzyjaciela od jego lewego skrzydła /z lewa na prawo/;

- rejonu obrony i rozmieszczenia wojsk oznaczać nie mniej niż trzema punktami, a pasy obrony - nie mniej niż czterema punktami, zaczynając od prawego punktu na przednim skraju; rubieże i kierunki oznaczać nie mniej niż dwoma punktami;

- linie rozgraniczenia podawać zaczynając od prawej i oznaczać punktami od tyłu w kierunku nieprzyjaciela, a podczas wychodzenia z walki i wycofywania - do przodu w kierunku wycofywania; w natarciu linie rozgraniczenia podaje się na całą głębokość zadania bojowego, a w obronie - na maksymalny zasięg artylerii związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; jeśli dany punkt nie należy do określonego pasa lub rejonu, przed jego nazwą podaje się /wył./;

- położenie małych miejscowości i przedmiotów terenowych odnosić do położenia większych miejscowości podając odległość od nich i kierunek lub według siatki kilometrowej;

- brzegi rzek, kanałów, jezior i zalewów, stoki wzgórz, skraje lasów i miejscowości oznaczać według stron świata;

- kierunki /natarcia, głównego uderzenia, marszu/ podawać od przedniego skraju /rubieży ataku, rubieży wprowadzenia do walki/;

- w tekście używać tylko ustalonych skrótów nazw;

- liczbę związków operacyjnych /taktycznych, oddziałów, pododdziałów/ oznaczać słownie /np. dwie DZ/; w tabelach

stosunku sił i obliczeniach - liczbami /np. DZ - 5/; numeryzację rzutów ugrupowania operacyjnego /bojowego/ pisać słownie.

263. Podczas opracowywania graficznych dokumentów bojowych należy przestrzegać następujących zasad:

- położenie wojsk własnych, ich zadania i działania oznaczać kolorem czerwonym, oprócz wojsk rakietowych, artylerii, obrony przeciwlotniczej, inżynierskich, chemicznych, radiotechnicznych, drogowych, kolejowych i łączności, które oznacza się kolorem czarnym; oddziały zmilitaryzowane oznaczać kolorem brązowym;

- położenie i działanie wojsk nieprzyjaciela oznaczać kolorem niebieskim;

- opisy dotyczące wojsk własnych wykonywać kolorem czarnym, a dotyczące nieprzyjaciela - niebieskim;

- do rysowania informacji dotyczących położenia i działania wojsk własnych i nieprzyjaciela stosować znaki taktyczne i skróty obowiązujące w Siłach Zbrojnych PRL. Linie rozgraniczenia /styki/ między związkami operacyjnymi /związkami taktycznymi, oddziałami i pododdziałami/ nieprzyjaciela oznaczać znakami umownymi stosowanymi w siłach zbrojnych państw NATO; w wypadku stosowania innych znaków i skrótów należy podać ich objaśnienie;

- źródła otrzymania danych o nieprzyjacielu oznaczać kolorem czarnym;

- datę i godzinę otrzymania danych o nieprzyjacielu pisać pod oznaczeniem ich źródła;

- wiadomości wymagające sprawdzenia oznaczać znakiem zapytania;

- jeżeli nanosi się na mapę /szkic/ kilka położów wojsk w różnym czasie, dla ich rozróżnienia podcieniowuje się je różnymi kolorami lub oznacza kreskami, krzyżykami itp., opisując czas /godzinę, dzień miesiąca i miesiąc/ każdego położenia.

264. Dokumenty bojowe oznaczone odpowiednimi hasłami pilności opracowuje się:

- hasłem "Powietrze" "Воздух" - na specjalnych drukach telegramów /szyfrogramów/ lub na pojedynczych rejestrowanych arkuszach papieru oznaczonych czerwonym paskiem wzdłuż lewego brzegu i naniesionych w górnym prawym rogu umówionym znakiem z literą "P/B/";

- hasłem "Samolot" "Самолет" - na specjalnych drukach telegramów /szyfrogramów/ lub na pojedynczych rejestrowanych arkuszach papieru oznaczonych niebieskim paskiem wzdłuż lewego brzegu i naniesionym w górnym prawym rogu umówionym znakiem z literą "S/C/";

- hasłem "Poza kolejnością" "Внеочередная" - na normalnych drukach telegramów /szyfrogramów/ lub na pojedynczych rejestrowanych arkuszach papieru;

- hasłem "Pilny" "Срочная" - na normalnych blankietach telegramów /szyfrogramów/ lub na pojedynczych rejestrowanych arkuszach papieru.

Hasła i adresy telegramów "Poza kolejnością" i "Pilny" wpisuje nadawca do odpowiednich rubryk druków telegramów

/szyfrogramów/, a jeśli telegram został opracowany na pojedynczych arkuszach papieru - hasło i adres wpisuje się nad tekstem.

Hasło telegramu może być wpisane przez nadawcę w pełnym brzmieniu lub skrócie /jednolitym we wszystkich armiach zaprzyjaźnionych/:

- "Powietrze" /"Воздух "/	- "WZD" /"ВЗД"/
- "Samolot" /"Самолет"/	- "SML" /"СМЛ"/
- "Poza kolejnością" /Внеочередная "/	- "WN" /"ВН"/
- "Pilny" /"Срочная"/	- "SR" /"СР"/

Wszystkie pozostałe informacje bojowe i służbowe opracowuje się na rejestrowanych drukach lub pojedynczych arkuszach papieru.

Na kopertach przesyłanych dokumentów podaje się skrót poszczególnych haseł obowiązujących przy przekazywaniu telegramów /np. rodzaj "WN", "SR"/.

Dyrektywy operacyjne, rozkazy i meldunki bojowe umieszcza się w oddzielnych kopertach i dostarcza przez oficerów sztabu za potwierdzeniem odbioru na kopercie lub w rejestrze.

Na pakietach z innymi dokumentami bojowymi, które mają być przekazane do rąk własnych adresata, odnotowuje się "Osobiście".

265. Wszystkie dokumenty bojowe oraz dokumenty z zakresu bieżącej korespondencji niejawnej opracowuje się i przechowuje zgodnie z obowiązującymi przepisami.

266. Dokumenty bojowe przesyłane do sztabu Zjednoczonych Sił Zbrojnych, sztabów generalnych /głównych/ armii państw Układu Warszawskiego oraz do sztabów związków operacyjnych i związków taktycznych armii sojusznicznych działających w składzie koalicyjnym opracowuje się w języku rosyjskim.

3. MAPY ROBOCZE

267. Mapy robocze są ważnymi - a na szczeblach taktycznych i w warunkach ograniczonego czasu na przygotowanie działań bojowych na wszystkich szczeblach dowodzenia - podstawowymi dokumentami bojowymi. Mapę roboczą prowadzi osobiście każdy oficer dowództwa, nanosząc na nią wyłącznie te informacje, które są mu niezbędne do realizacji zadań, wynikających z obowiązków służbowych. Decyzję dowódcy nanosi się jedynie na mapy robocze dowódcy, szefa sztabu, szefa oddziału operacyjnego i osoby kierującej pracą na zapasowym stanowisku dowodzenia.

268. Mapa robocza dowódcy, szefa sztabu i szefa oddziału operacyjnego powinna zawierać informacje dotyczące: aktualnego położenia wojsk nieprzyjaciela i oceny możliwego charakteru jego działania; aktualnego położenia wojsk własnych; decyzji przełożonego i innych informacji wynikających z aktualnej sytuacji na danym szczeblu dowodzenia; ugrupowania i zadania sąsiadów o jeden szczebel niżej lub równorzędnego szczebla dowodzenia; ugrupowania bojowego podległych wojsk do działań bojowych; zadań pierwszego i drugiego rzutu;

planowanych rejonów uderzeń jądrowych i lotnictwa; zadań odwodów ogólnowojskowych i specjalnych oraz rozmieszczenia punktów dowodzenia.

Ponadto na mapie tej przedstawia się w niezbędnym zakresie zagadnienia współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych oraz inne dane.

269. Mapa robocza szefa wydziału walki radioelektronicznej powinna zawierać informacje dotyczące: aktualnego położenia obiektów radioelektronicznych nieprzyjaciela i ocenę możliwego charakteru działania; aktualnego położenia oddziałów /pododdziałów/ obezwładniania radioelektronicznego; sektorów i rejonów, w których nie wolno prowadzić zakłóceń i rozmieszczać środków radioelektronicznych; obiektów osłanianych przed uderzeniami z powietrza.

270. Mapa robocza szefa oddziału rozpoznawczego powinna zawierać informacje dotyczące: aktualnego położenia i charakteru działań nieprzyjaciela, ocen jego ugrupowania oraz możliwego działania; linii rozgraniczenia, zarysu linii styczności wojsk własnych z nieprzyjacielem bez podawania numeracji i zadań wojsk własnych; pasów rozpoznania, rejonów rozmieszczenia własnych pododdziałów rozpoznawczych; realizowanych i planowanych przedsięwzięć rozpoznania środkami własnymi, przełożonego i sąsiadów w okresie przygotowania i prowadzenia działań bojowych.

271. Mapa robocza szefa wojsk łączności powinna zawierać informacje dotyczące: ogólnego przebiegu rubieży styczności wojsk; pasa działania, rozmieszczenia własnych punktów

dowodzenia, przełożonego, sąsiadów oraz wojsk wspierających i współdziałających, a także rejonów planowanych do rozmieszczenia punktów dowodzenia; organizacji łączności radiolinijowej i przewodowej; rozmieszczenia elementów wojskowej poczty polowej, lotnisk i lądowisk, wykorzystywanych przez organy wojskowej poczty polowej.

272. Mapa robocza szefa oddziału organizacyjnego i uzupełnień powinna zawierać informacje dotyczące: rubieży styczności oraz położenia zasadniczych elementów ugrupowania wojsk własnych i nieprzyjaciela; rejonów uderzeń jądrowych wykonanych przez nieprzyjaciela oraz stref zniszczeń i skażeń mających wpływ na straty wojsk oraz organizację systemu uzupełnienia strat; rozmieszczenia elementów, organów i jednostek wchodzących w skład systemu uzupełnienia strat na szczeblu związku operacyjnego oraz podległych i podporządkowanych wojsk; planowanego kierunku /rejonu/ przesunięcia jednostek zapasowych w toku operacji; przewidywanych strat w toku operacji oraz źródeł i możliwości uzupełnienia związków operacyjnych /taktycznych/; rejonów podtrzymywania gotowości bojowej /uzupełnienia/ jednostek wojskowych; systemu łączności z nadrzędnymi i podległymi oraz współdziałającymi organami systemu uzupełnienia strat wojsk; rozmieszczenia SD i TSD danego i wyższego szczebla dowodzenia oraz podległych i podporządkowanych wojsk.

273. Mapa robocza szefa wojsk rakietowych i artylerii /szefa artylerii/ powinna zawierać informacje dotyczące: aktualnego położenia nieprzyjaciela i jego obiektów /celów/,

które powinny być niszczone /obezwładniane/ uderzeniami jądrowymi i ogniem artylerii; linii rozgraniczenia oraz rubieży zadań związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/, rubieży i czasu wprowadzenia do bitwy /walki/ drugiego rzutu /wykonania przeoiwuderzenia - kontrataku/; zadań wykonywanych przez wojska rakietowe i artylerię oraz lotnictwo szczebla nadrzędnego na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; zarys pierwszorzutowych związków operacyjnych /związków taktycznych, odwodów/ z uwzględnieniem ugrupowania o jeden szczebl niżej; ugrupowania wojsk rakietowych i artylerii /do dywizjonu, a dyżurne pododdziały - do baterii startowej włącznie/; zadań wojsk rakietowych /z podaniem numerów celów, mocy ładunków jądrowych, rodzaju i wysokości wybuchów, liczby rakiet przeznaczonych do porażenia obiektu, czasu wykonania uderzeń i wykonawców/; minimalnych i maksymalnych zasięgów oddziałów rakiet oraz maksymalnych zasięgów artylerii; planowanego przesunięcia wojsk rakietowych i artylerii w toku działań bojowych ze wskazaniem dróg marszu, czasu rozpoczęcia przesunięcia i gotowości do działań w nowym rejonie; zadań odwodu przeciwpancerne; rejonów wykonywanych własnych uderzeń jądrowych /ognia artylerii/ i wykonanych uderzeń jądrowych nieprzyjaciela; rejonu rozmieszczenia polowej, technicznej bazy rakietowej; stref zniszczeń, skażeń i zakażeń, stanowisk dowodzenia, tyłowego stanowiska dowodzenia danego szczebla dowodzenia i stanowiska dowodzenia tych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów/, do których są przydzielone lub które wspierają związki taktyczne

/oddziały, pododdziały/ wojsk rakietowych i artylerii; elementów tyłowych, zabezpieczenia i współdziałania z innymi rodzajami wojsk i służb.

274. Mapa robocza szefa wojsk /szefa/ obrony przeciwlotniczej powinna zawierać informacje dotyczące: prawdopodobnego charakteru działań środków napadu powietrznego nieprzyjaciela; zarysu aktualnego położenia nieprzyjaciela oraz szczegółowo aktualnego położenia i działania jego sił i środków napadu powietrznego; zarysu aktualnego położenia bronionych elementów ugrupowania operacyjnego /bojowego/ związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; linii rozgraniczenia oraz rubieży zadań związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; rubieży i czasu wprowadzenia do bitwy /walki/ drugiego rzutu /wykonania przeciwuderzenia - kontrataku/, ugrupowania sił i środków obrony przeciwlotniczej szczebla nadrzędnego mających wpływ na obronę przeciwlotniczą aktualnych i planowanych rejonów rozwinięcia organicznych i przydzielonych oddziałów /pododdziałów/ wojsk obrony przeciwlotniczej; systemu ognia, w tym średnie zasięgi ognia oddziałów rakiet przeciwlotniczych; systemu rozpoznania, w tym średnie zasięgi środków rozpoznania radiolokacyjnego; systemu dowodzenia, współdziałania i zaopatrzenia oddziałów /pododdziałów/ obrony przeciwlotniczej; rejonów wykonanych uderzeń jądrowych przez nieprzyjaciela oraz stref zniszczeń i skażeń; aktualnego stanu gotowości bojowej i stanu zaopatrzenia oddziałów /pododdziałów/ w amunicję i rakiety przeciwlotnicze; oraz rejonu rozmieszczenia polowej technicznej bazy rakiet przeciwlotniczych /tylko na

szczeblach operacyjnych;/; niezbędnych kalkulacji czasowych.

275. Mapa robocza szefa /saperów/ wojsk inżynieryjnych powinna zawierać informacje dotyczące: zarysu rubieży styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela, a szczegółowo rozbudowy inżynieryjnej terenu oraz systemów zapór i przeszkód inżynieryjnych wojsk własnych i nieprzyjaciela; położenia oddziałów i pododdziałów inżynieryjnych nieprzyjaciela oraz rejonów i treści wykonywanych przez nie zadań inżynieryjnych; właściwości terenu i jego infrastruktury po stronie własnej i nieprzyjaciela, szczególnie w odniesieniu do: warunków ruchu i manewru, organizacji przepraw przez przeszkody wodne, rozbudowy inżynieryjnej terenu, maskowania operacyjnego itp.; aktualnego położenia i stanu ukończenia oddziałów i pododdziałów inżynieryjnych a także treści wykonywanych przez nie zadań; linii rozgraniczenia związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; dróg manewru, dowozu, ewakuacji i rokadowych; rejonów rozmieszczenia i zadań oddziałów i pododdziałów wojsk inżynieryjnych oraz planowanych rejonów ich przesunięć; niezbędnych kalkulacji operacyjno-taktycznych i czasowych; rozmieszczenia punktów dowodzenia oddziałów i pododdziałów wojsk inżynieryjnych; położenia polowej składownicy sprzętu inżynieryjnego.

276. Mapa robocza szefa /zabezpieczenia chemicznego/ wojsk chemicznych powinna zawierać informacje dotyczące: sił i środków nieprzyjaciela mających wpływ na jego możliwości w zakresie użycia broni masowego rażenia i organizację zabezpieczenia chemicznego; rejonów /rubieży/ zagrożonych

użyciem broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela; zadań /przedsięwziąć/ zabezpieczenia chemicznego szczebla nadrzędnego realizowanych na korzyść związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; linii rozgraniczenia i zarysu rubieży zadań związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; rubieży i czasu wejścia do bitwy /walki/ drugiego rzutu /wykonania przeciwuderzenia - kontrataku/; zarysu ugrupowania operacyjnego /bojowego/ związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; rozmieszczenia oddziałów /pododdziałów/ i elementów zabezpieczenia chemicznego oraz ich zadań; organizacji zabezpieczenia chemicznego i wykorzystania wojsk chemicznych; rejonów uderzeń bronią masowego rażenia nieprzyjaciela; sytuacji skażeń i pożarów w pasie /rejonie/ działania związku operacyjnego /związku taktycznego, oddziału/; niezbędnych kalkulacji operacyjno-taktycznych i czasowych.

277. Mapa robocza szefa organu politycznego powinna zawierać informacje dotyczące: położenia i ugrupowania wojsk nieprzyjaciela; ważniejszych danych demograficzno-socjologicznych, politycznych i ekonomicznych na obszarze nieprzyjaciela i własnym; zarysu aktualnego położenia wojsk własnych; rozmieszczenia technicznych środków propagandy /w tym środków propagandy specjalnej/; planowanych i realizowanych głównych przedsięwzięć działania politycznego wśród wojsk własnych /ludności cywilnej/; rejonów /miejsc, obiektów/ planowanych i wykonywanych akcji propagandy specjalnej /własnych i nadrzędnych organów/ na obszarze nieprzyjaciela; podziału sił i środków będących w dyspozycji organu politycznego.

278. Mapa robocza kwatermistrza powinna zawierać informacje dotyczące: zarysu rubieży styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela; rejonów działania grup dywersyjno-rozpoznawczych i prawdopodobnych desantów nieprzyjaciela; linii rozgraniczenia oraz rubieży zadań związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/; rubieży i czasu wprowadzenia do bitwy /walki/ drugiego rzutu /odwodu/; rejonów rozmieszczenia urządzeń /jednostek/ tyłowych szczebla nadrzędnego, własnych i podległych; dróg manewru, dowozu i ewakuacji; punktów i stacji wyladowczych; rozmieszczenia tyłowych punktów dowodzenia przełożonego i podwładnych oraz szefostw /dowództw, komend/ jednostek tyłowych; rejonów uderzeń bronią jądrową; stref skażeń, pożarów i zatopień; niezbędnych kalkulacji taktyczno-tyłowych i czasowych.

279. Mapa robocza szefa służb technicznych powinna zawierać informacje dotyczące: zarysu rubieży styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela; rejonów działania grup dywersyjno-rozpoznawczych i desantów nieprzyjaciela; linii rozgraniczenia oraz rubieży zadań związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/; rubieży i czasu wprowadzenia do bitwy /walki/ drugiego rzutu /odwodu/; rejonów rozmieszczenia urządzeń /jednostek/ technicznych szczebla nadrzędnego, własnych i podległych; rejonów rozmieszczenia polowych składów oraz elementów zabezpieczenia medycznego; dróg manewru, dowozu i ewakuacji; punktów i stacji wyladowczych; rozmieszczenia tyłowych punktów dowodzenie przełożo-

nego i podwładnych; rejonów uderzeń bronią jądrową; stref skażeń, pożarów i zatopień; rejonów zbiórki sił i środków do likwidacji skutków po uderzeniach bronią masowego rażenia; danych o infrastrukturze technicznej; niezbędnych kalkulacji taktyczno-technicznych i czasowych.

Wydrukowano w 2 egz.

Egz.nr 1-2 - Bibl.OZS
Wyk.zespół oficerów ASG
/tel.50354, 50215/
Druk B.K. dn. 28.03.80r.
Nr ks. 017/80

207 ark.

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. ~~042488~~

